

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

HZ İSA 'NIN NÜZULÜ MESELESİ:DİNİ VE POLİTİK YAKLAŞIMLAR

MASTER TEZİ

Hazırlayan

Mehmet AKBEN

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Nadim MACİT

Ankara - 2007

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Mehmet ARSOEN'e ait Hz İsa'nın Mirası Meselesi:
Dini ve politik tabiiyetli adlı çalışma, jürimiz tarafından
Temel İslam Bilimleri (Belam) Anabilim/anasanat
Dalında
DOKTORA/SANATTA YETERLİK/ YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

(İmza)
Başkan
Akademik Unvanı, Adı Soyadı

(İmza)
Üye
Akademik Unvanı, Adı Soyadı (Danışman)

(İmza)
Üye
Akademik Unvanı, Adı Soyadı

ÖNSÖZ

Kıyamet alametleri arasında yer alan “Nüzülü İsa Meselesi” tarih boyunca insanların zihinlerini meşgul etmiştir. Ve ahir zaman da Hz. İsa'nın bir kurtarıcı olarak ineceği, adaleti tesis edeceği inancı yaygınlık kazanmıştır. Ancak bu inanç bazı zamanlarda fırsatçılar tarafından insanların duygularının sömürülmesine sebep olmuştur. Kimi kimseler kendilerini Mesih ilan etmişlerdir.

İşte biz Araştırmamızın I.bölümünde. Mesih Mehdi motifinin kökenlerinden, semantik yapılarından ve dini literatürdeki konumlarından bahsettik.

Araştırmamızın II.bölümünde. Hz..İsa'nın ölmediğine, öldürülmediğine bilakis Onun Allah tarafından göğe yükseltildiğine inanan Müslümanlar; Onun Mehdinin zuhurunun akabinde Şam'daki Ümeyye camiiinin doğusundaki beyaz minareye ineceğine ve Deccal'i öldüreceğine, sonra Mehdi'nin arkasında namaz kılacağına, Muhammedi şeriata tabi olacağına, inişinden kırk gün sonra vefat edeceğine, cenaze namazının Müslümanlar tarafından kılınacağına ve Hz.. peygamber'in kabrinin yanına defnedileceğine dair kitleleri yüzyıllar boyunca etkisi altına almış olan bu inancın nakli ve akli olarak imkansızlığını açıklamaya çalıştık.

Araştırmamızın III.bölümünde Mesih Motifi ile ilgili Yahudilik Hıristiyanlık ve İslamiyet geleneğinde var olan inanışlar ve bu inanışların benzerlikleri ve farklılıkları incelenmiştir.

Araştırmamızın IV.bölümünde Mesih'in İnişi konusunu politik Stratejik olan kullanan günümüzde sayıları hızla artan Evanjelizm Cemaati incelenmiştir.

Bu araştırmanın planlanıp gerçekleştirilmesinde hiçbir yardımı esirgemeyen değerli fikirleri ve tenkitleri bana yol gösteren danışman hocam Prof. Dr. Nadim MACİT'e teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	i
İçindekiler.....	iii
Kısaltmalar.....	vi
Giriş	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MESİH KAVRAMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Kelime Ve Terim Olarak Mesih.....	4
2. İslam'dan Önce Kurtarıcı Mesih Motifi	6
2.1. Kurtarıcı Mesih Motifinin Tarihi Temeli.....	6
2.2. Yahudi İncasında Kurtarıcı Olan Mesih Motifi	8
2.3. Hıristiyan İncasında Kurtarıcı Mesih Motifi.....	13
3. İslam Geleneğinde Mesih Mehdi Anlayışı.....	15
3.1. Mesih İsa ve İnişi.....	16
3.2. İslam Geleneğinde Mehdi.....	17
3.2.1. Kelime Ve Terim Olarak Mehdi.....	17
3.2.2. İslam Geleneğinde Mehdi.....	20
3.2.3 İslam Geleneğinde Mehdi Motifinin Doğuşu.....	22

İKİNCİ BÖLÜM

İSLAM DİNİ KAYNAKLARINA GÖRE HZ. İSA'NIN ÖLÜMÜ REF'İ NÜZULÜ MESELESİ

1. Kur'an-ı Kerim'e Göre Hz. İsa'nın Vefatı.....	27
1.1 Hz . İsa'nın vefat etmediğini savunan düşünürler ve görüşleri.....	28
1.2. Hz . İsa'nın vefat ettiğini savunan düşünürler ve görüşleri.....	31

2. Kur'an-ı Kerim'e Göre Hz. İsa'nın Ref'i.....	33
2.1.Ref'in Maddi ve Manevi Olarak Gerçekleştiğini Savunanlar ve Delilleri.....	35
2.1. Ref'in Sadece Manevi Olarak Gerçekleştiğini Savunanlar ve Delilleri.....	38
3. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İsa'nın Nüzülü meselesi.....	41
4. Hadislere Göre Nüzülü İsa Meselesi.....	47

3 BÖLÜM

MESİH MOTİFİ İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

1.Sonsuz Krallık Beklentisi: Tanrı'nın Krallığı ve Politik Okunuşu.....	56
1.1.Yahudilikte Tanrı'nın Krallığı.....	56
1.2. Hıristiyanlıkta Tanrı'nın Krallığı.....	60
2. Mesih ve Mesih Karşıtı.....	71
2.1. Yahudi Geleneğinde Mesih Karşıtı.....	71
2.2. Hıristiyanlık'ta Mesih Karşıtı:Antikrist.....	73
2.3. İslam Geleneğinde Mesih Karşıtı.....	75
4. Armagedon.....	77
5. Altın Çağ / Binyılcılık	80

4. BÖLÜM

HZ İSA'NIN NÜZULÜ MESELESİNİ POLİTİK OKUYAN DİNİ AKIM “EVANJELİZM”

1.Evanjelizm Kavramı.....	86
2. Evanjelizm'in Kökeni.....	86
3. Evanjelistlerin Teolojik Altyapıları: Dispensationalizm (Muafiyetçilik)..	88
4. Evanjeliklerin Yahudiler Hakkındaki Görüşleri.....	96

5. İsrail Lobisi ile Evanjeliclerin ittifakı.....	97
6. Yahudilerin Hristiyan Sağı İle İttifakı.....	100
7. Hristiyan Sağın Yahudilerle İttifakı.....	102
Sonuç	105
Kaynakça.....	110
Özet	118
Abstract.....	119

KISALTMALAR

a.g.e. : Adı Geçen Eser

a.g.m. : Adı Geçen Makale

a.g.t. : Adı Geçen Tebliğ

a. md: Aynı madde

AÜİFD: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi

Bkz: Bakınız

c. : Cilt

Çev. : Çeviren

Der. : Derleyen

ed. : Editör

Haz. : Hazırlayan

İA: İslam Ansiklopedisi

m.ö. : Milattan Önce

m.s. : Milattan sonra

Nu. : Numara, Number

s. : Sayı

S. : Sayfa

p. : Page

ts. : Tarihsiz

Vol. : Volume

GİRİŞ

1.KONU VE SEÇİM

Toplumsal taleplerini gerçekleştirmede başarısız olan kitleler ya isyan veya sosyal patlamalar ya da başarının ilahi yardım sayesinde gerçekleşmesini bekleme şeklinde tepki gösterirler ve kendilerinin yapamadıkları bazı şeylerin bir takım doğa üstü güçlere sahip insanlar tarafından yapılmasını bekler ve umarlar.

İşte biz Araştırmamızın I.bölümünde. Mesih Mehdi motifinin kökenlerinden, semantik yapılarından ve dini literatürdeki konumlarından bahsedeceğiz.

Araştırmamızın II.bölümünde. Hz..İsanın ölmediğine, öldürülmediğine bilakis Onun Allah tarafından göğe yükseltildiğine inanan Müslümanlar; Onun Mehdinin zuhurunun akabinde Şam'daki Ümeyye camiinin doğusundaki beyaz minareye ineceğine ve Deccal'i öldüreceğine, sonra Mehdi'nin arkasında namaz kılacağına, Muhammedi şeriata tabi olacağına, inişinden kırk gün sonra vefat edeceğine, cenaze namazının Müslümanlar tarafından kılınacağına ve Hz.. peygamber'in kabrinin yanına defnedileceğine dair kitleleri yüzyıllar boyunca etkisi altına almış olan bu inancın nakli ve akli olarak imkansızlığını açıklamaya çalıştık.

Araştırmamızın III.bölümünde Mesih Motifi ile ilgili Yahudilik Hıristiyanlık ve İslamiyet geleneğinde olan inanışlar incelenmiş, ortaklıkları ve farkları incelenmiştir.

Araştırmamızın IV.bölümünde Mesih'in İnişi konusunu politik Stratejik olan kullanan günümüzün önemli cemaatlarından evanjelizm incelenmiştir.

2- AMACI : Üç ilahi dinde Mesih meselesi yer almakla birlikte, bunlar birbirinden farklıdır. Tezimiz üç dinde yer alan ve farklılıklar arz eden meseleyi tartışmayı değil, son zamanlarda Tevrat- İncil perspektifli dini akımların bu meseleye yükledikleri dini ve politik anlam ile İslam geleneğinde bu mesele üzerinde yapılan tartışmaları incelemeyi amaçlamaktadır.

3- ÖNEMİ : İslam geleneğinde ve diğer iki ilahi dinde olan Mesih konusunu karşılaştırmalı olarak inceleyerek: Mesih'in nüzulünün İslami açıdan nakli ve akli olarak imkansızlığını açıklamak. Ve günümüzde bu konuyu kabul eden Yahudi-Hıristiyan ve İslam mezhep ve cemaatlarından bahsedip özellikle Evanjelizm Cemaatı bu Cemaatın müntesiplerinin bu konuya yükledikle dini politik anlamı açıklamak.

4- YÖNTEMİ : Analitik ve karşılaştırmalı yöntemi esas alan çalışmamız kavram çerçeveyi anlam bilim yöntemi açısından ele alıp, anahtar kavramlar yoluyla konunun anlam haritasını çıkaracaktır.

Temel varsayımları şöyle sıralayabiliriz.

- a) Hz. İsa peygamberdir, vefat etmiştir. Geri dönmesi söz konusu olmamıştır.
- b) Hz. İsa'ya tanrılık isnadı dinde aşırılığın bir uzantısıdır. Dünya krallığı ise "politik" İstekli olup toplumun gelecek tanımını güçlü ve dinamik tutmaya yöneliktir.
- c) Kur'an metinlerine göre Hz. İsa vefat etmiştir. Yeniden yeryüzüne dönmesi söz konusu değildir. Ancak insanlık kültürünü ifade eden kültürde Hz. İsa'nın yeryüzüne ineceğine dair rivayetler bulunmaktadır.

- d) Günümüzde Tevrat-İncil perspektifli dini yorumlarda, sözgelimi Evanjelizm'de bu konunun ehemmiyet kazanması politik stratejinin dini yüzü ile açıklanabilir.
- e) Veri toplama tekniği Hıristiyanlık ve İslam'ın bilgi kaynakları, Klasik yorumları ve günümüzde bu alanda yapılan çağdaş çalışmaları eleştirel açıdan inceleyerek elde edilecektir.

5- KAYNAK : Kaynaklarımızı kutsal metinler : Kur'an Kerim ve Meali, Tevrat, İncil. Hadis külliyatı, Tefsir kelim kitapları, çağdaş kitaplar ve internet sayfaları oluşturmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

MESİH KAVRAMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Kelime Ve Terim Olarak Mesih

Arap dili sözlüklerinin birçoğu Mesih kelimesinin Arapça asıllı olmadığını İbranice'deki "Meşih"dan geldiğini kabul etmektedir. "Mesih" kelimesi kök itibariyle Arapça'da, sıfat olarak kullanıldığında meshedilmiş, günahlardan arınmış, yağlanmış, güler yüzlü seyahat eden; fiil olarak kullanıldığında ölçmek, silmek manalarına gelir. (1) Bu kelimenin, Arapça'ya Süryanice'den geçtiğini savunanlar olduğu gibi: İslam öncesi dönemde Kuzey ve Güney Arabistan'da ki bazı müfessirlerin Mesih kelimesini Arapça kabul ettikleri bilinmektedir. Ama Reşit Rıza bu yorumları kayda değer görmemektedir.(2)

Mesih kelimesinin çoğulu müseha ve misahtır. Zıt anlamda kullanılan kelimelerdendir. Doğru söyleyen için kullanıldığı gibi yalancı içinde kullanılır. Hz. İsa'nın özel ismi olarak kullanılan bu kelime, Yunanca'ya "Christos" kelimesi ile tercüme edilmiştir.(3).

Arap yazarlar Hz. İsa'ya Mesih denilmesinin birkaç sebebini zikrederler:

- a) Bereketle ve şerefle meshedildiğinden
- b) Doğuşundan itibaren Hz. Cebrail'in kanatları ile şeytandan korunduğundan
- c) Amaların gözlerini meshettiğinde görmeye başlamalarından

(1) Ebul Fadl Cemaludin Muhammed El- İfriki İbn Manzur: Lisanü'l Arap, m-s-h mad. Asım Efendi: Kamus tercümesi, I, (İstanbul,1305), 20 .

(2) Reşit RIZA: Tefsirü'l Menar, III, 305.

(3) Şemsettin SAMİ: Kamusul A'lam, VI , (İst, 1898), 4284.

- d) Hastaya eli ile dokunduğunda şifa bulduğundan
- e) İnsanları kutsal yağla meshettiğinden dolayı kendisine Mesih denilmiştir.(4)

Taberi ise Hz İsa'ya Mesih denmesinin sebeplerini şöyle sıralamaktadır.

- a) Düz tabanlı olmasından
- b) Anasından doğarken kutsal yağla meshedilmiş olmasından
- c) İkinci gelişinde yeryüzünü dolaşarak mesafeler katetmesinden
- d) günahlardan temizlenmiş kişi manasından (5)

Kur'an-ı Kerim'de tek başına kullanıldığı gibi(6) İsa kelimesi ile birlikte de kullanılmaktadır.(7)

İstilah manası itibariyle Mesih; Allah tarafından yeryüzüne gönderilecek ve dünyayı hakimiyeti altına alacak bir peygamber veya bir liderdir. Onun gelişi ile ilgili beklentileri ihtiva eden hareket, inanç ve idealler sistemine de "Mesihilik" denilmiştir.(8) Bizim araştırmamızda ahir zamanda gelecek ve dünyayı kötülüklerden kurtaracak ve hakimiyeti altına alacak olan lider manasındaki Mesih'i konu edeceğiz.

(4) Zeki SARITOPRAK: İslam İnancı Açısından Nüzulü İsa Meselesi (İzmir: Çağlayan yayınları, 1977), 5.

(5) Taberi: Camiü'l Beyan An Te'vili'l Kur'an , VI , (Beyrut, 1988), 144.

(6) Nisa, 4/172; Maide, 5/ 17,72,75; Tevbe, 9/ 30-31.

(7) Ali İmran ,3/45; Nisa, 4,/157,171.

(8) Zeki SARITOPRAK: a.g.e., 5.

2. İslam'dan Önce Kurtarıcı Mesih Motifi

2.1. Kurtarıcı Mesih Motifinin Tarihi Temeli

Hız. İsa'nın yeryüzüne iniş meselesine teorik temel oluşturmak için insanlık tarihinde bu konuyla ilgili temalara, imgelere, bazı kurtarıcı motiflere atıflar yapmamız gerekir. Kurtarıcı Mesih'in inancının ilk olarak ne zaman ve nasıl ortaya çıktığını kesin olarak söylemek mümkün değildir. Ancak bu inancın sadece İslam öncesi semavi dinlerden olan Yahudi ve Hıristiyanlık'ta değil hemen hemen yeryüzündeki bütün kavimlerde var olduğunu söyleyebiliriz.

Eski İran'da, Yeni Gine'de ve Aztekler'de kurtarıcı Mesih fikrine rastlanmıştır. Eski İran'da Sasioh ahir zamanda beklenen kurtarıcılardan birisidir. Tanrı Ahura Mazda, onu kendine elçi olarak kıyametten önce gönderecektir. O insanlığı dine döndürecektir. Batılılar Amerika'yı keşfettiklerinde Brezilya yerlilerinde deniz yoluyla gelecek bir kurtarıcı inancını tespit etmişlerdir. Sosyologların "Cargo Cults"(gemi akidesi) şeklinde ifade ettikleri bu inanç Güney Pasifik'te bulunan Malenizya'da görülmüştür. Malenizyalılar beyaz bir adamın bir gemiyle gelip kendilerini kurtaracağına inanmışlardır. Mesih inancına Brezilya'lı Guarinislerde de rastlanmaktadır. Guaranis Mesihçiliğinin temelinde dünyanın başlangıcında yaşayan mitolojik ataları gibi yaşama arzusu vardı. "Cennet'ten kovulmadan önce, Adem'in yaşadığı hayat gibi yaşamak " istiyorlardı.(9) İptidai kavimlerden Yeni Gine halkı, "Menzren" adında bir kurtarıcıyı beklemişlerdir. Kurtarıcının zenginliklerle dolu bir gemi ile geleceğine ve onları yabancı hakimiyetinden kurtaracağına inanırlar.

(9) Mircea ELİADE: Dinin Anlamı ve Fonksiyonu (Ank, 1980), 99-100.

Eski Amerika yerlileri olan Aztekler’de müstakbel kurtarıcı Tanrı “Quetzal Coatl” dır.Quetzal Coatl”ın Kendilerini düşmanlarından kurtaracağına, ilahi adaleti gerçekleştireceğine inanırlardı.(10) Eski Mısırdan, Çin, İran, Hint, Amerika ve Afrika yerlilerine varıncaya kadar bütün kültürlerde adaleti ikame edecek bir halaskar’ın geleceği inancına rastlanmaktadır.(11)

Mecusilerde kurtarıcı Mesih inancına benzer bir akide vardır. Onların Brahman Warjawandi isminde bir kurtarıcı, Mesih inancıyla bir paralellik arz etmektedir. Zerdüşt’ün oğullarında birisi ahir zamanda dünyaya gelecek ve insanlığın büyük kurtarıcısı olacaktır.(12)

Zerdüştlükte Mithra semadan dünyaya inecek şiddetli bir savaş sonucunda Ehriman ordularını yenecek; bu orduları Cehennem’e atacak, ölüleri gerçek şekilleri ile diriltecek, muhakeme edecek, günahkarları Cehennem’e gönderecek, iyileri Cennet’e koyacak ve böylece bin senelik barış dönemi başlayacaktır.(13)

Hindulara göre henüz gerçekleşmemiş olan onuncu Avatara, bütün dünya için tahakkuk edecektir. Bu Avatara saflık ve mükemmelliğin sembolü olan beyaz bir ata binmiş , elinde kılıç tutarken tasvir edilmiştir. Avatara’nın karanlık çağa son verip, altın çağla yeni bir inkılabı başlatması beklenir.(14)

(10) Zeki ÜNAL: Nüzul-i İsa Meselesi (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), (İzmir,1982),12.

(11) Mircea ELİADE: a.g.e., 99-100.

(12) Süleyman MAZHAR: Kıssatu’l Edyan (Beyrut, 1984), 317.

(13) A.Hilmi ÖMER: İsa Meselesi (İst, 1931), 14.

(14) Martin LİNGS: Antik İnançlar ve Modern Hurafeler , Terc.Nabi AVCI, Ufuk UYAN (İst, 1931), 32.

Budistlere göre Budha, Brahmanlara göre Brahma hala hayattadır ve bir gün gelecektir.(15)

Yukarıda kısaca değindiğimiz gibi Bir çok dinsel metinde yeryüzünde ilahi amacı gerçekleştirmek için gelecek olan bir liderden bahsedilmektedir. Bu kişi yeryüzündeki kötülükleri yok edecek ve Tanrının krallığını kuracaktır. Bu lider Tanrının hükümlerini, isteklerini yeryüzünde uygulanabilir hale getirecek ve insanları kötülüklerden kurtararak onların barış, huzur ve refah içinde yaşamalarını sağlayacaktır. Bazı dinlerde "Kurtarıcı" kavramına spesifik anlamlar yüklenmekle birlikte genel olarak dünyanın sonunda, tanrı tarafından seçilerek dünyaya gönderilen bu kişi; yeryüzünde tanrıya inananları bir araya toplayıp kötülüklerle karşı savaşarak bütün kötülükleri yeryüzünden yok edecektir. Görevi benzer olmakla birlikte bu eskatolojik kurtarıcı için her kültürde farklı isimler kullanılmaktadır.

2.2. Yahudi İnancında Kurtarıcı Olan Mesih Motifi

Eski Ahit içerisindeki Mesih kullanımları bir kurtarıcıyı değil daha çok kelimenin literal anlamı doğrultusunda yağlanmış, kutsanmış ve özel seçilmiş kişiyi ifade etmektedir. önce aslında bir ritüel olarak yağla kutsanmış olan kral veya rahipleri ifade etmek için kullanılan bir kelime olarak dikkat çekmektedir. Bu ritüel eski İsrailoğulları krallarının tahta oturmaları sırasında din adamları tarafından kutsanmalarını takdis edilmelerini kapsayan özel bir törendir. Bu dinsel eylem ya da ritüel kutsal bir hadise olarak kabul edilmekte olup kralın meşruiyetinin onaylanması anlamını da ifade etmektedir.

(15) Ünver GÜNAY: Din Sosyolojisi (İstanbul: İnsan yayınları, 2000), 453.

"Yağlanma" adı verilen bu özel ritüelin sonucunda kutsallık kazanan "yağlanmış kral" tanrının halkını tanrı adına yönetme yetkisini elde etmiş olur.(16)

Bu anlamda Eski Ahitte Mesih kelimesinin eski İsrail krallarından bazılarına atfen kullanıldığı görülmektedir; bu bağlamda Saul, Davud, Süleyman ve onların yanı sıra genel olarak diğer İsrail kralları için Mesih tabirinin kullanıldığını görmekteyiz.

Örneğin: Saul İçin:"RAB'bin ve O'nun meshettiğinin önünde bana karşı tanıklık edin de size karşılığını vereyim."(17)

Samuel, «Bana karşı bir şey bulamadığınıza bugün hem RAB, hem de O'nun meshettiği kral tanıktır» dedi. «Evet, tanıktır» dediler.(18)
Davut için:

Bunun üzerine Natan Davut'a, «O adam sensin!» dedi, «İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, `Ben seni İsrail'e kral olarak meshettim ve Saul'un elinden kurtardım.(19)

Ama Elazar yerinde durdu; eli yorulup kılıca yapışınca dek Filistliler'i öldürdü. O gün RAB büyük bir zafer sağladı. İsraililer yalnız yere serilenleri yağmalamak üzere Elazar'a döndüler.(20) İsrail kralları dışında farklı bir kral için bu unvanın kullanılması ile ilgili yalnızca tek bir örnek vardır ki o da İsrailoğulları'nı topraklarına kavuşturan İran kralı Cyrus'dur.

(16) Bkz. RUSSELL: The Method and Message of jewish Apocalpytic, 304.

(17) 1. samuel, 12:3.

(18) 1. samuel, 12:5.

(19) 2. samuel,12:7.

(20) 2.samuel, 23:10.

“RAB meshettiği kişiye, Sağ elinden tuttuğu Koreş'e sesleniyor.Ululara onun önünde baş eğdirecek,Kralları silahsızlandırarak. (21)

Açıkça görüldüğü gibi Eski Ahitte "yağlanmış biri" ve Mesih terimiyle tarihsel bir kişiye işaret edilmekte; bu terim sürgün öncesi dönemde Yahve'nin yeryüzündeki vekili olarak İsrail'i yöneten kralları ifade etmekte kullanılmaktadır. Bununla birlikte Eski Ahitte *meshiah* tabirinin kutsal kralların yanı sıra din adamı ve peygamberleri de ifade etmek için kullanıldığı görülmektedir. Peygamberlerin meshedilmesi ile ilgili ifadeleri Mezmurlar, 105:15 ve I. Tarihler, 16:22'de de görmek mümkündür.

Böylece mesih kelimesinin Eski Ahit içerisindeki ilk kullanımlarında tanrı tarafından halkını yönetmek üzere seçilip gönderilen bir kralı ifade etmek için yahut yine Tanrı'nın özel olarak seçip gönderdiği dini liderler,peygamberler ve din adamları için kullanıldığı görülmektedir. Bu her iki kullanımda da, kelimenin sonradan kazandığı eskatolojik kurtarıcı anlamı bulunmamaktadır.Ahitler döneminden itibaren ise İsrail tarihinde genelde krallar için kullanılan bu kelime, biraz daha farklı bir anlam kazanarak İsrail Krallığı'nı yeniden inşa etmesi ve insanları bütün kötülüklerden koruması, kurtarması beklenen eskatolojik kral için kullanılmaya başlanılmıştır. Yahudilere göre İsrail'in hakimiyetini yeniden tesis edecek bir kurtarıcı Allah tarafından mutlaka gönderilecektir. Yahudi krallığı düşmana karşı zayıflayıp mağlup olduğunda, Hz. Davud'un soyundan gelecek olan milli kahraman beklenmektedir.(22) Yahudiler her zaman Allah'ın kendilerini koruyacağına çünkü Tanrı tarafından seçildiklerine inanırlar.

(21) İşaya, 45:1.

(22) Bkz. İşaya, 44:26., 49:19., 51:3., 48:14-20., 52:11-12.

Dolayısıyla da gelecekte de yine Tanrı, vaat ettiği Mesih vasıtasıyla Yahudi milletini koruyacaktır.

Bu düşünce Yahudiliğin temel fikirlerinden birini oluşturmaktadır. İspanyol asıllı Kurtuba'lı Yahudi ilahiyatçısı Moses Maimonides(öl.1204) tarafından konulan, Yahudi inanç sisteminin on üç esasından ilk ikisi Mesih'in gelişine ve ölümlerinin dirilmesine inanmaktır. Yahudi imanının bir rüknü "Mesih'in gelişine kesin bir şekilde inanıyorum. Gecikse de onun geleceğini bekliyorum" şeklinde ifade edilmiştir.(23)

Yahudilikte Mesih dünyaya gelmeden önce, dünyaya dinsizlik, ahlaksızlık hakim olacak ve tanrı düşmanları Kudüs'e saldıracaklardır. Utanma duygusu azalacak, pahalılık haksızlık artacak, felaketler birbirini kovalayacaktır. Savaşlar hastalıklar artacaktır. Kudüs harap olacaktır.(24) Mesih gelerek bu olumsuz ortamı yok edecektir. Tanrı düşmanlarını öldürecek Tanrının Dini tüm dünyaya hakim olacaktır.

Mesih devrinde ise: Sular fışkıracak, dereler göller bollaşacak, dağlar tatlı şarap damlatacak, tepeler süt dağıtacak.Ayın ışığı güneşin ışığı gibi olacak , güneşin ışığı yedi kat artacaktır.(25)

Diğer taraftan bu devirde, hayvanların vahşilikleri de kaybolacaktır. Kurt kuzu ile beraber oturacak, kaplan oğlakla beraber yatacak, aslan ve sığır bir arada bulunacak ve bunları küçük bir çocuk otlatacaktır. Çocuklar kara yılanın deliğinde oynayacaklar, ellerini engereğin kovuğuna soktukları halde hiçbir zarar görmeyeceklerdir.(26) Yani dünyaya esenlik gelecektir.

(23) Zeki SARITOPRAK: a.g.e.,10.

(24) Bkz. İşaya, 2:9-14.

(25) Bkz. İşaya, 5-6, 41-18, 32-15, 53-3.

(26) Ekrem KAYDU: Dinlerde Mehdi İnancı ve Tasavvurları (Doçentlik Tezi) Atatürk Üniv. İslami İlimler Fak.(Erzurum, 976), Basılmamış.

Mesih dünyadan her türlü zulmü kaldıracak, adaleti hakim kılacaktır. Halkım sefaletten kurtaracak, fakirlere yardım edecektir. Ülkenin topraklarını güllük gülistanlığa çevirecektir.

Ülkesini zelzele, açlık ve hastalık gibi her türlü felaketten emin kılacaktır. O'nun ülkesine hakim kılacağı sulh, yalnız insanlar arasında değil, hayvanlar arasında da görülecektir.(27)

Mesih, Kudüs'ü düşmanlardan temizleyecek ve kavmi ile oraya yerleşecektir. Israiloğulları buldukları yabancı memleketlerden, Filistin'e toplanıp geldikleri zaman, yeniden dirilme zamanı da gelmiş olacaktır. Süleyman'ın inşa ettiği Mabed, yeniden bina edilecek, Allah'ın Nuru yine onun üzerine yerleşecek, genç-ihtiyar, efendi-köle, bütün İsraili'lere nübüvvet nuru ihsan edilecektir. Bu mukaddes devir, dünyanın sonuna kadar devam edecektir. (28)

Yukarıda incelediğimiz Tevrat metinlerinde Davut, Süleyman peygamberlerin hayatları anlatılmaktadır. Allah'ın insanları dünya ve ahiret mutluluğunu kazanmaları için gönderdiği bu peygamberler Allah'ın bu asıl gönderiliş amacının haricine çıkartılarak tarihi yaşamış bir insan olmaktan çıkartılarak politik bir yaklaşımla Yahudi kavmini bütün insanlığın efendisi yapacak Politik mite dönüştürülmüştür. Bu politik mite Yahudiler Mesih demişlerdir. Kanaatimizce bunun biri teolojik diğeri sosyolojik iki alt yapısı vardır. Teolojik olanı Kuran'ı Kerim 'de de çok eleştirilen Yahudiliğin insan anlayışı vardır. Onlara göre insanlığın efendisi Yahudilerdir. Tanrı onları seçilmiş halk olarak yaratmıştır.Ve bu halk muhakkak ki bütün insanlığı yönetecektir.

(27) İşaya, 11: 6-9.

(28) Ekrem KAYDU: a.g.e.,105.

Bu yönetimde ancak beklenen Mesih'le mümkün olacaktır. Yahudiliğin bu insan anlayışı günümüzdeki Ortadoğuda ki akan kan ve gözyaşlarının Yahudi teolojisindeki en temel meşruiyet zeminidir. Çünkü yaşamaya ve yönetmeye layık tek topluluk Yahudilerdir. Diğer milletler bu haklardan mahrumdurlar. Ve dolayısıyla ikinci sınıf insanlardır.

Sosyolojik boyutta Mesih beklentisinin en önemli dayanağı tarih boyunca Yahudilerin ezilen halk olmasıdır. Tarih bize göstermektedir ki Yahudiler yaşadıkları ülkelerde çeşitli işkence ve baskılara maruz kalmışlardır. Ve bu ezilen halkı motive etmek onlara umut aşılama için Yahudi Hahamları Mesih inancını politize ederek onları ayakta tutmuşlardır.

2.3. Hıristiyan İncasında Kurtarıcı Mesih Motifi

Hıristiyanlarca Mesih, Meryem oğlu İsa'dır. O, beklenen şartlar yerine gelince tekrar dünyaya gelecek ve yarım kalan görevini tamamlayacaktır. O, Davud soyundan olmakla beraber, gerçekte normal bir insan değildir, insan şekline girmiş ilahi bir ruhtur, insanlardan ayrı bir tabiata sahiptir. O Tanrının oğlu; ilahi ruhun enkarnasyonudur.

Hıristiyan doktrinine göre İsa, ölümünün üçüncü gününde tekrar dirilir ve bir müddet havarilerinin arasında kaldıktan sonra göğe yükselir. Ama o tekrar geri gelecek ve Krallığını tamamlayacaktır. Böylelikle onun yaşamı birinci geliş ve ikinci geliş olarak ya da çarmıh öncesi ve sonrası olarak ikiye ayrılmış olur. İkinci geliş birinci gelişteki işlerin tamamlanması içindir. Mesih ilk kez, ölümlü ve günahkar insandan kendisinin temizlemeye güç yetiremediği günah kirini ilk günahın kirini temizlemek için gelmiştir. Onun çarmıhta ölümüyle bütün insanlık kurtulmuştur; günahattan arınmıştır. Aslında çarmıhta ölen bir anlamda İsa değil günahkar

insanlıktır.(29) Mesih'in bedeniyle birlikte günahkar yaratılış da çarmıha gerilir ve tanrı ile insan arasında Adem'den beri varolan düşmanlık sona erer.(30) Bir kişinin -Adem'in günahı sebebiyle bütün insanlık günaha mahkum iken şimdi Mesih'in- aracılığıyla hürriyete kavuşturulmaktadır.(31) Fakat kurtulmak için tüm bunlar yeterli değildir. Bu kurtuluşun birinci aşamasıdır, ikinci aşama Mesih' de dirilmektir. Bu diriliş ya da ebedi yaşama kavuşmak için Mesih'e iman etmek, ona bağlanmak yeterlidir.(32) Ona bağlananlar onunla birlikte sonsuz, ebedi yaşama kavuşacaktır.(33)

İsa Mesih ikinci kez tanrısal planı tamamlamak Tanrı Krallığını kurmak üzere gelecektir.

Yahudilikte Mesih'in geldiğinde yaşanacak olan mutlu, huzurlu,bolluk içerisindeki devir İsa Mesih krallığı süresince de olacaktır.Ve bu devirler birbirine çok benzemektedir.

İsa Mesih Krallığı döneminde yıldızlar parlayacak, güneş sürekli ışık saçacak ay asla kararmayacak. Sonra kutsal yağmurlar her sabah ve akşam yere inecekler ve yeryüzü meyve ve sebzelerle dolup taşacak. Bal, bolluk içerisinde kayalardan fışkıracak, süt ve şarap çeşmeleri dolup taşacak.

(29) Rom., 5:6-11; I.Kor., 15:3-4.

(30) Rom., 6: 5-7; 3:22-24.

(31) Rom., 5:15-18.

(32) Efes., 2:1-10.

(33) Rom., 6:23.

Tanrı her şeyi suçluluk, günah olmaksızın bolca verecektir.(34)

Hıristiyanlıktaki Mesih inancı temel bir iman esasıdır. Bütün Hıristiyanlar, İsa'nın geleceğini ve İsa'nın Tanrı krallığını kuracağına inanmaktadırlar.

Hıristiyanlıktaki Mesih İnancının en önemli farkı Mesih'in bir insan olarak değil Tanrının Oğlu olarak geleceğidir. Bize göre bu Mesih'in yapacağı bütün işlerin temel meşruiyet kaynağıdır. Bundan dolayı Tanrının oğlu olarak gelen İsa (Mesih) tartışmasız olarak İncil de vaat edilen her milletten şakirtleriniz olsun sözünü yerine getirecek ve bütün insanlık Tanrının çocukları olarak Mesih'in egemenliğine girecektir. Peki bu durumda diğer dinlere inanan insanlar ne olacaktır. Mesih Tanrının çocukları olmayı reddedenleri Armagedon savaşı ile ortadan kaldıracaktır.

3. İslam Geleneğinde Mesih Mehdi Anlayışı

Dünyanın sonunda bir kurtarıcının geleceği şeklindeki inanç Ortadoğu dinlerinin hemen hepsinde olduğu gibi İslam geleneğinde de mevcuttur. Bu inanca göre dünyanın sonuna doğru yeryüzünde ahlaki, siyasi ve toplumsal bozukluklar artacak ve dinsizlik dünyaya egemen olacaktır. Bu durum dinsel geleneklerde pek çok örneği görülen bir kaos ortamıdır. Böyle bir dönemde kaos ortamına son verecek, dinsizliği ortadan kaldıracak ve kötülük güçlerine karşı mücadele edecek bir kurtarıcı ortaya çıkacaktır.

(34) Norman COHN: The Pursuit of the Millennium, 11-12.

Kurtarma eylemi Mehdi adı verilen kurtarıcı tarafından gerçekleştirilecek ya da gökteki makamından yere inen İsa'nın insanlığın başına geçerek onlarla birlikte kötülük güçlerine karşı mücadele etmesiyle gerçekleşecektir. Dolayısıyla iki farklı kurtarıcı beklenmekle birlikte, bazı rivayetlerde İsa ile Mehdi'nin aynı şahıslar oldukları söylenirken başka rivayetlerde de İsa'nın Mehdi'den önce gelerek Deccal'le mücadele edeceği, Mehdi'nin işlerini kolaylaştıracağı ve o geldiğinde de ona tabi olacağı bildirilmektedir.

İsa, ikinci gelişinde İslam'a tabi olan sıradan bir insandır. Dolayısıyla İslam'da iki boyutlu bir kurtarıcı motifinin olduğu söylenilebilir. Öncelikle Mesih İsa daha sonra ise Mehdi gelecek ve yeryüzüne kısa bir müddet de olsa adalet hakim olacaktır. Mehdi döneminin sonunda ise kıyametle birlikte yeryüzündeki hayat sona erecek ve ahiret yaşamı başlayacaktır. Bu nedenle İslam geleneğinde kurtarıcı tasavvurunu bu iki yönüyle incelemeye çalışacağız; a) Mesih İsa'nın inişi, b) Mehdi ve Mehdi'nin gelişi.

3.1. Mesih İsa ve İnişi

Kur'an'a göre İsa, Allah'ın İsrailoğullarına gönderdiği, babasız olarak dünyaya gelmiş, Ruhül Kudüs tarafından desteklenmiş, kendisine bir kısım mucizeler bahşedilmiş olan bir peygamber ve bir beşerdir.(35)

Kur'an'a göre İsrailoğullarına bir peygamber olarak gönderilen İsa, onlara davetini sunmuş fakat yalancılıkla suçlanarak çarmıh cezasına çarptırılmıştır.

(35) Bkz. Saf, 61/6; Al-i İmran, 3/37,45,59; Bakara, 2/87,253; Bakara, 2/87, 253; Maide, 5/114; Zuhuf, 43/63; Nİsa, 4/171; Saf, 61/6.

Bu esnada Allah, onu kurtararak vefat ettirmiş ve kendi katına yükseltmiştir.(36)

Kur'an'da bu konuyla ilgili başka bir ibare yer almamaktadır. Fakat İslam alimlerinin arasında bu "yükseltme" hadisesi bir ihtilaf konusu olmuştur. İsa'nın ruh ve beden olarak mı yükseldiği, yoksa sadece ruh olarak mı yükseldiği tartışılmıştır. Yani İsa ölmüş ve Allah'ın katına öyle mi çıkmıştır yoksa ölmemiş ve bu haliyle kıyametten önce yeryüzüne gelene kadar beklemek üzere Allah'ın katına mı yükselmiştir.Bu tartışmalar bir sonraki bölümde irdelenecektir.

3.2. İslam Geleneğinde Mehdi

3.2.1. Kelime Ve Terim Olarak Mehdi

"Mehdi" kelimesi, Arapça'da "birine yol göstermek, birini doğru yola ve doğru inanca sevk etmek" anlamlarına gelen "ha-da" mastarından türetilmiş bir ismi mef'uldür. Bu kökten türeyen *el-Hadî* kelimesi Allah'ın isimlerinden biridir ve Allah'ın yol göstericiliği, hidayete erdiriciliği anlamında Kur'an'da bir çok yerde kullanılmıştır.(37) "Kendisine rehberlik edilen" anlamına gelen *el-Mehdi* kelimesi Allah tarafından yol gösterilen, yani hususi bir tarzda Allah'ın hidayetine mazhar olan kimse manasına gelmektedir.(38)

(36) Al-i İmran, 3/55; Nisa, 4/157,158.

(37) Bkz. Hac, 22/54; Furkan, 25/31; Bakara, 2/143,212; En'am, 6/90; Nahl, 16/36.

(38) İbn Manzur: Lisanü'l Arab, Mehdi mad.

Mehdi terimi, İslam kültüründe "eskatolojik bir kurtarıcı" olarak kavramsal bir anlam kazanmadan önce, tıpkı Yahudilikteki Mesih kavramında olduğu gibi, dini ve siyasi liderleri, ifade etmek için kullanılmıştır, İslam'ın ilk dönemlerinde bazı şahsiyetler için bir şeref ünvanı olarak kullanılan örneklere bakacak olursak:

"Sizi benim sünnetime sarılmaya, Raşit ve Mehdi halifelerin yoluna teşvik ederim.(39) hadisindeki mehdi halifelerden kastın ilk dört halife olduğu açıklanmaktadır. (40)

Hassan b. Sabit bir kasidesinde Hz. Peygamber'i, Cerir'de Hz. İbrahim'i Mehdi olarak nitelendirmiştir.

İlk dört halife için de "el-Hulefaü'r- Raşidün el-Mehdiyyün" ifadesi kullanılmıştır.(41)

Kerbela'da şehid edilen Hz. Hüseyin için de Süleyman b. Sured yaptığı bir duada "Allahım şehid oğlu şehid. Mehdi oğlu Mehdi Hüseyin'e rahmet et" demiştir. Yine Cerir bir başka şiirinde de Emevi halifelerinden Hişam için de Mehdi unvanını kullanmıştır.(42)

Görüldüğü gibi İslam'ın ilk dönemlerinde bu kelime çok saygın, önder, şerefli, seçkin bir kişi anlamındadır.

(39) Tirmizi: İlim B, 16 H,2676., İbn Mace: Mukaddime B 6, H 42.

(40) İbn Manzur: Lisanü'l Arab, Mehdi mad.

(41) Macdonald: "Mehdi" . İ.A., VII, 475.

(42) Taberi: Tarih. VI, 518 .

Kelimenin istilahi manası ise: Allah tarafından doğru yola iletilmiş, Ve ahir zamanda gönderileceğine ve Müslüman bir dünya imparatorluğu kuracağına inanılan bir şahıs, bir hükümdardır.(43) "Kendisinden önce zulüm ve haksızlıkların alıp yürüdüğü yeryüzünü adaletle dolduracak kimsedir.(44) Artık kelime eskatolojik "bir kurtarıcı" olarak kavramsal bir anlam kazanmıştır.

Özellikle Şia fırkaları, bu kavrama kurtarıcılık rolünü yüklemişlerdir. Bunların birkaçına bakacak olursak:

Mehdi kelimesinin "kurtarıcı" anlamında ilk kullanımının Muhtar es Sakafi'ye (ö.686) ait olduğu belirtilmektedir. Önceleri harici olan Muhtar sonra Abdullah b. Zübeyr'in safında yer alır. Hareketlerinden siyasi bir güç ve iktidar peşinde olduğu anlaşılan Muhtar, daha sonra kargaşa ortamının kendine sağladığı fırsatları da kullanarak Muhammed b. Hanefiyye'nin halife olması gerektiği iddiası ile ortaya çıkar. ve onun adına beyat toplamaya kalkışır. Muhtar, Muhammed b. El-Hanefiyye'nin taraftarı olarak 685'de Küfe'de isyan ettiğinde, onun adına beyat toplarken aynı zamanda onun ilahi bir kurtarıcı anlamında mehdi olduğu iddiasında bulunur. Muhammed b. Hanefiyye'nin Ölümünden sonra ise taraftarlarının oluşturduğu Keysaniyye/Muhtariyye adlı aşırı Şii fırka, onun ölümünü kabul etmeyerek onun, Radva dağında bulunduğunu, vakti geldiğinde oradan çıkacağını ve dünyadaki adaletsizliği ortadan kaldıracağını ileri sürmüştür.(45)

(43) Macdonald: "Mehdi" . İ.A., C. VII. S.475., Goldziher : el Akide , 217.

(44) Avni İLHAN: Mehdilik (İzmir: Beyan Yay, 1976), 15.

(45) Bkz.Bağdadi: a.g.e., 39; Şehristani: a.g.e. , I, 150.

Sebeiyye' ye göre ise, Mehdi Hz. Ali'dir. Allah'ın ruhunun öncelikle peygamberlere, Hz. Muhammed'in ölümünden sonra da Ali'ye intikal ettiğini iddia ederek, Ali'nin İlahlığına hükmetmişlerdir. Dolayısıyla Ali ölümsüzdür ve o bir gün tıpkı Meryem oğlu İsa gibi gökyüzünden yere inecek ve insanların kurtuluşunu gerçekleştirecektir.(46)

Benzer kullanımlara İmamiyye ve İsmailiyye'de de rastlamak mümkündür, İmamiyye içinden bir grup kurtarıcı anlamında mehdi ismini her imam için kullanmışlardır. En-Navüsiyye, Cafer es-Sadık'ın ölmediğini ve gaybete girmiş olduğunu iddia ederek Onun "el-Kaim el-Mehdî" olduğunu ile sürmüştür. (47)

Şii fırkalarda gördüğümüz gibi Mehdi'in şahsiyeti farklı farklıdır.Ancak hepsi de Mehdinin günahsız ve seçilmiş olduğunu kabul eder.(48) Ve ahir zamanda gelip günahkar dünyayı günahlardan temizleyeceğine, ilahi adeleti sağlayacağına inanır.

3.2.2. İslam Geleneğinde Mehdi

Kur'an-ı Kerim'de hidayet kökünden türeyen fiil ve isim kalıbında bir çok kelime bulunmakla birlikte mehdi kelimesi yer almamakta, genelde hidayet kavramı Allah'a, Kuran'a ve Hz. Peygamber'e nisbet edilmekte, ayrıca "insanın hidayeti benimsemesi anlamında da kullanılmaktadır.(49) Kur'an'da eskatolojik bir kurtarıcı olarak Mehdi kavramı hiç yer almamaktadır.

(46) Bkz.Bağdadi: a.g.e., 212-213; Şehristani: a.g.e., I, 174.

(47) Bkz.Bağdadi: a.g.e., 57; Şehristani: a.g.e., I, 166.

(48) E.Ruhi FİĞLALI: a.g.e., 276.

(49) M. Fuad ABDÜLBAKİ: El -Mu'cemü'l Müfehres, h.d.y. mad.

Hadis Kaynaklarından Buhari, Müslüm ve Nesai'de Mehdi bahsi yer almazken, Tirmizi, Ebu Davud, İbn Mace, A. bin Hanbel gibi hadis literatüründe bulunmaktadır. Ayrıca İmam Malik'in Muvatta'sında da Mehdi'yle ilgili hadis rivayeti yer almamaktadır. (50)

Ancak gerek Sünni gerekse Şîî hadis kaynaklarında Mehdi figürü olan kitaplarda, bu figür oldukça geniş bir şekilde anlatılmaktadır.

Sünni kaynaklardan gelen rivayetlere göre kıyamet yaklaştığında Hz. Peygamber'in ailesinden bir kişi zuhur edecek, dini kuvvetlendirecek, adaleti hakim kılacak ve Müslümanlar da ona tabi olacaklardır. Fatıma evladı olan ve Hz. Peygamber'in adını taşıyan bu şahıs Araplara egemen oluncaya kadar kıyamet gerçekleşmeyecektir(51) Beş yedi ya da dokuz sene hüküm sürecek(52)ve doğu beldelerinden gelen siyah sancaklı adamlar onun ordusuna katılacaklardır:(53)Bu esnada İsa gökten inerek Deccal'i öldürecek ya da onun Deccal'i öldürmesine yardım edecektir.(54)

Şîî kaynaklarda daha ziyade el-Kaim el-Mehdi adıyla geçen ve kaybolduktan sonra ortaya çıkacak olan kurtarıcı şahsa dair geniş bilgiler verilmektedir. Gelecek olan bu kurtarıcının aniden ortaya çıkarak yeryüzünü adaletle dolduracağı, dünyayı Deccal'den ve her türlü kötülükten temizleyeceği şeklinde rivayetler mevcuttur.(55)

Mehdi konusunda Sünni ve Şii literatürde daha geniş ve daha detay rivayetler bulunmaktadır. Ancak biz mehdi meselesine genel manada değinip, özellikle kurtarıcılık anlamında inceleyeceğiz.

(50) İbn Haldun: Mukaddime , 245.

(51) Tirmizî: Fiten, B.52., H.2230, 2231.

(52) Tirmizî: Fiten, B.79 H.2269.

(53) İbn Mace: 36/Fiten, 4084,4088 (II, 1367-1368).

(54) İbni Haldun: Mukaddime, 245.

(55) Mustafa ÖZ: *a.g.e.*, 36-37.

3.2.3 İslam Geleneğinde Mehdi Motifinin Doğuşu

Mehdi tasavvurunun İslam'da nasıl ortaya çıktığı ve Mehdi'nin geleceğine inanıp inanmamak gerektiği tartışmalı konuların başında gelmektedir. Mehdi tasavvurunun Kur'an'da yer , almaması, ilk dönemdeki bir çok insanın buna iltifat etmemesi, Buhari ve Müslim gibi önemli hadis literatürlerinde yer almaması; Mehdi beklentisinin sonradan gelişen bir düşünce olduğu fikrine ağırlık kazandırmıştır.

Genel olarak eskatolojik bir mehdi beklemek Şia inanç esasları arasında yer alan önemli bir prensip (56) olmasına rağmen Ehli Sünete göre mehdilik inanç esasları arasında yer almamıştır. Ebu Hanife, Eş'arî, ve Maturidî gibi sünnî kelim alimleri bu konuya değinmemişler ve eserlerinde yer vermemişlerdir. Ama buna rağmen İslam dünyasında Kurtarıcı mitosunun özellikle hicri 2. asırdan itibaren giderek yaygınlaştığı görülmektedir. Bunun bir sonucu olarak da tarihte bir çok Mehdi ortaya çıkmıştır. Onlardan bir kısmı sadece psikolojik olarak rahatsız olan insanlar grubuna dahil edilebilecek türde bireysel vakalarken, bir kısmı ise Oldukça ciddi girişimlerde bulunarak siyasi iktidarları ele geçirmeye uğraşmışlardır. Bu yönüyle içi dinsel materyallerle doldurulmuş kurtarıcı bekleme mitosuna daha ziyade iktidar mücadelesi içerisinde olan insanların arzularına hizmet etmiştir diyebiliriz.

Hüseyin ATAY İslam'daki kurtarıcı motifinin, diğer Ortadoğu dinlerinde varolan kurtarıcı mitoslarının bir uzantısı olduğuna işaret ederek bu konuda şunları belirtmiştir:

(56) Bkz. Halife KESKİN: Şia inanç Esasları (İstanbul: Beyan Yayınları ,2000),146-152.

I.GOLDZİHER: El-Akide Ve'ş Şeria Fil İslam ,Ter:M.Yusuf v.dğr., (Kahire, 1946), 191-196.

İslam'ın bölge kültürleriyle diyaloga geçtiği Hicri birinci asırdan itibaren bu konunun literatüre girmesi de bunun en önemli göstergesidir. Fakat İslam geleneğindeki Mehdi inancının diğer kurtarıcı mitoslarının bire bir aynısı olduğunu söylemek de oldukça zordur. Bu mitosa, bir çok İslamî unsurla birleştirilerek bir anlamda İslamî bir kimlik kazandırılmıştır. Örneğin Davud soyundan gelecek olan kurtarıcının yerini Fatıma evlatlarından gelecek olan kurtarıcı almıştır. İsa burada Mehdi'nin önünde giden ona yardımcı olan, onun kurtarıcılığını tasdikleyen bir ara unsura dönüşmüştür.

Şia'da ise İsa'nın şahsı yerine onun özellikleri kopyalanarak kaybolduğuna inanılan imamların eskatolojik kurtarıcı olarak gökte bekledikleri yerden yere inecekleri ifade edilmiştir. Böylelikle İsa da Mehdi de imam'ın şahsında birleştirilmiştir.(57)

Ekrem Sarıkçıoğlu, Mehmet Bayraktar, M. Fuad Köprülü gibi son dönem düşünürlerimizde Mehdi motifinin İslam Kültürüne yabancı kültürlerden geçtiğini iddia etmektedir.(58)

Mehdi fikrini tek bir sebeple açıklamak pek isabetli olmaz. Genelde hadislerin,özelde mehdiye ilişkin rivayetlerin hadis formatını kazandığı süreç, İslam aleminin çok ciddi sancılar yaşadığı, müslümanın müslümana karşı kılıç çektiği, kardeş kanının akıtıldığı bir döneme tekabül etmektedir. Yaşanan savaşlar, acılar ve yıkımlar ümmeti bunaltmış, toplumda kötümser, karamsar ve kaderci anlayışların oluşmasına yol açmıştır.

(57) Yahudi ve Hıristiyan Mesih inancının İslamî geleneği nasıl etkilediği hakkında bkz. Hüseyin ATAY: "Mesih Hakkında Bazı Düşünceler", Ehl-Sünnet Tetkikleri, (İstanbul: Eksen Yayıncılık, 1989), 311-325.

(58) Ekrem SARIKÇIOĞLU: **Mehdi Tasavvurları**, 9; Mehmet BAYRAKTAR: **İslam Felsefesine Giriş** (Ank, 1988) ,31 ; M. Fuad KÖPRÜLÜ: **İlk Mutasavvıflar** (Ank, 1991), 15.

İşte böylesi bunalımlı bir ortamda, Kur'an-ı Kerim'i doğru okuyup doğru yorumlayamayan insanların, kurtuluşlarını hayatın gerçeklerinden kopuk, mucizevi kahramanlardan beklemelerine sebep olmuştur. (59)

Hz. Peygamber'in vefatını müteakip, Hz. Ebu Bekir ve Ömer'in dönemleri genel hatları ile başarılı geçmiş, fakat Hz. Osman'ın iç kargaşa sonucunda şehit edilmesi, fitnenin ayak sesleri olmaktan öte 'fitne kapısının aralanması' anlamına geliyordu. Bu bir Ridde savaşı değildi, bu Medine cemaati içinde vuku bulan ilk ciddi ihtilaftı, Müslüman ümmetinin güçlü toplumsal temelleri sarsılmaya başlamıştı. Bu sonraki bütün ihtilafların şu veya bu şekilde kendisinden bir iz taşıdığı bir ihtilaftı.(60)

Hz. Ali döneminde de fitne eksilmek yerine artarak devam etti, işte bu tehlikeli gidişin ilk meyvesi , 656 yılında meydana gelen Cemel harbi oldu. Bu olayın üzerinden bir yıl geçmeden bu sefer de Hz. Ali'nin ordusuyla Hz. Muaviye'nin ordusu Sıffin'de karşılaştı, bu savaşın neticesi çok daha vahimdi, şüphesiz Hz. Ali ve evladı taraftarlarını en fazla üzen olaylardan biri Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit edilmesi idi. Bütün bu meydana gelen olayların toplumun üzerinde ne gibi izler bırakacağını tahmin etmek güç değildir. Şimdi artık paniğe kapılmış ruhlar her zamankinden daha çok bir melce' bulmaya muhtaç durumdaydılar.(61) Bütün bu gelişmeler Şia'da bir kurtarıcı fikrinin benimsenmene elverişli bir ortam hazırladı. Şiiler'in uzun bir süre maruz kaldıkları haksızlıklar, kendilerinde intikam hisleri doğurmuş ve bu esnada mehdilik fikri yerleşmiştir, çünkü böyle bir mehdilik fikrine ihtiyaç vardı.(62)

(59) Mehmet Ali DURMUŞ: **Haberlerin Ağında Mehdi**, 174.

(60) Marshall G.S. HODGSON: **İslam'ın Serüveni**, 1, Terc:Heyet, (İst, 1993), 313.

(61) Mehmet Ali DURMUŞ: a.g.e.,178.

(62) Ethem Ruhi FİĞLALI: **Mesih ve Mehdi**, 198-203-204.

Her evden mutlaka bir veya daha fazla ölenin olduğu fitne olaylarından sonra, İslam toplumunun üstüne kapkara keder bulutları çöküp, zalim sultanlara karşı çaresiz kalan ehli beyt taraftarlarının gönüllerinde bir kurtarıcı özlemi taht kurmuştu. İşte bu gibi durumlarda toplumlar genellikle zühd ve takvaya yönelmekte içe kapanmaktadır. Düş kırıklığı ve psikolojik çöküntü, kapanmış toplumlarda bir kurtarıcı ümidini de beslemektedir.(63)

Mehdi inancı dini deliller açısından sübut bulmamasının ötesinde, İslam tarihinin akışında bir çok olumsuzluğun kaynağı olmuştur. Siyasi iktidara göz diken pek çok kimse mehdi olduğu iddiasıyla ortaya çıkıp Müslümanların sosyal birliğini parçalamış ve savaşlara neden olmuştur. Hareket noktası olarak ileri sürülen noktaların aksine mehdi inancı, insanları tembelliğe itmiş ve Müslümanları çözümsüzlüğe sürüklemiştir.(54)

Görüldüğü gibi pek çok dinde ve dinsel gelenekte görülen kurtarıcı (mesih) inancı, temelde inanılan dinin değerlerin yeryüzüne tam olarak hakim olması ve bu hakimiyetin ancak dünyanın sona ermesi ile biteceğine olan inançtan kaynaklanmaktadır. Bu özlemi besleyen en önemli hadise ise her din mensubunun kendi inanç değerlerini uygulamada karşılaştığı zorluklardır. Karşılaşılan baskı ve zulümler, inanılan değerlerin pratiğe bir türlü aktarılamamış olması, insanların özlemleri, kurtuluş beklentilerini daha fazla güçlendirmiştir. Yani bir anlamda kendilerinin başaramadıkları zaferi tanrıdan ve onun seçip özel olarak gönderdiği olağanüstü güçlerle donatılmış, tanrının inananlarına yardım edecek, onların düşmanlarını ortadan kaldıracak, hatta bir çok gelenekte olduğu gibi kötü kavramını ve kötü olan her şeyi ortadan kaldıracak olan bir kurtarıcı beklentisidir.

(63) Mehmet Ali DURMUŞ: a.g.e., 179.

(64) Yusuf Şevki YAVUZ: a.g.e., 373.

Dolayısıyla kurtarıcı beklentisinde insanın kendi gücünü aşan, gücünün yetmediği bir dünya inancı esas alınır ve kurtuluş için insana benzeyen, ama sıradan bir insan olmayan bu varlık, insanın güç yetiremediği dünyanın kötülüklerini tek başına dize getirir ve o insanların başaramadıkları değerlerin hayata uygulanması prensibini gerçekleştirirler.

Bunların yanı sıra kurtarıcı beklentilerinde öne çıkan bir diğer tema ise adalet, barış, refah ve toplumsal düzen beklentisidir. Yeryüzündeki hayat mevcut haliyle görüldüğü üzere pek çok insanı mutlu etmekten uzaktır.

Dolayısıyla da insanlar yeryüzündeki bu mutsuzluğun, adaletsizliğin nedenini kötü güçler olarak adlandırdıkları gerek insan ve gerekse insan dışındaki şeytan vb. kötü varlıklara atfetmektedirler. Bu varlıkların ortadan kaldırılmasıyla ya da etkisiz hale getirilmeleriyle hayat düzene girecek ve insanlar mutlu olacaklardır. Bu umut, dünya hayatının en son döneminde beklenilmiştir. Yapılan haksızlıklar, zulümler, baskılar, adaletin olmaması gibi durumlar bu beklentinin ivme kazanmasına neden olmuşlardır. Bütün dinlerde bu beklentinin en yoğun olduğu dönem, o din mensuplarının en fazla acı çektikleri ve zulüm gördükleri dönemlerdir. Öyle anlaşılmaktadır ki bu beklenti yaşanan hayatla doğrudan ilgilidir.

İKİNCİ BÖLÜM

İSLAM DİNİ KAYNAKLARINA GÖRE HZ. İSA'NIN ÖLÜMÜ REF'İ NÜZULÜ MESELESİ

1. Kur'an-ı Kerim'e Göre Hz. İsa'nın Vefatı

Tarihte Allah tarafından, birçok peygamber gönderilmiş ve bu peygamberler, görevlerini tamamladıktan sonra bu dünyadan ayrılmışlardır. Bu peygamberlerin başlarına gelen olaylar, birbirlerine benzemektedir. Yurtlarından sürülmeleri, davetlerine karşı insanların büyük tepki göstermeleri, işkencelere uğramaları vb. buna örnek olarak verilebilir. Hz. İsa da bu dışlanma sürecini yaşayan peygamberlerden birisidir, İsrailoğulları, önceki peygamberlere karşı izledikleri tutumu İsa'ya karşı da sergilemişler ve nihayet onu öldürme teşebbüsüne kadar işi götürmüşlerdir.

Kuran-ı Kerim'de Hz İsa'nın vefatı hakkında ki ayetlere; ve ayetlerin yorumlanmasından kaynaklanan tartışmalara bakacak olursak.

Allah demişti ki: "Ey İsa, ben seni vefat ettireceğim (*innî muteveffîke*), katıma yükselteceğim, seni inkar edenlerden temizleyeceğim ve sana uyanları, kıyamet gününe kadar, inkar edenlerden üstün tutacağım..." (1)

...Ben onların içinde olduğum sürece onları kolladım. Fakat Sen beni vefat ettirince (*lemma teveffeytenî*) onları gözetleyen Sen oldun. ..(2)

(1) Ali İmran, 3/55.

(2) Maide, 5/117.

... Onu öldürmediler ve asmadılar; fakat onlara benzer gösterildi. Onun hakkında anlaşmazlığa düşenler, ondan yana tam bir kuşku içindedirler. Bu hususta bir bilgileri yoktur; sadece zanna uyuyorlar. Onu kesin olarak öldürmediler (ve ma *katelühu*). Hayır, Allah onu kendisine yükseltti. Allah daima üstündür, hikmet sahibidir(3)

Bu ayetlerde öncelikli olarak üzerinde durulması gereken kısım, **"seni Ben vefat ettireceğim"** ve **Sen beni vefat ettirince** cümleleridir. Türkçe meallerde öldürme ya da vefat ettirme olarak çevrilen kelime, Arapçada **"teveffa"** kelimesi (v-f-y) kelimesinden türeyen fiildir.

Teveffa kelimesi önceleri Birinden bir mal yada herhangi bir şeyi, geride hiçbir şey bırakmaksızın tümüyle almak anlamında da kullanılırken, daha sonraları can almak, ruhu kabzetmek anlamlarında kullanılmıştır.(4)

Teveffa kelimesi Kur'an-ı Kerim'de, yetmişten fazla yerde kullanılmaktadır. Sözünde durmak, yapılanların karşılığının tam olarak verilmesi, öldürmek ve ruhunu kabzetmek gibi manalardadır.

Hz. İsa ile ilgili ayetlerde geçen *teveffa* kelimesine İslam düşünürleri tarafından farklı anlamlar yüklenmiştir. Tartışmaların kaynağında bu kelimeye verilen manada yatmaktadır.

1.1 Hz . İsa'nın vefat etmediğini savunan düşünürler ve görüşleri:

İbn Kesir'in tefsirinde, "teveffa" kelimesinin uykuya işaret ettiği, belirtilir. Ve İbn Kesir, İbn Ebu Hatim'den rivayet edilen bir hadisi de kullanarak kanaatini şöyle ifade eder:

(3) Nisa, 4 / 157-158.

(4) Bkz. İbn MANZUR: Lİsanü'l-'arab, III, 961.

İbn Ebu Hatim diyor ki; "Bize babam... Hasan'dan rivayet etti ki, o, 'Seni vefat ettireceğim...' ayeti hakkında şu açıklamada bulunmuştur: Burası, 'Seni uyku ölümü ile öldürecekim, yani uyutacağım'_ anlamındadır ki, Allah Teala Hz. İsa'yı uykuda iken göğe kaldırmıştır... Cenab-ı Hak, Hz. İsa'yı şüphe götürmeyen bir gerçek olarak, uyku ile vefat ettirdikten sonra göğe çekmiş ve o dönemde kendisine eziyet eden Yahudilerin eziyetlerinden kurtarmıştır.(5)

Muhammed Zahid el-Kevseri ise, "teveffa" kelimesinin anlamını incelerken, ayette bu kelimenin ölüm manası taşımadığını ifade etmiş ve Zümer Suresi'nin 42. ayetinde geçen "mevt" kelimesine dikkat çekmiştir:

Eğer Hz. İsa ölmüş olsaydı (ki bu doğru değildir), **"Allah ölüm vakti gelen nefisleri vefat ettirir."** (Zümer Suresi, 42) mealindeki ayette yer alan ve ölüm anlamına gelen "mevt" kelimesi bildirilmezdi... Şayet iddia edildiği gibi Allah-u Teala biyolojik anlamda ölümü bildirmiş olsaydı, bu açıkça haber verilirdi. Madem ki Allah, Yahudilerin Hz. İsa'yı öldürmediğinden, vefattan ve göğe yükselmekten bahsetmektedir, o halde burada normal ölümün dışında bir mana düşünülmelidir.(6) demektedir.

Taberi, "müteveffiyke" kelimesinin "yerden almak" manasında kullanıldığını ifade eder ve ayeti şu şekilde açıklar:

Bize göre en sıhhatli görüş bu kelimeyi "kabzetmek", "yerden çekmek" manasında değerlendirmektir.

(5) İbn KESİR: Tefsiru'l Kur'ani'l Azim. I, 573-576.

(6) Bkz. KEVSERİ: Nazratün Abire (1987 Kahire), 99.

Buna göre ayetin anlamı; "seni yerden alıp, göklere çekerim" şeklinde olur. Ayetin devamı da, ahir zamanda inkarcılara karşı olan galibiyete dikkat çekmekle bu fikri teyid eder mahiyettedir.(7)

Elmalılı Hamdi Yazır da yaygın olan görüşü benimsemiştir. Elmalılı, İsa ölmemiştir, kıyametten önce tekrar gelecektir" mealinde bir hadise atıfta bulunmaktadır. Ona göre burada ayet zahirî olarak anlaşılanın dışında, başka bir mana ile te'vil edilmelidir: Hz. isa'nın ruhu henüz kabzedilmemiştir. Ruhunun eceli gelmemiştir. Allah'tan bir kelime olan ve Ruhul-kudüs ile te'yid edilmiş bulunan Mesih isa, henüz Allah'a rücû' etmemiştir. Onun daha dünyada göreceği işler vardır. Kıyametten evvel eceli gelecek, vefat edecek, ruhu kabzolunacaktır. Onlar, su-i kast sırasında öldürüp astıklarını zannetmişler, fakat o ölmemiştir. Çünkü Allah "muhakkak seni ben öldüreceğim" şeklinde buyurmuştur. Müslümanlar arasında meşhur olan mana ve inanç da budur.(8)

Mevdudi'nin Kuran tefsirinde de, Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetinde geçen (Maide Suresi'nin 117. ayetinde de aynı kelime kullanılmaktadır) "müteveffi" kelimesi için şu açıklamada bulunmaktadır:

Arapça metindeki "müteveffi" kelimesi, "teslim almak" ve "can almak" anlamlarına gelen "teveffa" kelimesinden gelir; fakat burada mecazi anlamda kullanılmıştır. Burada "görevden alma" anlamına gelmektedir.(9)

Buraya kadar görüşlerini verdiğimiz ibn Kesir, Kevseri, Taberi, Mevdudi gibi düşünürler bu ayetlerde ki teveffa kelimesinin gerçek manada ölümü kastetmediğini açıklamışlardır.

(7) Taberi: Taberi Tefsiri , III , 290-291.

(8) Elmalılı: Hak Dini Kur'an Dili , II., 372-373.

(9) Mevdudi:Tefhimu'l Kur'an , I, 231.

1.2. Hz . İsa'nın vefat ettiğini savunan düşünürler ve görüşleri:

Aralarında Muhammed Abduh, Reşid Rıza ve Mahmut Şeltut gibi isimlerin bulunduğu bir grup Mısırlı İslam Düşünürü, vefatı gerçek anlamda kabul etmiştir. ruhen ve mertebe itibariyle yükselmiştir.

Söz konusu ayetlerden, Hz. İsa'nın ölümünü anlayan Reşid Rıza'ya göre, ayetin manası şöyledir: Seni öldüreceğim ve öldürdükten sonra da yüksek bir makama çıkaracağım. Hz. İsa'nın cismiyle ve ruhuyla göğe çıkarıldığı görüşüne katılmadığını anlatarak hocası olan Abduh'un görüşlerini şöyle açıklar: Hz. İsa normal olarak ölmüştür ve Allah katına Birisinden bahsederken, onun ruhunun kastedilmesi mümkündür. Zira "ruh, insanın hakikatidir Dolayısıyla burada da Hz. İsa'dan bahsedilirken onun ruhu kastedilmiştir. Aynı şekilde Mahmud Şeltut da Hz. İsa'nın öldüğüne kanidir. İlk akla gelen, vefatın ölüm manasında anlaşılmasıdır.(10)

Ömer Rıza Doğrul'un bu ayetlerle ilgili Hz. İsa'nın öldürülemediğini, bilakis tabii bir surette vefat edeceğini haber vermektedir.(11) Çağdaş yorumcuların bir kısmı ise meseleyi madde ve enerji açısından izaha çalışmışlardır. Buna göre İsa'nın ruhî yapısı, Cebrail'in nefhisiyle olduğundan, çok güçlüydü. Resülullah'ın Mi'raca çıkışı gibi o da göklere çıkmıştır. Onun biyolojik yapısı ruha dönüşmüştür. Tıpkı maddenin enerjiye dönüşmesi gibi:(12)

(10) Reşid RIZA: Tefsirul Menar, III, 316-317.

(11) Ömer Rıza DOĞRUL: Tanrı Buyruğu (İstanbul, 1980)

(12) Celal YILDIRIM: Asrın Kur'an Tefsiri , II, (İstanbul.1991), 925

Bazı muasır tefsir alimlerine göre mesele müteşebhattadır Bunun te'vilini Allah'tan başka kimsenin bilemeyeceğini söylemiştir.(13)

Bu tartışmalar ışığında Allah'ın koyduğu kanunlardan birisi de, yeryüzündeki tüm canlıların fani oluşudur. Kuran'ı Allah'ın bu kanunlarına göre anlamak, temel tefsir kaidesidir. Yüce Allah. Hz. Peygamberden önce hiç kimseye ölümsüzlük vermediğini kesin olarak belirtmiştir.(14) Ve 'hiç kimse' ifadesinin kapsamına Hz. İsa'nın da gireceği şüphesizdir. Şu halde, Hz. İsa'nın ölmediğini ve kıyametten önce yeryüzüne ineceğini iddia etmek, bu ayete ve Kur'an'ın bütününe ters düşmekten başka bir şey değildir.

Allah Kuran' da Hz. Peygamber hitaben son peygamber olduğunu ve görevini tamamladığını ve İslam dininin kıyamete kadar baki olduğunu vurgulamıştır. Dinle ilgili tüm şüpheler ortadan kalkmış ve eksik bir şey kalmamıştır.

Yine Her nefis ölümü tadacaktır.(15) ayetleri çerçevesinde Hz İsa'nın vefat ettiği hükmüne varabiliriz.

(13) Seyyid KUTUP: Fi Zilali'l- Kur'an, I , 404.

(14) Enbiya, 21/34-35.

(15) Ali İmran, 3/185.

2. Kur'an-ı Kerim'e Göre Hz. İsa'nın Ref'i

Ref kelimesi, yukarıdaki ayetlerdeki vefat kelimesine verilen anlama paralel olarak, iki farklı şekilde yorumlanmıştır. Aslında Hz. İsa'nın çarmıh da Yahudiler tarafından öldürülmediği ve Allah'ın onu kendi katına yükselttiği, ayette geçtiği üzere kesin olmakla beraber, bu yükseltme işinin bedenle mi, yoksa ruh ile mi; beden ve ruh diri olarak mı, yoksa beden ölü ruh diri olarak mı gerçekleştiği hususu tartışma konusu olmuştur. Bu tartışma konularına geçmeden önce "ref" kelimesinin anlamına bakacak olursak:

"*Ref*" kelime olarak, bir şeyi yukarı koymak, yükseltmek, kaldırmak, anlamlarına gelmektedir. Maddi ve manevi olarak ref alçaltmanın zıddıdır.(16) Kuran' da "Ref" kelimesi hem maddi anlamda yükselme hem de manevi anlamda yükselme olarak geçmektedir.

Maddi Yükseltmenin Bildirildiği Bazı Ayetler

- Allah O'dur ki, gökleri dayanak olmaksızın yükseltti; (Rad Suresi, 2)
- Babasını ve annesini tahta çıkarıp oturttu; " (Yusuf Suresi, 100)
- Sizden misak almış ve Tur'u üstünüze yükseltmiştik (Bakara Suresi, 63)
- Gökyüzü, onu da yükseltti ve mizanı koydu. (Rahman Suresi, 7)
- İbrahim, İsmail'le birlikte Ka'be'nin sütunlarını yükselttiğinde "(Bakara Suresi, 127)

(16) İbn Manzur: Lisanül- Arab, VIII. 129-131

- Yaratmak bakımından siz mi daha güçsünüz yoksa gök mü? (Allah) Onu bina etti. Boyunu yükseltti, ona belli bir düzen verdi. (Naziat Suresi, 27-28)

Manevi Yükseltmenin Bildirildiği Bazı Ayetler

- Biz, dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Şüphesiz senin Rabbin, hüküm ve hikmet sahibidir, bilendir. (Enam Suresi, 83)

- ...Allah, sizden iman edenleri ve kendilerine ilim verilenleri derecelerle yükseltsin. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır. (Mücadele Suresi, 11)

- İşte bu elçiler; bir kısmını bir kısmına üstün kıldık. Onlardan, Allah'ın kendileriyle konuştuğu ve derecelerle yükselttiği vardır. (Bakara Suresi, 253)

- O sizi yeryüzünün halifeleri kıldı ve size verdikleriyle sizi denemek için kiminizi kiminize göre derecelerle yükseltti. (Enam Suresi, 165)

Hız. İsa'nın yükselişini ifade eden lafızlar iki yerde geçmektedir. Daha önce zikrettiğimiz bu ayetlerin konumuzla ilgili kısmını tekrar vererek İslam Düşünürlerinin yorumlarına geçebiliriz.

...Onu öldürmediler ve asmadılar; onu yakinen öldürmediler. Hayır Allah onu (İsa'yı) Kendisine yükseltti (rafa'ahüllahu *ileyhi*). Allah daima üstündür, hikmet sahibidir. (Nisa 157-158)

Ey İsa, Ben seni öldüreceğim, katıma yükselteceğim (rafi'uke *ileyye*) ve seni inkar edenlerden temizleyeceğim...(Ali İmran 55)

Bu ayetleri yorumlayan İslam Düşünürlerini ref konusunda iki grupta toplayabiliriz. Birinci gruptakiler ref'in maddi ve manevi olarak; ikinci gruptakiler ise ref'in sadece manevi olarak gerçekleştiğini iddia ederler.

2.1. Ref'in Maddi ve Manevi Olarak Gerçekleştiğini Savunanlar ve Delilleri

Geleneksel çizgideki İslam düşünürleri ref'in ruhen ve ceseden gerçekleştiği fikrini savunmuşlardır.

Taberi bu konuda en sıhhatli görüşün ref'in ruhen ve ceseden olduğudur demektedir.(17)

Sabuni ise Al-i İmran Suresi'nin 55. ayetini açıklarken, Hz. İsa'nın Allah Katına yükseltilmesi konusunda düşüncelerini şöyle açıklamaktadır:

Yüce Allah'ın böyle buyurmasındaki hikmet, Hz. İsa'yı Yahudilerin elinden kurtaracağını ve ona hiçbir eziyet edilmeden, sağ salim göklere kaldırılacağını müjdelemektir.(18) Söyleyerek ref'in beden ve ruh ile yapıldığını bildirmiştir.

Konuyla ilgili olarak, son dönem İslam düşünürlerinden Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi de şu yorumda bulunmaktadır:

Nisa Suresi 158. ayette geçen ve bilakis (aksine) şeklinde tercüme ettiğimiz, 'bel' edatı olumsuzluk ifade eden bir cümleden sonra gelirse,

(17) Taberi Tefsiri: III. 291.

(18) Sabuni: Saffatül-Tefasir, I , 205.

Arapça dilbilgisi kaidesine göre kendinden sonraki cümle, kendinden önceki cümlenin tamamen zıddı olması gerekir. Ölümün karşıtı canlılıktır. Dilbilgisi kuralları bunu gerektirmektedir. Şayet biz "burada manevi ref söz konusudur" ve "Hz. İsa normal olarak vefat etmiştir" desek bu kaideye ters düşmüş oluruz. Zira bu takdirde bel edatından sonra gelen ref, edattan önce gelen aynı zamanda olumsuz bir cümle olan öldürme ve asma fiillerine ters olmaz. Çünkü bir şahıs hem öldürülmüş hem de ruhu göğe yükselmiş olabilir. Aksi halde bu tabir anlamsız olur ki, Kuran-ı Kerim böyle manasız ifadelerden münezzehtir.

Bu konuda ki diğer deliller ise:

Ref'in yalnız ruhen olduğunu savunanların tevillerine göre ayetin meali şöyledir:

"Onu öldürmediler ve asmadılar... bilakis Allah onun derecesini yükseltti." Burada icaz (özlü söz) şöyle dursun, orta dereceli bir belagat (güzel söz söyleme sanatı) dahi yoktur... "Apartmanın asansörü beni hergün oturduğum dördüncü kata çıkarır" denildiğinde hiçbir akıllı insan bu sözden beni sadece ruhen dördüncü kata çıkarır şeklinde bir manayı anlamaz. O halde Hz. İsa da sadece ruhen yükseltilmemiştir.(19)

Fahrudin Razi, Nisa Suresi'nin 158. ayetinde bildirilen **"Bilakis Allah onu Kendisi'ne yükseltmiştir"** ayetiyle ilgili olarak şu açıklamayı yapmıştır:

(19) Mustafa SABRİ: Mevkiful Akl (Beyrut, 1981), 233.

"... Buradaki yükseltme ile, kendisinde, Allah'ın hükmünün dışındaki hükümlerin geçerli olmadığı bir yere yükseltme kast edilmiştir. Hz. İsa'nın semaya yükseltildiği bu ayetle sabittir..(20)

Hasan Basri Çantay tefsirinde, "rafiuke" kelimesini "Kendisi'ne yükseltip kaldırmak" olarak tefsir etmiş ve "*Allah Hz. İsa'yı ruhu ve bedeni ile birlikte yükseltip kaldırmıştır.*" şeklinde düşüncesini açıklamıştır.

Ayrıca, ayette bildirilen ref kelimesi ile manevi bir makama işaret edilmiş olsaydı, Kuran'da diğer peygamberler için de benzer bir ifade kullanılabilirdi. Hz. İsa'ya mahsus olarak "Allah Katına yükseltilmiş olduğunun" vurgulanmasının hiç şüphesiz pek çok hikmeti vardır. Hz. Muhammed (sav), Hz. Musa, Hz. Süleyman, Hz. Davud, Hz. Şuayb, Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Lut gibi vefat eden diğer peygamberlerden hiçbiri için böyle bildirilmemiştir. Diğer tüm peygamberlerin ölümü bildirilirken, biyolojik anlamda bilinen ölüm kelimesinin çeşitli türleri kullanılmış, Hz. İsa'nın ise "ref"i yani yükseltildiği haber verilmiştir. Peygamberler de dahil tüm insanlar öldükten sonra ruhları Allah Katına yükseldiğinden, Hz. İsa için özel olarak "ref" kelimesinin kullanılması olağanüstü bir durumun varlığını göstermektedir. .(21)

Bazı kimselerin öne sürdüğü gibi ayette bildirilen yükselme, Hz. İsa'nın manevi olarak veya derece bakımından yükseltilmesi değildir. Allah, Hz. İsa'ya kurulan tuzağın bozulduğunu haber vermiştir. Tuzağın bozulması, Hz. İsa'nın ölmemesi anlamına gelmektedir.

(20) Razi: Mefatihü'l Gayb, XI, 102-103.

(21) Hasan Basri ÇANTAY: Kuran-ı Hakim ve Meal-i Kerim, I, 92.

Bu durumda, ayette haber verilen bilgi Hz. İsa'nın manevi olarak değil, ruhu ve bedeniyle birlikte Allah Katına yükseltilmiş olmasıdır. İnkarcıların tuzakları Hz. İsa'nın canlı olarak Allah Katına yükseltilmesi ile bozulmuştur. (22)

Kaanaatimizce Hz İsa vefat etmiştir.Allah'ın katına yükseltilmesinden kasıt onun Allah katında değerli bir peygamber olmasındandır.Kavmi ona öyle bir tepki göstermiştir ki bundan ötürü böyle bir sözle onun elinden geleni yaptığı, değerini kavminin bilmese de Allah'ın bildiği vurgulanmıştır.Dolayısı ile Hz. İsa vefat etmiştir.İslam da ellerin, gözlerin vb diğer azaların ahirette dile geleceği ve insane şahitlik edeceği belirtilmiş olup; ruhun yanında beden de önemi vurgulanmıştır.Çünkü dünyada yaşadığı bedeni ahirette şahitlik edecektir.

Bu itibarla Peygamberler de insanlar gibi ölmüştür. Diğer beşerin durumu nasılsa Hz. İsa'nın durumu da aynıdır.Özetle Yükselmeden kastın Hz. İsa'nın görevini yerine getirdiğini ve Allah yanın da değerli olduğunu anlayabiliriz.

2.1. Ref'in Sadece Manevi Olarak Gerçekleştiğini Savunanlar ve Delilleri

Hız İsa'nın sadece ruhunun göğe çıktığını kabul edenler, özellikle Reşid Rıza ve Mahmüd Şeltut gibi Ezherli alimler tarafından ileri sürülmüş ve ülkemizde de aynı görüşü benimseyenler olmuştur.

(22) Harun YAHYA: Hz İsa Ölmedi (İstanbul, 2004), 31-32.

Mahmut Şeltut'a göre konuyla ilgili ayetler özetle şunu ifade ederler: Allah (cc) İsa'yı vefat ettirmiştir. Kendi katma yüceltmiş ve inkar edenlerden temizlemiştir. Ref kelimesi maddî ve manevî yükselme manasına geliyorsa da bahsettiğimiz ayette manevî ref kastedilmiştir. Tıpkı "Falanca kimse, Yüce Rabbine kavuştu" veya "Allah bizimle beraberdir" gibi ifadelerde himaye kastedildiğini anlamak lazımdır. Yazar, cumhurun, ayetten maddî ref'i anlamasına sebebiyet veren unsurları şöyle sıralamaktadır: a) İsa'nın, Deccal'ın çıkışından sonra ineceğine dair gelen hadislerdir ki bunlar ehl-i kitaptan Müslüman olmuş Veheb b. Münebbih ve Ka'bu'l-Ahbar'dan gelen rivayetlerdir, b) Cumhur, Hz. İsa'nın nüzulüyle ilgili Ebü Hureyre'den (r.a) gelen bir hadîse dayanır. Bu hadis sahih de olsa haber-i vahittir. Oysa ahad hadisler itikadî konularda delil teşkil etmez, c) Mi'rac hadisesine dayanırlar. Hz. Muhammed'e (s.a.s) sema kapılan açıldığında, kendisi o aleme girmiş ve göklere yükselince ikinci semada Hz. İsa ve yeğeni Yahya'yı görmüştür. Şeltut'a göre İsa'nın (a.s) cesediyle semaya yükseltildiğine ve orada şu ana kadar hayatta olduğuna dair kalbin tatmin olmasını sağlayacak inandırıcı bir delil yoktur.(23)

Bu konuda Hüseyin ATAY: Hz. İsa'nın ruhunun göklere çıktığına ve kendisine manevi nimetler verildiğine inanmak, Allah'ın tüm iyi kullar için vaat ettiği ve öğütlediği genel tabii kanunlara ve sözlü kanunu olan Kur'an'a daha uygundur.(24) sözleri ile manevi ref'i benimsediğini görürüz.

Bu grubtaki alimler , Hz. İsa'nın diğer peygamberler gibi bir beşer olarak kendisine Allah'ın tayin etmiş olduğu süre tamamlandıktan sonra ölüp defnedilmiş olduğunu; sonradan ise ruhunun tıpkı diğer iyi kimselerin ruhları gibi ref olunduğunu söylerler.

(23) Şeltut: İsa'nın Ref'i çev. Ethem Ruhi FİĞLALI, AÜİFD, XXIII (Ankara, 1978)

(24) Hüseyin ATAY: Ehl-i Sünnet ve Şia, 135.

Bu fikir sahiplerinin temel hareket noktası, Kur'an-ı Kerim'in, Allah'ın kanununda değişiklik bulunmadığını bildirmesidir. İsa'nın, cismiyle göğe yükseltilmesi,Allah'ın koyduğu kanununa aykırıdır. Madde, madde olarak ve tabiatında bir değişiklik olmadan, haricî tesirler bulunmadan yukarı kalkamaz. Hiçbir beşere böyle bir hal olmamıştır. (25)

Ref konusunda ki tartışmalar Hz İsa'nın vefat konusuna verilen mana, çerçevesinde yorumlanmış. Hz İsa'nın vefat etmediğini savunanlar Ref olayını kabul ederler ve Hz İsa'nın beden ve ruh olarak Allah katına yükseldiğini söylerler. Bunun aksi Hz İsa'nın vefat ettiğini savunanlar ref'in manevi olarak gerçekleştiğini açıklarlar. Kur'an'ın bütünlüğü Allah'ın koyduğu kanunlar çerçevesinde, düşünürsek ref'in Hz İsa'nın manevi makam derece olarak yükseldiğini söyleyebiliriz.

(25) Bkz.Süleyman ATEŞ: Çağdaş Kur'an Tefsiri, II, 50.

3. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İsa'nın Nüzulü meselesi

Hız İsa'nın Nüzulü ile ilgili bazı İslam Düşünürleri Kur'an da delil aramışlar ve nüzule işaret eden ayetler göstermişlerdir. Bu ayetlere bakacak olursak:

O (innehu) kıyametin kopacağını gösteren bir ilimdir. Ondan hiç şüphe etmeyin; Bana uyun; doğru yol budur.(26)

Bu ayette (hu) zamiri Hz İsa'ya racidir. Ve mana Hz İsa kıyamet saatinin kopacağını gösteren ilimdir şeklindedir. (Hu) zamirinin Hz Muhammed'e veya Kur'an'a işaret ettiğini söyleyen İslam Düşünürleri olsa da ayetin öncesine bakıldığında Hz İsa'dan bahsetmekte ve bu zamir de Hz İsa'ya işaret etmektedir. Hz. İsa'nın zuhur etmesi kıyamet saatinin gelişini bildiren bir alamettir. Çünkü onun zuhuru kıyamet alametlerindedir. Yeryüzüne inişi dünyanın sonunun geldiğine ve ahiretin başlangıcına delildir.(27)

Alusi, Şevkani, es-Sabuni, Gumari, Ömer Nasuhi Bilmen, Seyyid Kutub, Hasan Basri Çantay gibi pek çok tefsircinin tefsirinde ise bu ayet bu şekilde açıklanmaktadır:

Elmalılı Hamdi Yazır'ın tefsirinde ise bu konu şu şekilde açıklanmaktadır: Muhakkak ki o saat için bir ilimdir de saatin geleceğini ölülerin dirilip, kıyam edeceğini bildiren bir delil ve alamettir.

(26) Zuhruf, 43/ 61.

(27) Alusi: Ruhu'l Meani, Cilt XXV, 95; ŞEVKANİ: Fethu'l Kadir, Cilt. IV, 562 ; Ömer Nasuhi BİLMEN: Kuran-ı Kerim Türkçe Meal-i Alisi ve Tefsiri, Cilt VII, 3292; Seyyid KUTUB: Fizilali'l Kuran, Cilt V, 3198; es-SABUNİ: Safvetü't Tefsir, Cilt III, 162.

Çünkü Hz. İsa gerek zuhuru ve gerek emvati ihya (ölüleri diriltme) mucizesi ve gerek emvatın kıyamını (ölülerin kalkışını) haber vermesi itibarıyla kıyametin vaki olacağına bir delil olduğu gibi hadiste varid olduğuna göre eşratı saattendir (kıyamet alametidir).(28)

Çağdaş İslam alimlerinden Seyyid Kutub da tefsirinde, Hz. İsa'nın yeryüzüne yeniden gelecek olmasının önemli delillerinden birinin bu ayet olduğuna dikkat çekmektedir. Kutub'un tefsirinde konu şöyle açıklanmaktadır:

Hz. İsa'nın kıyametin kopmasından önce yeryüzüne ineceğine ilişkin birçok hadis var dilimizde. Nitekim bu ayet de ona işaret etmektedir: "O, kıyametin kopacağını gösterir bir ilimdir." Yani Hz. İsa'nın yeryüzüne inmesi ile kıyametin kopmasının yakın olduğu bilinir. İkinci bir okuyuş tarzında ayet şöyle okunur: "Ve innehu le alemun lissati"(29) Yani onun inişi kıyametin belirtisidir, alametidir. Her iki okuyuş tarzı da aynı anlamı ifade etmektedirler. Hz. İsa'nın gökten inişi, doğru sözlü ve güvenilir Peygamberin salat ve selam üzerine olsun- sözünü ettiği ve yüce Kuran'ın işaret ettiği bir gaybtır. Kıyamet gününe kadar değişmeden kalacak bu iki kaynaktan gelen bilgilerden başka, bu meseleye ilişkin olarak herhangi bir insanın söyleyebileceği bir söz olamaz. (30)

Ömer Nasuhi Bilmen tefsirinde ise bu ayeti şu şekilde açıklanmaktadır:

(28)ElmalılıHamdiYazır,*HakDinKuranDili*,<http://www.kuranikerim.com/telmalili/zuhruf.htm>

(29) İlk okunuşu: "Ve innehu le ilmün lissati"

(30)Seyyid KUTUB: Fizilali'l Kuran, http://www.sevde.de/Kuran-Tefsiri/Kuran_Tefsiri.htm

“Ve kıyametin yaklaşmış olması için İsa Aleyhisselam'ın bir alamet olduğunu ve kıyametin vuku bulacağına şüphe edilmeyeceğini haber veriyor... İsa Aleyhisselam'ın yeryüzüne nüzul edeceği de kıyamet şeriatinden sayılmaktadır.”(31)

Nüzülü Kabul etmeyen İslam Düşünürleri "O, kıyametin kopacağını gösteren bir bilgidir..." ayetindeki 'o' zamirinin Hz. İsa'ya raci olduğunu kabul etmekle birlikte; burada, İsa'nın babasız yaratılmasının, ölüleri diriltmesinin vb. onun bir kıyamet alameti olduğuna işaret ettiğini ileri sürmektedirler.(32)

Bu ayete bakarak nüzülü savunmak pek tutarlı gözükmemektedir. Ve bu yorumu yapan İslam düşünürleri ayeti aşırı tevil etmişlerdir. Nüzulla ilgili hadislerin etkisiyle ayeti böyle anlamak istemişler ve bu şekilde yorumlamışlardır. Hz İsa'nın Kıyametin alameti olması; Onun mucizevi şekilde dünyaya gelmesi, ölüleri diriltmesi Kur'an'ın temel yapısına daha uygun görünmektedir.

Nuzüle işaret ettiği iddia edilen ikinci ayetler:

Allah şöyle diyecek: "Ey Meryem oğlu İsa, sana ve annene olan nimetimi hatırla. Ben seni Ruhu'l-Kudüs ile destekledim, beşikte iken de, yetişkin kehlen) iken de insanlarla konuşuyordun..."(33)

(31) Ömer Nasuhi BİLMEN: Kuran-ı Kerim'in Türkçe Meal-i Alisi ve Tefsiri, Cilt VII, 3292.

(32) Bkz. Mehmet ÜNAL: Tefsir Kaynaklarına Göre Hz. İsa'nın Ölümü, Ref'i, ve Nüzülü Meselesi, III, Sayı 4, (2000)

(33) Maide, 5/110

Beşiktede, yetişkinliğinde (kehlen) de insanlarla konuşacaktır. Ve O salihlerdendir. (34)

Bu ayetlerdeki kehl kelimesi genelde 25-45 arası yaşları göstermektedir. Nüzulü iddia eden islam düşünürleri bu ayetleri şu şekilde yorumlamışlardır.

İmam Suyuti, Maide Suresi'nin 110. ayetinde geçen "kehlen" kelimesine dikkat çekerek, "Bu kavi, onun (Hz. İsa'nın) kıyametten evvel gökten ineceğini ifade etmektedir. Çünkü Hz. İsa yaşça kemale ermeden göğe kaldırılmıştır." Demektedir.(35)

Taberi ise:Bu ifadeler (Maide Suresi, 110), Hz. İsa'nın ömrünü tamamlayıp yaşlılık döneminde insanlarla konuşabilmesi için gökten ineceğine işaret etmektedir. Çünkü o, genç yaşta göğe kaldırılmıştı...diğer ayette (Al-i İmran , 46), Hz. İsa'nın hayatta olduğuna delil vardır ve ehl-i sünnet de bu görüştedir. Çünkü ayette, onun yaşlandığı zamanda da insanlarla konuşacağı ifade edilmektedir. Yaşlanması da ancak, semadan yeryüzüne ineceği zamanda olacaktır.(36)

Ömer Nasuhi Bilmen'in tefsirinde de Al-i İmran Suresi'nin 46. ayeti açıklanırken, Bu ayet-i kerime Hz. İsa'nın semaya ref edildikten sonra tekrar yeryüzüne inerek nas (insanlar) ile konuşacağına delalet (işaret) etmektedir. Çünkü onun sinni kuhulete (olgunluk yaşına) tamamen girmiş olması semaya refinden sonra müsadiftir (olacaktır).(37) bu ayetin Hz. İsa'nın yeniden yeryüzüne gelişinin delillerinden biri olduğu ifade etmiştir.:

(34) Ali İmran, 3/46.

(35) İmam SUYUTİ, *Celaleyn Tefsiri Tercümesi*, I, 447.

(36) Taberi: Taberi Tefsiri, II, 528; I, 247.

(37) Ömer Nasuhi BİLMEN: *Kuran-ı Kerim'in Türkçe Meal-i Alisi ve Tefsiri*, I, 366.

Nüzulü kabul etmeyen İslam düşünürleri *kehlen* (yetişkin) kelimesiyle Hz. İsa'nın ölmeden önceki devresini anlamışlar ve bu nedenle, ayeti nüzulle ilişkilendirmemişlerdir. Onlara göre, Allah'ın beşikte konuştuğu İsa'yı, yine olgunluk çağına kadar yaşatacağını bildirmiş olmaktadır. Dolayısıyla bunun nüzulle alakası yoktur.(38)

Ayetlerde kastedilen mucize Hz. İsa'nın bebeklikte konuşmasıdır. Hz. İsa yetişkinlikte konuşmuştur. 30 yaşlarına kadar Hz. İsa'nın yaşadığı biliniyor. Bu konuşma yaşamının son dönemlerindeki konuşma olarak anlamak daha isabetlidir. Bu ayetlerde nüzul sırasında konuşmayı çıkarmak alimleri peşinen kabul ettiği hükümleri, Kur'an'a doğrulamaktan başka bir şey değildir. Ki bu yorumu yapmak Kur'an bütünlüğü içerisinde imkansız görünmektedir.

Nüzulla ilgili diğer bir ayet Nisa Suresi 159. dur.

And olsun, Kitap Ehli'nden hiç kimse yoktur ki, ölümünden önce ona inanacak olmasın. Kıyamet günü de o, onların aleyhinde şahitlik edecektir.

Ayette bildirilen, "kable mevtihi" yani "ölmeden önce" ifadesinde yer alan "o" zamirini, nüzulü kabul edenler Hz. İsa'ya işaret ettiğini kabul etmişlerdir. Ayeti bu şekilde yorumlayan Taberi: Ehl-i Kitap'tan her biri, Hz. İsa'nın ölümünden önce, o Deccal'i öldürmek üzere yeryüzüne indiğinde, ona iman edecektir. O zaman bütün milletler İslam adına tek bir millet haline geleceklerdir.(39) demiştir.

Nüzulü kabul etmeyenler ise "o" zamirini, Ehl-i Kitap olan her insana raci olması şeklinde olduğunu belirtirler. Ve Mana Şu Şekilde olur:

(38) Rıza MENAR: a.g.e., III, 316-7; Meraği: Tefsirul Meraği, III, 169.

(39) Taberi: Camiu'l Beyan, IV, 18.

Kitap Ehli'nden hiçbir fert yoktur ki, ölmezden önce., İsa'ya, onun Allah'ın kulu ve resulü olduğuna inanacak olmasın. Kitap Ehli'nden her fert, ölmezden önce, gözünden perde kalkınca, Kur'an'ın, İsa (a.s.) hakkında söylediklerinin gerçek olduğunu, yani onun, Allah'ın Oğlu değil, kulu ve elçisi olduğunu anlayacaktır; çünkü gözlerden perde kalktığı zaman gerçek, olduğu gibi ortaya çıkar; o zaman insan gerçeğe inanır; ama artık inanmanın yarar sağlamasına zaman ve fırsat kalmamış, iş işten geçmiş olur.(40)

Hız. İsa'nın vefatı, ref'i ve nüzulü meseleleri birbiriyle zincirin halkaları gibi birbirine bağlıdır. Vefatı kabul etmeyen İslam düşünürleri, ref'i maddi ve manevi olarak anlamışlar. Ve Hız. İsa'nın ahir zamanda geleceğini iddia etmişlerdir. Bu görüşlerinde hadisler önemli rol oynamıştır. Hadislere ayetlerden delil aramışlardır. Vefatı kabul eden İslam düşünürleri,ref'i manevi olarak anlamışlar. Ve Hız. İsa'nın ahir zamanda gelmeyeceğini iddia etmişlerdir. Kur'an-ı Kerimde Allah'ın koyduğu kanunlardan birisi de, yeryüzündeki tüm canlıların fani oluşudur. Kuran'ı Allah'ın bu kanunlarına göre anlamak, temel tefsir kaidesidir. Yüce Allah. Hız. Peygamberden önce hiç kimseye ölümsüzlük vermediğini kesin olarak belirtmiştir.(41) Ve 'hiç kimse' ifadesinin kapsamına Hız. İsa'nın da gireceği şüphesizdir. Şu halde, Hız. İsa'nın ölmediğini ve kıyametten önce yeryüzüne ineceğini iddia etmek, bu ayete ve Kur'an'ın bütününe ters düşmekten başka bir şey değildir. Yine Her nefis ölümü tadacaktır.(42) ayetinden Hız İsa'nında vefat ettiği hükmüne varabiliriz .."..Allah Resulü Peygamberlerin sonuncusudur(43) ayeti Hız isa'nın İnişini ihtimalini ortadan kaldırmaktadır.

(40) Bkz. Mehmet ÜNAL: a.g.m., 143.

(41) Enbiya, 21/34-35.

(42) Ali İmran, 3/185.

(43) Ahzab, 33/40.

Gelecekse niçin Hz İsa' bu ayrıcalık neden? Ki Bunu kabul edersek ikinci üçüncü yaşamıda kabul etmeliyiz bu İslama tamamen aykırıdır. Bu kadar önemli konuyu Allah'ın açık bir şekilde niye anlatmamıştır? Vefat etmediğini söyleyenler, nasları zorlayarak bu sonuca ulaşmaktadır. Ve hadislere Kur'an'dan delil bulmak için ayetleri bu şekilde yorumlamışlardır. Kanaatimize göre bu inanış Yahudilik Hristiyanlık'tan İslam'a dinine geçmiştir.

4. Hadislere Göre Nüzulü İsa Meselesi

Hadislerde Hz İsa'nın vefatı, ref'i konularında bilgi olmamasına rağmen, Hz İsa'nın Nüzulü hakkında birçok hadis bulunmaktadır. Nüzulü Kabul edenler bu hadisleri mütevatir; Nüzulü reddedenler ise Bu hadisleri Ahad Kabul etmişlerdir. Ve bu konuda uzlaşma sağlanamamıştır. Hadisler bilimsel titizlikle incelenmemiş genelde, gelenekçi bir tarzda kabul edilmiştir. Bu konu ile ilgili makale yazan Hayri Kırbaşoğlu bu hadisleri ve ravileri incelemiş bu konudaki görüşlerine bakacak olursak(44)

Kaynak ravilerin güvenilirliği açısından rivayetlere bakıldığında, Abdullah b. Mes'üd ve Enes b. Malik gibi birkaç sahabe hariç, rivayetler nakledenlerin veya naklettiği rivayet edilenlerin büyük ekseriyetinin Hz. Peygamber'in yakın çevresindeki arkadaşları olmadıklarını, Hz. Ebü Bekir, Ömer, Osman, Ali, Hz. Peygamber'in eşleri ve diğer pek çok önde gelen sahabe, tarafından rivayet edilmediği belirtmektedir.

Hız İsa'nın nüzulü ile ilgili hadisleri nakledenlerin basında gelen Ebü Hureyre, Cabir b. Abdillan, Huzeyfe b. el-Yeman, Ebü Sa'fd el-Hudrî, Abdullah b. Abbas vb. isimlere gelince; başta Ebü Hureyre ve Abdullah b. Abbas olmak üzere, bunların bazılarının geç müslüman olmuş olması veya

(44) Daha geniş bilgi için bkz. M. Hayri KIRBAŞOĞLU: Hz. İsa'yı(as) Gökten İndiren Hadislerin Tenkidi , Cilt III, sayı 4, (2000)

Hız. Peygamber zamanında yaşlarının küçük olması vb. sebeplerle, zapt açısından ciddi eleştirilere maruz kaldıkları ve isimlerinin birtakım İsrailiyat rivayetlerine karıştığı göz önüne alınacak olursa, bu gibi kaynak ravilerin zapt açısından güvenilirliği tartışmalı bir hal almaktadır. Ve Hadisleri rivayet edenlerin ravileri sika raviler olmadığını açıklamaktadır.

Öte yandan, konuyla ilgili hadislerin, ilk dönem hadis kaynaklarında ya hiç yer almadığını, bu rivayetlerin yer aldığı, kitapların çoğunluğunun hadis kaynağı bile olmayan (tarih, tabakat, rical, cerh-ta'-dil, tefsir, delail vb. türü) kitaplar olduğunu, Her türlü rivayeti -sağlam-çürük demeden- alan ve çoğunluğu problemlili rivayetlerden oluşan bu tür eserlere bilimsel bir ihtiyat ile yaklaşmak gerektiğini burada vurgulamaktadır.(45) Bu hadisleri kaynak açısından, ravilerin sika olması konularında büyük sıkıntıları olduğunu bildirmektedir..

Bu değerlendirmeler rivayetleri isnad ve raviler açısından değerlendirme idi. Bu rivayetleri metin genel manada inceleyeceğiz. Bütün rivayetleri ele almayacağız.

Hız.İsa'nın nüzul zamanı ve yeri konusunda ile ilgili hadislere bakacak olursak:

Hız.İsa Deccalin çıkışından sonra ortaya çıkacağı bildirilmektedir.(46) Ebu Hureyre'nin rivayet ettiği bir hadis de. Hız. İsa'nın İstanbulun fethinden sonra, Müslümanlar deccalle savaşa hazırlanırken, Namaz kılacakları zaman ineceği ve Müslümanlara imamlık yaptıktan sonra, deccali kılıcıyla öldüreceği belirtilmektedir.(47)

(45) M. Hayri KIRBAŞOĞLU: a.g.m., 158.

(46) Buhari: Fiten, 11; Müslim: İmare , 51; Ebu Davut: İmare, 1.

(47) Müslim: Fiten, 34.

Burada bizim için önemli olan İstanbul fethedildiği halde Hz. İsa'nın niye nüzul etmemiştir, yoksa başka bir fethi kastediliyorsa İstanbul'u kaybetme ihtimalimiz ortaya çıkıyor.

Başka bir hadiste Hz. İsa'nın nüzul vakti olarak deccalin Müslümanları muhasara altına alacağı ve Müslümanların Şam'da Duhan Dağına sığınacağı ve seher vakti Sabah Namazı kılacakları sırada, Hz. İsa'nın ineceği, ve imama uyup namaz kıldıktan sonra deccali öldüreceği vurgulanmaktadır.(48) Başka Bir Hadiste Hz. İsa'nın barış döneminde ineceği vurgulanmaktadır.(49)

Bu Hadislere bakıldığında Hz. İsa'nın nüzul vakti konusunda bir netlik yoktur. Ve sıkıntı vardır. Bir hadiste Hz. İsa'nın barış öneminde diğer hadiste savaş döneminde ineceği belirtilmektedir. Bu rivayetleri nasıl uzlaştıracamız. Hangisini kabul edeceğiz. Bu konuda kesin bir şey yoktur.

Nüzul yeri konusunda da netlik yoktur. Bazı rivayetlerde Şam da Ümeyye camisini doğu tarafında ki beyaz minareye ineceği bazı rivayetlerde Kudüs'e Ürdün'e, Şam da köprüye ineceği belirtilmektedir.(50) Peygamber döneminde minare yoktu. Bu hadisi peygamber söylese insanlar minareden ne anlardı. Özellikle rivayetlerde Şam isminin geçmesininin Kırbaşoğlu Emevi taraftarlığı olarak değerlendirilmektedir.(51)

(48) Müsned, III, 367-368, IV, 217.

(49) Müsned, IV, 104.

(50) Müslim: Fiten, 110.

(51) M. Hayri KIRBAŞOĞLU: a.g.m., 160.

Hadis literatüründe Hz.İsa'nın nüzulünde sonra yapacağı icraatları ise:

“ Nefsi kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki, adaletli bir hükümdar olarak Meryem oğlu İsa'nın aranızda inmesi yakındır.Haçı kırarak, domuzu öldürecek, cizyeyi kaldıracak, mal dağıtacak. Mal o kadar çok olacak ki kimse kabul etmeyecektir.”(52)

Literatüre giren bu hadisi Kırbaşoğlu, Hz. İsa gibi bir şahsiyetin yapacağı en önemli icraatın niçin domuz katliamı veya haçların kırılmasından ibaret olduğunu, bugün mevcut olmayan, dolayısıyla, zaten kaldırılmış bulunan cizye ve haracı, Hz. İsa'nın nasıl kaldıracağı meselesi konusunda hadisi lafzi anlayarak eleştirmektedir.

Başka grup İslam düşünürleri burada haçı kırmak, domuzu öldürmekten kasıt, Hz. İsa'nın indiğinde artık Hıristiyanlığın devam edemeyeceği, cizyeyi kaldırmaktan kasıt Hıristiyanların Müslüman olacağı için, zaten cizye vermeleri gerekmeyeceği şeklinde hadisi yorumlamışlardır.

Hermonotik ve anlam bilim açısından incelendiğinde ikinci grup alimlerin hadis hakkındaki yorumları, daha isabetli gözükmektedir.Ancak burada önemli olan husus, Hadis metninin yorumundan daha çok bu hadisin, sahih olup olmadığı konusudur.

Hz. İsa'nın diğer bir icraatı İslam'a tabi olmasıdır. Sabah namazında mü'minlerin emirine tabi olup arkasında namaz kılacağı ifade edilmektedir.(53)

(52) Buhari: Buyü. 102; Tirmizi: Fiten , 54; Müsned, II, 240, 272, 290, 394.

(53) Buhari: Enbiya, 49; Müslim: İman, 249; İbn Mace, Fiten, 33; Müsned, II, 336, III, 368.

Bu rivayete göre Hz. İsa tabidir. Mü'minlerin lideri ise metbu, yani kendisine uyulan kimsedir. Yukarıda zikrettiğimiz gibi, Müslim'in kaydettiği bir rivayette Hz. İsa'nın metbu, yani namazda kendisine tabi olduğu belirtilir.(54) Buradaki ihtilafı gidermeye çalışan İslam düşünürleri Hz.İsa'nın sabah Namazında imama uyacağı bu namazdan sonra imam olacağını belirtmektedirler.(55)

Bediüzzaman'ın ise. Bazı rivayetlerde varid olan Hz. İsa'nın camiye gelip imamın arkasında namaz kılmasını farklı biçimde yorumlamış ve şunları söylemiştir. Burada tabi ve metbu' meselesi sanıldığı gibi camideki imam veya cemaat olmadığını belirtmekte. Hadis-i şerif büyük bir hakikati böyle bir temsil ile ifade etmiştir. Dinsizliğin kuvvetli olduğu bir zamanda Hz. İsa'nın manevî şahsiyetinden ibaret olan hakiki İsevîlik dini zuhur edecektir. Hurafelerden sıyrılacak olan bugünkü Hıristiyanlık, İslamiyet hakikatiyle birleşecektir. Bir nevi İslamiyet'e inkılap edecektir. Kur'an'a iktida ederek, İsevîliğin manevî şahsiyeti tabi ve İslamiyet metbu makamında kalacaktır.(56) Müellif bu görüşünü eserlerinde muhtelif vesilelerle dile getirmektedir. Bir yorumunda dinsizlik cereyanına karşı Hıristiyan ruhanileri ile Müslümanların ittifak etmelerini tavsiye eder.(57) Buharî'de geçen "adaletli bir hükümdar"(58) tabirini açıklayarak şöyle bir yorumda bulunur: "Ahir zamanda İslamiyet ile omuz omuza gelecek olan Hz. İsa'nın hakiki dini, hükmedecek"tir.(59)

(54) Müslim: Fiten, 34.

(55) Zeki SARITOPRAK: ag.e., 89.

(56) S. NURSİ: Mektubat, 57; a.mlf., Kastamonu Lahikası, 75.

(57) S. NURSİ: Emirdağ Lahikası, I, 156.

(58) Buharî: Enbiya, 49.

(59) S. NURSİ: Kastamonu Lahikası, 75- 87.

Hız. İsa'nın önemli icraatlarından biriside deccali öldürmesidir. Hız. İsa'nın Deccal'ı öldüreceğine dair birçok hadis zikredilmektedir. Kaynaklar, onun, Deccal'ı Lüd kapısında bulup öldüreceğini anlatmaktadır.(60) Deccal'e karşı çıkar ve onu öldürür.(61) Deccal'e karşı mücadele eden mü'minlerin çok sıkıntılı durumda oldukların bir sırada Hız. İsa inip Deccal'ı öldürecektir.(62)

Hız. İsa'nın Deccal'ı öldürmesi meselesinde Bediüzzaman değişik bir yorum yapmaktadır. Olay, tasvir edildiği gibi maddî değil, manevî bir öldürmedir. Hız. İsa ile Deccal arasında bir maddî harpten çok, dinsizlik komitesinin, İsevî ruhanîler cemaatiyle bir mücadelesi şeklinde ele alınmaktadır. Hız. İsa'nın şahs-ı manevîsini temsil eden bu cemaat sayesinde İsevîlik dini, sonradan Hıristiyanlığa sokulan hurafelerden sıyrılarak safileşecek ve İslamiyet hakikatiyle birleşip Deccal komitesini teşkil eden dinsizliğin şahs-ı manevîsini mağlup edecektir: insanlık aleminde uluhiyeti inkar düşüncesiyle beşeriyetin medeniyet ve mukaddesatım tahrip eden Deccal komitesini, Hız. İsa'nın (a.s) hakiki dinini İslamiyet hakikatiyle birleştirmeye çalışan hamiyetkar, fedakar ve "Müslüman İsevîler" ünvanına layık bir cemiyet, isa'nın (a.s) başkanlığında o Deccal komitesini öldürecek, insanlığı uluhiyeti inkar fikrinden kurtaracaktır.(63) Hız İsa'nın yeryüzünde kalacağı süre konusunda da farklılıklar bulunmaktadır. Bir rivayette yeryüzünde kalış süresi kırk sene, başka birinde yedi sene olarak geçer.(64)

(60) Müslim: Fiten, 110; Tirmizi: Fiten, 59, 62; İbn Mace: Fiten, 33; Müsned, II, 66, VI, 455-6.

(61) Müsned: III, 367-8, IV, 217.

(62) Müsned: III, 368, IV, 216-7.

(63) S NURSİ: Mektubat, 413.

(64) Müslim: Fiten, 116; Müsned, II, 166.

Ancak Hz İsa'nın bulunduğu dönemde toplum barış ve sükunet içerisinde yaşayacaktır. Aslanla develer, kurtlarla kuzular, kaplanlarla inekler beraber bulunacak ve birbirlerine zarar vermeyecektir.(65)

Özlenen bolluk, banş ve huzur şöyle tasvir edilmektedir: Onun zamanında toprak, derinliklerindeki hazinelerini ortaya çıkarır. İnsanlar mal ve mülke rağbet etmezler. Hased ve kin kalkar. Allah her zehirli varlığın zehirini yok eder. Böylece çocuklar yılan ve akreplerle oynar, zarar görmezler. Kurt, koyuna zarar vermez, insanlar birbirlerini öldürmez. Yeryüzüne barış hakim olur. Toprak ilk dönemlerdeki gibi bol mahsulat verir.(66)

Hz İsa'nın nüzulü ve yaşadığı dönemdeki hadislerde anlatılan hayatla, Hristiyan inancına göre Mesih geldiğinde ki durumu anlatan aşağıdaki metni karşılaştırırsak hemen hemen aynı mutlu huzurlu hayat anlatılmaktadır. Ve bu bize bu inancın farklı din ve kültürlerden geçtiği inancını doğurmaktadır.

(...) fakat fakirlere adaletle hükmedecek ve memleketin fakirleri için doğrulukla karar verecek ve dünyaya azığının değneğiyle vuracak ve kötülüşü dudaklarının soluğuyla öldürecek ve belinin kuşağım adalet, kalçasının kuşağı da sadakat olacaktır. Ve kurt kuzu ile beraber oturacak ve kaplan oğlakla beraber yatacak ve buzağı ve genç aslan ve besili sığır bir arada olacak ve onları küçük bir çocuk güdecek ve inekle ayı otlanacaktır.

(65) Müsned, II, 406, 437, 482-483.

(66) Müsned, D, 406, 437.

onların yavruları birlikte yatacak ve aslan sığır gibi saman yiyecek ve emzikteki çocuk kara yılanın deliği üzerinde oynayacak ve sütten kesilmiş çocuk elini engerek kovuğu üzerine koyacak. Bütün bunlar mukaddes dağımda zarar vermeyecekler ve helak etmeyecekler.(67)

Yukarıdaki Metinde Mesih geldiğinde kötülüğü dudaklarının soluğuyla öldürecek kısmı ile Hz İsa indiğinde nefesinin ulaştığı her kafir ölür.(68) hadisi arasındaki benzerlik herhalde tesadüfle açıklanamaz.

Nasıl ki Ayetlerden Nüzulü İsa meselesini çıkaramadığımız gibi Hadislerden de Hz İsa'nın nüzulünü iddia etmek oldukça zordur. Nüzulü kabul edenler hadislerin mütevatir olduğunu iddia etmişler; Nüzulü kabul etmeyenler ise rivayetlerin ahad olduğunu iddia etmişlerdir. Bu konuda ittifak yoktur. Yine hadislerdeki nüzul zamanı, nüzul yeri, Hz İsa'nın imam mı? Cemaat mı? Dünyadaki kalış zamanı konusunda büyük farklılıklar bulunmaktadır. Ve özellikle Hrisriyanlık'ta ki Mesih dönemi ile İslamiyetteki Hz. İsa dönemi arasındaki benzerlikler. Deccal, deccalle savaş benzerliklerden dolayı bu inancın özellikle Ehl-i Kitab'tan sonradan Müslüman olanlarla İslamiyete geçtiğini söyleyebiliriz. Ve bu inanç Müslümanları olumsuz etkileyerek olumsuz durumlarını kendileri değiştirmek yerine, bunu bir kurtarıcı beklemektedirler. Ve Müslümanları umut psikolojisi altında tembelleştirmektedir.

(67) İşaya, 11:1-9

(68) Müslim: Fiten, 110.

İslam dünyasında sahih kaynaklarda temellendiremeyen bu inanç bazı fırsatçıların insanların duygularını sömürmesine fırsat vermiştir.

3 BÖLÜM

MESİH MOTİFİ İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

1.Sonsuz Krallık Beklentisi: Tanrı'nın Krallığı ve Politik Okunuşu

Tanrı'nın Krallığı yeryüzündeki yaşamın sonunda Tanrının yeryüzüne müdahale ederek mevcut siyasal sistemlerin egemenliklerine son vermesi, kötülüğün ortadan kaldırılması, iyiliğin, adaletin ve barışın egemen olması gibi beklentileri kapsamaktadır. Tasavvur edilen bu krallık geçici bir krallık olmayıp sonsuza kadar sürecek olan bir krallıktır. Çünkü yeryüzünde egemen güçler olarak bulunan kötülük güçleri tamamen ortadan kaldırılacaklardır. Dolayısıyla bir daha yeryüzünde kötülük olmayacaktır. Ve Tanrı Krallığını kuracaktır. Aslında bu Tanrı'nın Krallığı motifi birçok dinde kültürde bulunmaktadır. Biz, Yahudilikte ve Hıristiyanlıkta Tanrının Krallığı konusunu ve bunun küresel güçler tarafından nasıl kullanıldığını irdedeceğiz.

1.1.Yahudilikte Tanrı'nın Krallığı

Eski Ahitte tasvir edilen Tanrı Yahve yaratıcı, koruyucu, her şeye hakim olan bir Tanrı olmakla birlikte özel olarak İsrailoğullarının tanrısıdır. Milli bir Tanrı olan Yahve, İsrailoğullarının koruyucusu, yöneticisi ve yönlendiricisidir. Ve Tanrı Krallığının kurucusudur.

Yahve'yi Yüce Tanrıları ve kralları olarak gören İsrailoğulları ise kalplerinde onun krallığını yaşatmalarına rağmen dış dünyada onun fiilen kral olduğunu görememişlerdir. Yahudi tarihinde bunun istisnai bir örneği Davud ve Süleyman devirleri gibi devirler bulunmakla bu devirler birlikte bunlar onların özlemlerini artırmaktan ve geleceğe daha sıkı sarılmaları

için motive edici bir rol üstlenmekten öte bir anlam ifade etmemektedir. Toplumların büyük hedeflerine ulaşamadıkları zaman onlardan vazgeçmek yerine onları idealize ederek gelecekteki bir vakte ertelemeleri tarihte görülen bir durumdur. Geleceğe bırakılan hedefler bu defa toplumun umutları olarak yaşamaya varılmaya devam etmektedir. İsrailoğulları için siyasi egemenlik en önemli amaçtır. Fakat bir türlü gerçekleşmeyen bu ideal tarihin sonuna yakın bir zamana ertelenmiştir, ideal bir kral olan Yahve, dünyanın sonuna yakın bir zamanda yeryüzüne radikal bir müdahalede bulunacak ve alışılmış olan her şeyi değiştirmekle kalmayıp yeni bir düzen inşa edecek ve sevgili, seçkin kullarını, çocuklarını zulümden kurtaracak ve onları esareti altında inledikleri toplumların basına geçirecektir.(1) Böylelikle bir mitos gerçekleşmiş ve "Tanrı'nın Krallığı" kurulmuş olacaktır.

Tanrı, sevgili kullarını dünyanın sonunda kendi krallığında toplayacak ve onlara kaybettikleri her şeyi geri verecektir. Vaad edilen topraklara dönecekler, mabedi yeniden inşa edecekler ve önceden ölen İsrailoğulları dirilecek. Bu krallığı Davud'un soyundan savaşçı, kahraman ve kurtarıcı olan Mesih, Davud krallığını yeniden kurmasının yanında dağınık İsrailoğullarını da bir araya toplayacaktır.

Tanrı krallığı gerçekleştirdiğinde çöl ve kurak yerler mesrur olur, bozkırlar sevinir, her taraf çiçeklerle kaplanır, körlerin gözleri açılır, sağırın kulakları açılır, topallar geyikler gibi koşmaya zıplamaya başlar, dilsizler konuşur, çölde sular fışkırır, kızgın kumlar havuza dönüşür, susuz topraklar su kaynağı olur. Çakalların yattığı yerler sazlık olur (2)

(1) Mehmet PAÇACI: "Allah'ın Krallığı Sendromu ve Günümüz Müslümanları", İslami Araştırmalar, c. 7, sayı: 2, Bahar Dönemi, 1994, 184-185.

(2) İşaya, 35:1-7.

Kurtla kuzu bir arada duracak, kaplan oğlakla birlikte yatacak ve buzağı genç aslanla bir arada olacak ve bunların hepsini küçük bir çocuk güdecek. Emzikteki çocuk kara yılanın deliğinin üzerinde oynayacak ve süttten kesilmiş çocuk elini engerek kovuğu üzerine koyacaktır(3)

Yahudilere göre "evrensel tarihin" yegane hederi Tanrı'nın Krallığı'nı kurmaktır. Ahir zamanda insanlık adaleti icra etmeyi başaracak, böylece Tanrı'yı tanıma evrenselleşecektir. Artık o zaman şiddet kalmayacaktır(4) Bunun neticesinde de insanlar kılıçlarını saban demirlerine, mızraklarını ise bağcı bıçaklarına dönüştüreceklerdir. Millet, millete karşı kılıç kaldırmayacak ve artık savaşa karşı çıkılacaktır:(5)

Tanrı krallığının kurulması Mesih'in gelmesi ile olacaktır. Mesih'in gelmesi için bazı kehanetlerin oluşması gerekmektedir.Bunlar:

- 1.Yahudilerin dünyanın dört bir tarafa dağılmasıdır.
- 2.Yahudilerin toplanıp Kudüs merkez olmak üzere yeniden devletlerini kurmalarıdır. Yani Büyük İsrail'in kurulması
3. Hz. Süleyman'ın yaptırdığı tapınağın yeniden inşa edilmesidir.

İsrail devleti batılı ülkelerin özellikle de İngiltere'nin desteği sayesinde kurulmuş ve yine onların özellikle de ABD'nin neredeyse sınırsız desteği sayesinde İsrail varoluşunu sürdürmektedir. İlk iki kehanet hemen hemen gerçekleşmiştir. Büyük İsrail'in kurulması tam manasıyla gerçekleşmemiştir.

(3) İşaya,11:6-8.

(4) F. KAUFMAN, J. EISENBERG: "Yahudi Kaynaklarına göre Yahudilik" Çev. Mehmet AYDIN: Din Fenomeni (Konya, 1995), 97.

(5) İşaya, 2:1-5.

Büyük İsrail Devleti'nin kurulması demek Fırat ve Dicle nehirleri arasında ki bölgenin İsrail'e ait olması demek. Bu İsrail'in en önemli hedeflerindedir. BOP'un gizli amaçlarından biri, İsrail'in güvenliğinin sağlanması ve 'Büyük İsrail Projesinin' hayata geçirilmesidir. Mesih'in dönmesi için son kehanet Mescid-i Aksa'nın yıkılıp yerine Süleyman Mabedinin inşa edilmesidir. Bu amaçla Mescid-i Aksa'ya tarihte saldırılar yapılmak istenmiş ama bu saldırılar amacına ulaşmadan önlenmiştir.(6)

İsraililer bu hedefleri gerçekleştirmek için Amerika desteğinde ve ortaklığında birçok stratejik planlar yapmaktadırlar. Peki Amerika İsrail'i sonuna kadar niye destek vermektedir. Amerika'nın bu desteği vermesinde, Amerika'da ki güçlü Yahudi lobisinin etkisi büyüktür. Bugünkü ABD yönetiminde Yahudilerin büyük bir etkinliği vardır. Bu Amerikan desteği ABD yönetiminde Yahudilerin büyük bir etkinliği tek sebep değildir. Bunun yanında Amerikanın dünyayı yönetme isteği, dünyada tek güç olma hedefleri, küresel ekonomiyi eline geçirme vb. birçok hedefleri vardır. Bu konuları tezimizin dördüncü bölümünde Hz İsa'nın nüzulü meselesini politik açıdan nasıl kullanıldığı meselesinde inceleyeceğiz.

(6) Bkz. Peter LORIE: Mesih ve Armagedon Kehanetleri Din Alimlerinin Göremediği Şifreler Dünyanın Sonu 2009 (İstanbul, 2004)

1.2. Hıristiyanlıkta Tanrı'nın Krallığı

Hıristiyanlıkta Tanrı'nın Krallığı mitosu İsa'nın yaşadığı dönemde Tanrı'nın Krallığı, yeni bir düzen olarak. Kadiri Mutlak Tanrı'nın gücüyle yeryüzünde kurulması beklenilmektedir. Tamamıyla eskatolojik bir beklenti olan bu umut, bütün dünyanın tam bir değişimini kapsamaktadır. gerçekleştiğinde yeryüzüne adalet hakim olacak, mazluma zulmedilmeyecek ve herkes Tanrı'nın buyruklarına uygun olarak yaşayacaktır. İsa Mesih'in söylemlerine bakarak krallığın zamanını iki gruba ayırabiliriz.

1.2.1 İsa'nın Mesih'in Tanrı'nın Krallığı'nın kendi zamanında başladığını ifade eden sözleri

Tanrı'nın Krallığı'na girmek isteyen, Tanrı'nın egemenliği altında yaşamak isteyen insanların samimi olmalarını ve tanrının değerlerinden başka bir değer kabul etmemelerini ısrarla vurgular. Dünyaya ve mala bağımlılık insanı. Tanrı'nın Krallığı'ndan uzaklaştıran en önemli etkenlerdendir.(7) Görüldüğü üzere İsa, halkı toplumsal kirlere arındırarak iyiye, doğruya ve güzele ulaştırmak istemektedir. Bunu yaparken de ısrarla insanların yalnızca Tanrı'ya kulluk etmelerini, onun emirlerine, ilkelerine İtaat etmelerini bu uğurda büyük fedakarlıklar göstermelerini istemektedir.

Tanrı'nın Krallığı'nın Hz. İsa tarafından oldukça bol kullanılan mesellerle anlatılmıştır. Bu örneklerden birinde Göklerin Krallığını, bir adamın tarlasına attığı hardala benzetir. Tohumların en küçüğü olan hardal öylesine gelişir ki bir ağaç olur. Bir diğer örnekte ise bir kadının hamuru kabartmak için una kattığı mayaya benzetir.(8)

(7) Mat., 6:24.

(8) Mat., 13:31-33; Mark., 4:30-32; Luka, 13:18-19.

Dolayısıyla tanrısal egemenlik Tanrı'nın iyilik tohumlarının insanların kalplerine atılmasıdır. Her insanın kalbine atılan iyilik tohumları tıpkı bir hardal gibi büyüyecek kalbi kaplayacak ve diğerlerine yer bırakmayacaktır. Burada Tanrı'nın Krallığı yeryüzüne atılan iyilik tohumlarıdır.

İsa Tanrı'nın Krallığı'nın nimetlerinden yararlanmak isteyenlerin yapması gereken, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirmesidir. Der Bu buyrukların ne olduğunu açıklar. Bunlar:

"Adam öldürmemek , zina etmemek , hırsızlık yapmamak , yalancı şahitlik yapmamak , anneye babaya saygı göstermek ve komşuyu kendin gibi sevmektir. (9) Bu buyrukların hepsini yerine getirdiğini söyleyen kimseden ise İsa, mallarını satmasını ve parasını fakirlere dağıtmasını ister:(10) Tanrı'nın Krallığı'na girmek için fedakarlık yapmak gerekmektedir. Aslında İsa burada bir anlamda toplumsal adaletsizliği ortadan kaldırmak için ısrarla zenginlerin mallarını infak etmeleri üzerine vurgu yapıyor.

Böylelikle onlar, hem Tanrı'nın bir buyruğunu yerine getirmiş olacaklar hem de bu iyi hasletleri sayesinde Tanrı'nın Krallığı'na girmeye hak kazanacaklardır. Bu arada fakirler de ihtiyaçları karşılamış olacaklardır.

İsa başka bir yerde Tanrı'nın Krallığı'nın ne zaman geleceğini soran Ferisililere: 'Tanrı'nın Krallığı, göze görünür bir şekilde gelmez, insanlar da 'işte burada' ya da 'işte şurada' demeyecekler. Çünkü Tanrı'nın Krallığı, içinizdedir" (11) cevabını verir.

(9) Mat., 19:16-19.

(10) Mat., 19:20-21.

(11) Luka, 17:20.

Yine aynı soruyu soran öğrencilerine şu cevabı verir: "O beklemekle gelmeyecektir; 'işte şurada' ya da 'işte burada' denilecek bir husus olmayacaktır. Aksine Babanın egemenliği yeryüzüne yayılmıştır ve insanlar onu görmemektedirler." (12)

Bütün bunlardan şu sonucu çıkarabiliriz. İsa'nın Tanrı'nın Krallığı'nın insanın tanrısal iradeye boyun eğerek doğru inanç ve doğru tavırlar sergilemesi ya da bir başka ifadeyle tanrısal mesajı kabul etmesi gerektiğini anlayabiliriz.

1.2.2. İsa'nın Mesih'in Tanrı'nın Krallığı'nın dünyanın sonunda gerçekleşecek olan eskatolojik bir beklenti olarak sunan sözleri

İsa, öğrencilerinden tebliğ için gittikleri her yerde "Tanrı'nın Krallığı'nın yaklaşmakta olduğunu" anlatmalarını ister. (13) Tebliğe kulak asmayan bölgelerin halklarının Sodom ve Gomora kentlerinin akibetlerine uğrayacağını belirterek öğrencilerinden gelmesi an meselesi olan Tanrı'nın Krallığı gününde karşılaşacakları hazin sona dikkat çekmelerini istemektedir. İsa, öğrencileriyle birlikte tapıktan çıkarken tapınağın sütunlarının muhteşemliğini hatırlatan öğrencilerine "burada taş üstünde taş kalmayacak" ifadesiyle konuşmaya başlar ve dünyanın sonunda gerçekleşecek olan olayları anlatır. Kötülüklerin artmasını, savaşların, kıtlıkların doğal afetlerin olmasını "doğum sancıları" olarak nitelendirir. Bütün bu olaylar gelmekte olan Tanrı'nın Krallığı'nın belirtisidirler. Sona yaklaştıkça artan acılar, belalar, sıkıntılar ve artan zulüm aynı zamanda inananların inandıklarında samimi olup olmadıklarının test edilmesini ifade etmektedir.

(12) Tomas, 113.

(13) Mat., 10:7; Luk., 9:2; 10:9-11.

Bu sıkıntılara sonuna kadar dayananlar imtihanı geçecekler ve "Tanrı'nın Krallığı" na ulaşacaklardır. Ayrıca İsa, burada Daniel'in işaret ettiği "İnsanoğlu"nun gelişimini anlatır, insanoğlu, gökteki bulutların üzerinde, şimşekler çıkararak gelir. Onun gelişi dünyanın her yerindeki insanlar tarafından görülecektir. Bir kıyamet, nihai son sahnesi olarak anlatılan bu ifadelerde İsa, "bütün bunlar olmadan bu kuşak ortadan kalkmayacak" demektir. (14)

Görüldüğü gibi, onun beklentisi oldukça yakın bir zamanı kapsamaktadır. Fakat bu ifadelerle yetinmeyip kendisinden Tanrı'nın Krallığı' nın kesin zamanını bildirmesini isteyen öğrencilerine "o günü ve saati ne gökteki melekler ne de Oğul bilir; Babadan başka kimse bilmez" (15) demektir. Sadece onun ortaya çıkış zamanını Nuh tufanının gelişi gibi aniden ve kimsenin beklemediği bir an olduğunu söyler. (16)

İsa'nın bütün bu ifadelerinden onun krallıkla kastettiğinin yeryüzünde kurulacak reel bir krallıktan ziyade, kıyameti kastettiğini anlayabiliriz. Bu ifadelerinden bir yeryüzü krallığı beklediğini anlamak oldukça zordur. İsa insanları yaklaşan bir son konusunda uyarmaktadır. İsa'nın Tanrı'nın Krallığı'na ulaşmak için fedakarlık yapmak gerektiğini bildiren sözleri bir tür öte dünya hayatı olduğu görülmektedir . Krallığa ulaştıklarında feda ettiklerinin kat kat fazlasını elde edeceklerini söylemekte ve herkesin nihai kurtuluşa, ebedi mutluluğa ermesi ve sonsuz yaşama kavuşmasının Tanrı'nın Krallığı'na girmekle mümkün olacağını ifade ederek bireysel kurtuluş mutlulukla dünyanın değişimini aynı noktada birleştirmektedir. Bu ise beklentisinin bir yönünün öte dünyayla ilgili olduğuna işaret etmektedir

(14) Mat., 24:1-35; Mark., 13:1-31; Luka, 21:5-33.

(15) Mat., 24:36; Mark., 13:32.

(16) Mat., 24:37-44.

İsa'nın Krallığında siyasi bir yönetim, bir devlet beklentisinden Daha ziyade onda eskatolojik olarak Tanrı'nın dünyaya müdahale etmesi ve insanı hesaba çekmesi, yargılaması beklentisi vardır. Buraya kadar incelediğimiz tarihsel İsa'nın Tanrı Krallığı ile görüşlerini şu şekilde özetleyebiliriz.

İsa, geleneksel Yahudi öğretisine anahatlarıyla bağlı bir Yahudi ve peygamberdir. O, asla Tanrı, Tanrıoğlu ya da Mesih olduğu iddialarında bulunmamıştır. O, Tanrı'nın Krallığını bir taraftan iman, ahlak ve iyi yaşam yoluyla insanlara Tanrısal iradenin egemen olması şeklindeki bir anlayışı diğer taraftan ise eskatolojik bir yargı günü olarak sunmaktadır. Onun Tanrı'nın Krallığı'na bu denli vurgu yapmasının nedeni insanlarda ahlaki ve toplumsal değişimler meydana getirebilmektir. Yahudi geleneğinde olduğu gibi doğrudan bir siyasi bir yönetim vurgulamamış. O krallığı gerçekleştiren değil onu haber veren onun hakkında insanları uyarıcı bir davetçi olduğu söylenilebilir.

1.2.3. Kristosentrik Teolojide Tanrı'nın Krallığı

Tanrı'nın Krallığı kavramına, Sinoptik indilerin dışındaki Yeni Ahit metinleri ve Kilise geleneği bağlamında baktığımızda büyük oranda farklılık olduğunu görürüz. Bu çerçevede Hz. İsa artık bir peygamber ya da bir eskatolojik davetçi değildir. "Zaman doldu, Tanrı'nın Krallığı yaklaştı. Tövbe edin müjdeye inanın" (17) diyen İsa'nın yerini "benim krallığım bu dünyada değildir" (18) diyen İsa Mesih alır..

(17) Mark., 1:15.

(18) Yuh., 18:36.

Hıristiyanlığa inananların imanının ve umudunun merkezinde "bedenleşen Tanrı" vardır. Mesih İsa'nın (Christ), öldüğüne, tekrar dirildiğine ve göğe yükseldiğine inanılmaktadır, İsa Mesih'in ölümü, yeniden dirilmesi, gizemliliği mitolojik bir kavramın terimleri ile yeniden yorumlanmıştır.

Kristosentrik teolojiye göre İsa, Daniel peygamberin geleceğini müjdelediği eskatolojik bir kurtarıcı olan "insanoğlu" olur. yeryüzüne ilk gelişinde çarmıhta kendisini feda ederek, dünyaya egemen olan, günah ölüm kısır döngüsüne ilişkin gerçekleri insanlara bildiren ve onlara bu kısır döngüden kurtuluşun yollarını öğreten Rab İsa Mesih, ileride tekrar gelecektir.

Tanrı Krallığı, Mesih, konusunda en çok atıf yapılan politik açıdan kullanılan metin Daniel'in Kitabıdır.

Daniel'in, İÖ VI. yüzyılda yaşadığı ve Babil Kralı Nabukednazar'ın maiyetinde "Büyücülerin Başı" olarak görev yapmıştır. Bu göreve getirilişi ilginç bir "Düş Yorumu" sonunda olmuştur. Daniel'in Babil'e gelişinin ikinci yılında Nabukednazar tüm münecimlerini, kahinlerini, büyücülerini ve sihir ustalarını sarayında toplamış ve onlardan bir gece önce gördüğü rüyayı yorumlamalarını istemiştir. Münecimler, anlatılmamış bir rüyayı yeryüzünde hiçbir kahini yorumlayamayacağını söylemişler ve bu da onların hayatlarına mal olmuştur. Daniel ise Nabukednazar'dan bir gecelik izin istemiş ve ertesi gün Kral'ın huzuruna çıkarak ona hem anlatmadığı rüyasının ne olduğunu anlatmış hem de rüyayı yorumlamıştır.

Ey kral, düşünde önünde duran büyük bir heykel gördün. Çok büyük ve olağanüstü parlaktı, görünüşü ürkütücüydü. Başı saf altından, göğsüyle kolları gümüşten, karnıyla kalçaları tunçtan, bacakları demirden, ayaklarının bir kesimi demirden, bir kesimi kildendi. Sen bakıyordun ki, bir taş insan eli değmeden kesilip heykelin demirden, kilden ayaklarına

çarparak onları paramparça etti. Demir, kil, tunç, gümüş, altın aynı anda parçalandı; yazın harman yerindeki saman çöpleri gibi oldular. Derken bir rüzgar çıktı, hiç iz bırakmadan hepsini alıp götürdü. Heykele çarpan taşşa büyük bir dağ oldu, bütün dünyayı doldurdu. Gördüğün düş buydu.Şimdi de ne anlama geldiğini sana açıklayayım:

Sen, ey kral, kralların kralısın. Göklerin Tanrısı sana egemenlik, güç, kudret, yücelik verdi, İnsanoğlularını, yabani hayvanları, gökte uçan kuşları senin eline teslim etti... Altından olan baş sensin. Senden sonra senden daha aşağı durumda başka bir hükümlanlık çıkacak. Sonra bütün dünyada egemenlik sürecek tunçtan üçüncü bir hükümlanlık çıkacak. Dördüncü hükümlanlık demir gibi güçlü olacak ... Ayaklarla parmakların bir kesiminin çömlekçi kilinden, bir kesiminin demirden olduğunu gördün... hükümlanlığın da bir bölümü güçlü, bir bölümü zayıf olacak... Bu krallar döneminde Göklerin Tanrısı hiç yıkılmayacak, başka halkın eline geçmeyecek bir hükümlanlık kuracak. Bu hükümlanlık önceki krallıkları ezip yok edecek, kendisiyse sonsuza dek sürecek. İnsan eli değmeden dağdan kesilip gelen taşın demiri, tuncu, kili, gümüşü, altını parçaladığım gördün. Ulu Tanrı bundan sonra neler olacağını krala açıklamıştır. Düş gerçek, yorumu da güvenilirdir."

Daniel Nabukednazar'a Siz Altın başı temsil eden ilk krallıksınız, sizden sonra sizden daha az güçlü bir kral gelecek, ondan sonra üçüncü olarak bronz kral gelecek, o tüm dünyayı yönetecek. Sonra dördüncü olarak demir kral gelecek. Bu kral, demir pençeleriyle insanları ezecek, onlara işkence yapacak ve tüm insanlığı yok etmek isteyecektir. İşte bu krallıklar döneminde Tanrı, kendi krallığını kuracak ve tüm bu kralları yok ederek bir daha hiç yıkılmayacak olan kendi Messianik Krallığı'nı kuracaktır. (19)

(19) Dan., 2:31-45.

Yukarıda ki metinde dört büyük krallıktan ve ondan sonra gelecek beşinci krallıktan bahsedilmektedir. Bu beşinci krallık Mesih krallığı yani Tanrı Krallığıdır. Yorumcular bu dört büyük imparatorluğu açıklamaya çalışmışlar.Bunlar:

İlk İmparatorluk Nabukednazar'ın Babil'i, ikinci İmparatorluk Babil'in yerine geçen Med-Pers, Üçüncü İmparatorluk (Makedonya) Büyük İskender'in kurduğu Yunan İmparatorluğu. Dördüncü İmparatorluksa Roma. (20)

Bu imparatorluk sıralamasında farklılıklar olsa da bizim için önemli olan beşinci imparatorluk yani Mesih'i İmparatorluk, Tanrının Krallığıdır. Bu Krallığı İsa Mesih ahir zamanda kurmak için gelecek; Deccal ve onun yardımcılarını yenip bin yıl sürecek olan krallık kurulacaktır. Buradan İsa Mesih dünyaya hükmedecektir. Bu krallığın merkezi Yeni Kudüs olacaktır. Bu Kudüs bizim bildiğimiz bugün kü Kudüs değil de, Tanrı krallığının kurulacağı Kudüs olacaktır. Bu sebeble bugüne kadar birçok yeni Kudüs Birçok Mesih çıkmıştır. Tarihte birçok kişi bu Mesih'i İmparatorluğu kurmak istemiştir. Müntzer, Tanrı'nın krallığı olan Yeni Kudüs'ü, Avrupa'da kurmak için yola çıkmıştı ve Katolik Kilisesi tarafından taraftarlarıyla birlikte yok edildi. Müntzer'den sonra gelen Martin Luther ise Eskatoloji ile Vaftiz'i özdeşleştirmiş ve Protestanlığı, Daniel'in 5. imparatorluğu olarak göstermişti. Ondan sonra Portekizli Ermiş, Antonio Vieira (1608-97) ve ünlü Okültist Campanella (1626) hep bu rüya tabirinde geçen 5. Tanrısal Krallığın Avrupa'da Yeni-Kudüs olarak kurulacağı varsayımından yola çıkmışlardı.

(20) Sarkış PAŞAOĞLU ve Harambos BOSTANCIOĞLU: Mesih'in Dönüşü ve Dünyanın Sonu (İstanbul, 2004),128-129.

Başta Thomas More olmak üzere kimi "Ütopistler" de Daniel'in rüya tabirinin gelecek yıllarda Yeni Kudüs olarak gerçekleşeceğine inanmışlardı. Yeni Kudüs beşinci imparatorluğun merkezi idi. Ve kurulan yeni Kudüs'te tüm insanlık kurtarılacak; neden kurtarılacak acıdan ızdıraptan bu sebeple tarihte birçok kurtarıcı çıkmıştır. 16 yy.da Katolik Kilise'si , seküler prensler, krallar bu rolü oynamışlardır. 17 yy. da bu rolü özellikle yer altı örgütleri üslenmiştir.(21)

Bundan en çok etkilenenlerden biri Protestan misyoneri olan John Elliot idi. Onun İsa'nın Krallığı Batı'da Amerika'da kurulmuştu, Daniel'in rüya tabiri, en çok Amerikalıları etkilemişti. Amerikalılar, Elliot'tan sonra, Jonathan Edwards. Dimothy Dwight. Daniel Austin Tanrının Krallığının Amerika da kurulduğunu kabul ediyorlardı.

5. Krallık yorumlarından birisi ve ilginç olan, ünlü bilim adamı John Priestley'den gelmiştir. Priestley çok saygı duyulan bir bilim adamıydı, oksijeni keşfetmiş ve birçok gazı ayırtmıştı. 1779'da Yahudileri ele alan bir yazı yazmış ve Daniel'in rüyasına ve 5. İmparatorluğuna atıf yaparak aynen şunları yazmıştı.

Gelecekte Yahudiler Filistin'e geri dönecekler, tüm dinler birleştirilecek. Papalık ilga edilecek, Türkler yok edilecekler ve Avrupa'nın tüm krallıkları birleşerek Tanrı'nın yeryüzündeki krallığını kuracaklardır." 2500 yıl önce yapıldığı varsayılan bir "Rüya Tabiri" bakın biz Türklerin başına ne işler açmış!."(22)

(21) Aytunç ALTINDAL: Gül ve Haç Kardeşliği (İstanbul, 2005), 133.

(22) Aytunç ALTINDAL: a.g.e. , 133-134.

Yirminci yüzyılda ABD de ortaya çıkmış olan CFR (Council on Foreign Relations) dünyadaki en etkili gizli gizemli örgütlerdendir. Bu Örgüt Evanjelist- Methodist kökenli ve inançlı kişilerce kurulmuştur.Üyeleri arasında Siyonistler bulunur ama örgütü asıl yönlendirenler Evanjelik Kilisenin üyeleridir. Bu örgütün amacı beşinci imparatorluğu ,bin yıl sürecek tek dünya devletini kurmaktır. Ve Evanjelik Hıristiyanlığı yeryüzünde egemen kültür ve din haline getirmektir.

CFR'nin açık ve gizli stratejileri vardır. Örneğin dünyada adaletsizliğin bulunduğunu her fırsatta dünya gündemine sokması, bunu başta Birleşmiş Milletler olmak üzere yönlendirmekte, olduğu tüm platformlarda en yüksek tondan dünyaya duyurması açık stratejinin bir parçasıdır. CFR, dünyada adaletsizlik, açlık, sefalet vb. gibi kötülüklerin bulunduğunu bazen ABD hükümetlerinin de bu tip kötülüklere sebep olduğunu bir eleştiriymiş gibi yüksek sesle söyler. CFR'nin bu açık eleştirileri gerçekte "Gizli" amacının ne denli haklı olduğunu ve CFR'nin istekleri gerçekleştirilmezse dünyanın gidişatının kötü olacağı tehdidine destek sağlamak amacıyla yapılır. CFR'nin "Gizli" amacı, "Kurtarmak" ve "Yeniden İnşa Etmek" ütopyasından kaynaklanmıştır. CFR, "Tek Dünya Tek Hükümet'in tüm kötülükleri ortadan kaldıracığını söyler. Bu onun sosyal hedefidir. Bunu yapabilmek için de önce "Milli Bağımsızlık ve Egemenliklerin" CFR'ye devredilmesini ister. Bu da CFR'nin "Gizli" hedefidir. (23) ABD insan hakları, demokratikleştirme, terör, adı altında bu anlayışla dünyanın tek devleti olmayı; devletlerin bağımsızlığını eline geçirmeyi , küresel ekonomiyi kontrol etmeyi amaçlamaktadır. Dünyayı Hıristiyanlaştırmayı amaçlamaktadır.

(23) Aytunç ALTINDAL: a.g.e. , 136-137.

Diğer bir beşinci imparatorluk amacıyla ve Yeni Kudüs olarak kurulmuş kurum Avrupa Birliği idi. Bu birliği de Gnostik- Okültik örgüt MRA (Moral Rearmament) adlı örgüt kurmuştu. Türkçe'si "Manevi Çihazlanma Örgütü" Bu örgüt Birleşik Avrupa tek Devlet için çalışmıştır. Ve II: Dünya savaşından Düşman olarak çıkan Fransa ve Almanya' yı birleştirmiştir. Ve AB yeni Kudüs inancı ekseninde kurulmuştur. Bu birlikte İnsanlığı kurtarmak, dünyayı yeniden inşa etmek için kurulmuştur. (24)

ABD başkanı G. W .Bush ve ekibi Neo-conlar Küresel stratejik hedeflerini gerçekleştirmek için aradıkları meşruiyet zeminini Tezimizin bu bölümünde açıkladığımız. Tanrı Krallığı teolojisinde buldular. Bu bağlamda onlar sadece ABD başkanı ve büyük şirket yöneticileri değil yukarıda açıkladığımız Tanrı Krallığını kurmaya çalışan Mesih'in Kutsal çocukları oluyorlar. Bunu gerçekleştirmek için Bush ve Amerika'yı yönetenler aynı teolojik alt yapıyı paylaşan diğer gizli örgütlerle işbirliği içerisinde. (25)

(24) Aytunç ALTINDAL: a.g.e. , 134-135.

(25) Aytunç ALTINDAL: a.g.e. , 134-135.

2. Mesih ve Mesih Karşıtı

Mesih'in inmesi ile ilgili Mesih Karşıtı, Armegadon, Altınçağ ve Tanrı Krallığı gibi birçok eskotolojik mitos bulunmaktadır. Bunları genel manada inceleyeceğiz. Bu mitoslardan ilki Mesih Karşıtıdır.

Yeryüzüne iyiliği, adaleti, barışı ve huzuru getireceğine inanılan kurtarıcının(mesihin) gelmesinden önce yeryüzünde kaos ortamını oluşturan, kaos güçlerinin başı, günahın kaynağı ve yönlendiricisi olarak kabul edilen, şeytanın emrindeki varlığa Mesih Karşıtı denir..

2.1. Yahudi Geleneğinde Mesih Karşıtı

Yahudilikte Mesih Karşıtı için Beliar (Canavar), Hıristiyanlıkta Antikrist, İslam'da ise Deccal ya da "Mesih Deccal" isimleri kullanılır, Mesih karşıtı isimleri farklı olmakla birlikte Mesih Karşıtı figürü benzer fonksiyonlara sahiptir. Mesih Karşıtının en önemli görevi yeryüzünün egemenliğini, adına mücadele ettiği efendisi şeytana kazandırmaktır.

Yahudi dini literatüründe Mesih karşıtlığını ifade etmek için tarihsel süreç içerisinde farklı dönemlerde farklı isimler kullanılmıştır. Genel olarak Yahudi dini literatüründe son günlerde Tanrı'ya karşı gelecek olan güçlü bir varlıktan MÖ II yüzyıldan itibaren söz edildiği ve bunun ilk kez Daniel'in kitabında kullanıldığı kabul edilmektedir. Bu metinler göz atacak olursak: Daniel Mesih karşıtını simgelemek üzere seçtiği isim sonraki yüzyıllarda onun ayrılmaz bir parçası haline gelecek olan ve hemen her kültüre etki eden "*boynuz*" kelimesidir. Bu metinde Daniel rüyasında dört canavar görür. Ve ilk üç canavarı dördüncü on boynuzu olan canavar öldürür. En son bulutlar üzerinden İnsanoğlu(Mesih) gelir ve canavarı, Mesih Karşıtını öldürür.(26)

(26) Daniel, 7: 1-14.

Mesih Karşıtı tanımlamalarında boynuz dışında birçok kavram kullanılmıştır."Kanlı ve Hilekar Adam", "Kötü, nefret dolu adam"." Zalim adam". "Düşman/hasım","Bir çok ülkenin başı","Kötü Adam" ve "Zorba Adam", "destro-yer/yıkıcı-yokedici",⁽²⁷⁾ gibi benzetmelerle karşılaşırız. Bu ifadeleri çoğaltmak mümkün. Bunların bir kısmı şeytanla ilgili iken diğer bir kısmı da İsrailoğullarına baskı ve zulüm yapan krallarla ilgili sıfatlardır.Bu Krallara örnek olarak Mesih Karşıtıyla ilgili tasvirlerde Antiochus IV Epiphanes'in yanı sıra Romalı efsanevi şahsiyet Armilus, Neron, Caligula, Pompey gibi zalim idarecilerin de Mesih Karşıtı olarak nitelendirildikleri görülmektedir. ⁽²⁸⁾

Genel olarak Yahudi düşüncesinde Mesih Karşıtı tasavvurunun Daniell'in Kitabındaki anlatımla başladığı kabul edilmektedir. Ama ondan önceki metinlerde bulunan yılan ve kaos ejderi gibi figürlerde bu düşüncenin köklerinin oldukça eskilere dayandığını göstermektedir. Mesih Karşıtı öncelikle tarihsel şahsiyetlerle ilişkilendirilmiş ve çoğu zaman onların kişilik özelliklerine insanüstü nitelikler de eklenmek suretiyle eskatolojik boyuta taşınarak Mesih'in karşısına yerleştirilmiştir. Figür çoğu zaman siyasi liderlere, krallara karşı kullanılmıştır. Onların despotça uygulamaları kendilerine zulüm yapmaları onları Mesih Karşıtı yapmıştır. Ama daima Mesih Karşıtı, Tanrının ve Tanrı'nın kutsallarının düşmanı olarak görülmüştür.

(27) Mez., 5:6.- 9:17.- 10:18.- 52:1.- 74:10.- 110:6.- 140:1- İşaya, 16:4.

(28) Kürşat DEMİRCİ: "Deccal" *T.D.V.I.A.* , IX, .67.

2.2. Hıristiyanlık'ta Mesih Karşıtı:Antikrist

Hıristiyanlıkta Mesih Karşıtını ifade etmek için "Antikrist" (Antichrist) ismi kullanılmaktadır. Dünyanın sonunda Mesih'e düşman olarak gelip onunla mücadele edecek olan, insani özelliklerinin yanı sıra insanüstü niteliklere de sahip olan, şeytanla yakından ilişkili olmakla birlikte bizzat şeytanın kendisi olmayan, belli bir süre dünyaya egemen olacak olan bir varlıktır.

Hıristiyan kaynaklarda, Mesih Karşıtı/düşmanı olarak Antikrist ismi sadece Yuhanna'nın Mektuplarında geçmektedir.Ona göre Antikrist'in gelme zamanı yaklaşmıştır.(29) . Ona göre İsa'yı kabul etmeyen hiçbir ruh Tanrı'dan değildir ve böyle olan ruhlar Antikrist'in ruhudurlar. Ayrıca o geleceği önceden bildirilmiş olan bir varlıktır ve o artık gelmiştir. Yuhanna, Antikrist'i "İsa'nın Mesih olduğunu inkar edenleri ifade etmek için de kullanır. (30) Ancak eskatolojik Mesih Karşıtı Antikrist yalnızca bir tanedir ve o da dünyanın sonunda gelecektir.

Yeni Ahit'in diğer metinlerinde, Yuhanna'nın Mektuplarında olduğu gibi açık olarak Antikrist ismi geçmemekle birlikte dünyanın sonunda ortaya çıkacak olan ve Mesih'e ve ona inananlara karşı mücadele edecek düşman şeklinde bir çok yerde geçmektedir.(31)

Yeni Ahit'te Antikrist'le ilgili tasvirlerin yer aldığı bir diğer kitap da "Vahiy"dir. Mesih karşıtı olarak iki canavardan bahsedilir. Bu canavarlardan birisi yedi başlı, on boynuzlu(32) iken diğeri "kuzu gibi iki boynuzludur." (33)

(29) I. Yuh., 2:18.

(30) I.Yuh.,4:3.

(31) Bkz. II. Sel., 2:3-4 - 2:5-8 - 2:9-12.

(32) Vah., 13:1; 17:3.

(33) Vah.,13:11.

İlk yüzyıllarda kilise babaları genelde Yuhanna'nın mektuplarında yer alan "İsa Mesih'i kabul etmeyen hiçbir ruh Tanrı'dan değildir. Böylesi, Antikrist'in ruhudur"cümlesini kendisine temel alınmış ve bu kişiler Antikrist olarak görmüşlerdir.

Daha sonraki yüzyıllarda birçok isim antikrist olarak görülür.4. Antiochus,Pompey, Neron, gibi devlet adamlarıdır.Bazı Hıristiyanlar Hz. Muhammed'i Antikrist'in ilk temsilcisi olarak kabul etmişler ve Müslümanlar da Antikrist'in yardımcılarını ve askerleri olarak görmüşlerdir. Aynı dönemlerde Hz. Muhammed'in ismini Vahiy kitabında Antikristin isminin şifresi olarak öngörülen 666 sayısına uydurmaya çalışmışlar (Maometis şeklinde yazmak suretiyle) ve onun beklenen Antikrist olduğunu iddia etmişlerdir. (34)

Ayrıca resmi Katolik kilisesi. Sinagogu tehlikeli bir düşman ve potansiyel bir rakip olarak görmüştür. Zira Yahudiler, İsa Mesih'in öğretisini kabul etmemişler ve onun çarpiha gerilmesinde en önemli etken olmuşlardır. Reformcuların hemen hepsinin kilisenin otoritesine karşı oldukları için Papalık kurumunu Antikrist olarak nitelendirdikleri görülmektedir. Luther, Roma kilisesini ve dolayısıyla Papa'yı Antikrist'in başı olarak kabul etmiş bunun yanı sıra Türklerin de Antikrist'in bedeni, gövdesi olduğunu iddia etmiştir. Yakın dönemde deccalın olarak nitelendirilenler Napolyon Hitler, Mussolini, Lenin Stalin, ve en sonda Saddam Hüseyin'dir.(35)

(34) N. DANIEL: İslam and the West, 280-281.

(35) Zeki SARITOPRAK: İslam'a ve Diğer Dinlere Göre Deccal , (İstanbul: Yeni Asya Yayınları, 1992), 47.

Görüldüğü üzere Hıristiyan dünyasında kimin Antikrist, kimin kurtarıcı Mesih olduğu birbirine karışmış durumdadır. Zira kurtarıcı olduğu iddia edilen bir kişi, aynı zamanda bir başkası için düşman olabilmektedir. Antikrist mitosunun insanların birilerine olan nefretlerini ifade etmede kullanılan önemli bir figür olarak ortaya çıkması dikkat çekmektedir

Bu nedenle de yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi bir çok siyasi otorite tarafından karşıdaki lideri suçlamak için ya da dinsel liderler tarafından rakip olarak görülen başka bir dini lideri mahkum etmek için Antikrist mitosunu kullanılmıştır.

2.3. İslam Geleneğinde Mesih Karşıtı

Mesih Karşıtı kavramının İslam geleneğindeki karşılığı Deccal'dir. Kur'an'da Deccal'le ilgili herhangi bir bilgi ya da işaret mevcut değildir, İslam dünyasında Deccal tipolojisi hadis kitaplarında yer alan bazı rivayetler kullanılarak oluşturulmuştur. Bu hadislerin ise güvenilirliği kesin değildir. Zabt ve metin yönünden eksiklikler vardır. Direkt olarak peygamber Hz. Muhammed'in söylediği kesin bir mütevatir hadis yoktur. Bu konuda rivayet edilen hadisler en fazla ahad hadis derecesindedir.(36)

Hadis kitaplarındaki rivayetlerde Deccal, genel olarak insani niteliklere sahip bir varlık olarak zikredilmekle birlikte, onun, insanüstü bir takım özelliklere sahip olduğu da ifade edilmektedir. O, rüzgar kadar hızlı, yağmur yağdırma kudretine sahip, bitkileri yeşertebilen, bolluk ve kıtlık çıkarabilecek kadar güçlü bir varlıktır. Kıvırcık saçlı, alnında "kafir" ya da "kfr" şeklinde bir yazı bulunan, genç, iri cüsseli ya da kısa boyludur.

(36) Bkz Talat KOÇYİĞİT: Hadis İstilahları (Ankara, 1985)

Bir başka rivayette Deccal'in ortaya çıkacağı anlatılarak, onun Mekke ve Medine'ye girmek isteyeceği fakat giremeyeceği belirtilir. Deccal, Medine'nin yakınlarına kadar gelecek ve orada karşılaştığı insanları kendisine inandırmak için bir kişiyi önce öldürecek ve sonra da diriltecektir. Deccal'in beraberinde su ve ateşle ortaya çıkacağı; fakat su olarak görülenin gerçekte ateş, ateş olarak görülürse gerçekte su olacağı belirtilmektedir. (37)

Deccal ile ilgili Kuran'da hiçbir bilgi bulunmamaktadır. Hadislerde bulunmakla birlikte hadislerin sahihliği şüphelidir. Ki yukarıda geçen deccalin insanı öldürüp diriltmesi, Allah'ın yaratıcı öldüren özelliğini deccale vermektir ki bu bizim inancımıza terstir Yukarıda geçen rivayetler Yahudilik ve Hıristiyanlık ta bulunan deccalin mitolojik anlatımını hiç aratmamaktadır. Burada bahsedilen Deccal'den kasıt illaki belli şekillerde tasvir edilen bir varlık olmayıp insanları Allah yolundan alıkoyan her türlü din dışı yanlış şeyler olarak da algılanabilir. Yanlış şeylerden murad İslami çizgiyi aşan durumlardır.

(37) Bkz. Buharî: Fiten, 26-27 ; Müslim; Fiten, 100-105-110-112.

4. Armagedon

Mesih yeryüzüne nüzul ettiğinde, Mesih ve iyilerle, Deccal ve kötülerin yapacağı son savaşa Armegadon Savaşı denmektedir. Kıyametten önce olacak bu savaşta, şeytan ve şeytanla birlikte hareket eden kötü ruhlar, kötülük güçleri ve aynı zamanda kötülüğün bizzat kendisi yok edilecektir. Tüm bu temizlik faaliyeti ise bu son savaşla gerçekleştirilecek ve kötülük güçleri tam anlamıyla bozguna uğratılacaktır.

Bu savaşa Armagedon adının verilmesi, savaşın yapılacağı alanın Yeni Ahitte ki adından dolayı "Armagedon" olarak isimlendirilmiştir. (38) Armagedon isminin ibrance karşılığı "Har-Ma'ged'on" (har'ma-ged'ün)'dur. Har megiddo, Megiddo dağı ya da tepesi anlamına gelmektedir. Yahudi tarihinde önemli bir yere sahip olan bu dağ bir çok yenilgilere sahne olduğu için "keder dağı" adıyla da anılmaktadır.(39)

Tarihte burada birçok savaş yapılmış olup, en son 1918'de Türklerle İngilizler arasında, diğeri ise 1948'de Araplar'la israil arasında cereyan eden savaştır. Yahudi geleneğinde Yahve'nin bu son savaşı, sadece şeytana ya da onun oğlu ve yoldaşı kabul edilen Antikrist'e veya Gog ve Magog'a karşı değil, aynı zamanda kendisine inanmayan, ahbine vefa göstermeyen insanlara karşı da yapılan bir savaştır.(40) Zira Yahve "bir araya gelin, ey utanmaz millet" çağrışma muhatap kıldığı İsrailoğullarına Rabbiniz intikam gününün yaklaştığı ve o gün gelmeden önce toplanmanızı isteniyor.

(38) Vah., 16:16.

(39) Bkz. Peter LORIE: Mesih ve Armagedon Kehanetleri Din Alimlerinin Göremediği Şifreler Dünyanın Sonu 2009 (İstanbul,2004), 123. ; John D. DAVIS: The Westminster Dictionary of the bible, ,(London ve New York: The Westminster press , 1944), 226-227.

(40) Bkz. Peter LORIE: a.g.e., 128.

O gün dehşetli bir gün olacaktır ve günün dehşetinden karşıt güçlerin askerleri savaş alanını terk edeceklerdir. Şeriatı kabul etmedikleri, şeriatı değiştirdikleri, döneklilikleri ve hainlikleri nedeniyle içinde bulunanlarla birlikte yerle bir edeceğini o şehirde taş üstünde taş bırakmayacağını özellikle ifade eder. (41)

Hıristiyan geleneğinde ise Şeytan Mesih'in gelmesi öncesinde Antikrist aracılığıyla dünyaya egemen olmaya çalışmış, fakat bu çok kısa sürmüştür. Gökten gelen bir melek, ejderhayı tutup bin yıllığına elindeki zincirle bağlar. Bu sürenin sonunda serbest kalan şeytan, tekrar eski dostlarını harekete geçirir ve dünyanın dört bir yanındaki insanların ayaklanmasını sağlar. Onun ordusuna katılanların sayısı denizlerin kumu kadar çoktur. Tıpkı diğer metinlerde olduğu gibi ejderha, canavar, sahte peygamber, krallar ve onlarla birlikte olan çok sayıdaki insanlar gökten yağın ateşle etkisiz hale getirilirler. Sonra hepsi toplanarak ateş ve kükürt gölüne atılırlar. (42) Şeytan ve onunla birlikte tüm kötü varlıklar ebediyyen ortadan kalkmış olurlar ve böylece nihai zafer iyyinin ve aynı zamanda Tanrı'nın olmuş olur.

İslam geleneğinde Kur'anda böyle bir savaş yoktur. Hadis rivayetlerine dayanan Deccal'le Müslümanlar arasında cereyan edecek bir savaştan söz edilmektedir.

Buna göre ilk olarak Deccal, Şam'da Duhan dağında Müslümanları kuşatır.(43) Müslümanlar bu kuşatmadan kurtulurlar. Daha sonra Deccal, Ürdün içlerine yönelir. Seniyetü Efik'e gelir.

(41) Bkz. Tsef., 2:1. - 2:4.- 3:14.

(42) Vah., 20:1-3. - 20:7-8. - 19:19-21; 20:9-10.

(43) Müsned, III, 368.

Allah'a ve ahiret gününe inanan herkes orada beklemektedir. Fecre kadar namaz kılan Müslümanlar, fecir vaktinde saldırıya geçmek için hazırlanırlar. Sabah namazı sırasında Meryem oğlu İsa gelir, Müslümanlara namaz kıldırır. (44) İsa, namazı bitirdikten sonra mızrağını alır ve Deccal'e doğru gider, mızrağını onun kalbine saplar ve orada öldürür. (45) Bu hadisleri değerlendirmesini ikinci bölümde yaptığımız için bir daha değinmeyeceğiz.

Armagedon ya da Kıyamet Savaşı, dinsel metinlerin dışında da özellikle siyasi hayatta kullanılmıştır. Bazı çevrelerce Birinci ve ikinci Dünya savaşları büyüklüklerinden ötürü Armagedon savaşı olarak nitelendirilmişlerdir. Bunun yanı sıra modern devletlerin liderlerinin bile zaman zaman bu kavramları kullanarak propaganda yaptıkları görülmektedir.

Örneğin ABD'nin eski başkanlarından Ronald Reagan, 1971'de Libya'nın komünizme kayması üzerine yaptığı bir değerlendirmede, bu olayı Armagedon'un çok uzak olmadığını bir işareti olarak kabul ettiğini söylemiştir. Yine 1976'daki bir röportajında benzer ifadeleri kullanan Reagan, 1980'de "biz Armagedon nesliyiz" ifadesini kullanmıştır. (46)

(44) Buhari: Enbiya, 49; Müslim: İman, 249; İbn Mace: Fiten, 33.

(45) Müsned, III, 368, IV, 216-217.

(46) Bkz. Grace HALLSELL: a.g.e., 123.

5. Altın Çağ / Binyılcılık

Altın çağ mitosuna, barış, huzur, refah ve sonsuz mutluluğun olduğu, zulmün, acının, yokluğun, adaletsizliğin olmadığı, tanrılarla insanların iyi bir diyalog içerisinde yaşadıkları bir zaman dilimini ifade etmektedir. Altın çağ da insanlar bir daha mutsuzluk, acı, yokluk, zulüm, adaletsizlik ve en önemlisi kötülük görmeyeceklerdir. Bu zaman diliminin sonunda yeryüzündeki hayat son bulacak bir anlamda tarih sona erecek ve farklı bir düzlemde ahirette dirilişle birlikte yeni bir hayat başlayacaktır. Bu mitos birçok dinde kültürde bulunmakla birlikte biz Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam da ki Altın çağ mitosuna bakacağız.

Yahudi geleneğine baktığımızda öncelikle bu mitosun Adem ve Havva'nın konulduğu cennet bahçesine (Garden of Eden) geri dönmeyi ifade ettiğinin düşünüldüğü görülmektedir. Zira bu bahçe dünyanın yaratılışının tamamlanmasından sonra Tanrı tarafından yeryüzünün en güzel, en verimli köşelerinden birine inşa edilir. Aden (Eden) bahçesi ismi verilen bu bahçeden bir ırmak çıkar ve dört kola bölünür. Bu dört ırmak ise Pışon, Gihon, Hiddekel (Dicle) ve Euphrates (Fırat)'tir. Bu bahçe sadece ağaçlarla, yeşilliklerle dolu bir yer değildir aynı zamanda altın ve diğer değerli taşların da bol olduğu bir yerdir. Bahçe Mezopotamya'daki bir yerdir. Bahçedeki yaşam iyilik ve kötülüğün olmadığı, zulmün, adaletsizliğin, haksızlığın, aşırılığın olmadığı bir yaşamdır. Bu eden bahçesi Fırat ve Dicle'nin de içinde yer aldığı bölgedir. (47)

(47) Tekvin, 2:8-17. Bkz. Samuel Noah KRAMER: Sümer Mitolojisi Çev. Hamide KOYUKAN (İstanbul : kabalıcı yay. 1999), 106-110., KRAMER: Tarih Sümerle Başlar , 178-181.

Görüldüğü üzere başlangıçta ilk insanların yeryüzünde yaşadığı dönem bir altın çağdır. Hayatın gayesi bir anlamda oraya geri dönmek, mutluluğu yakalamakta. Torah'ın ilk kitabı olan Tekvin'de bu öykünün hemen ardından İbrahim'le yapılan bir ahitten söz edilir. Bu ahde göre Tanrı "Mısır ırmağından büyük ırmağa, Fırat nehrine kadar" olan diyarı onun zürriyetine vermiştir. (48) Diğer bir ifadeyle vereceğini vaat etmiştir. Dikkat edilirse vaat edilen yer ile ilk insanların yaşadığı mutluluk ülkesi, "Eden Bahçesi" aynı yerdir. Vaat edilmiş topraklara dönmek bir anlamda Eden Bahçesi'ne, cennete dönmekle eşdeğerdir. Vaat edilmiş topraklara, kutsal ülkeye ve mutluluk dönemine geri dönmek düşüncesinin özellikle yirminci yüzyıldaki Yahudi Siyonist hareketlere esin kaynağı olduğunu ve gaipten bir Mesih'in gelmesini beklemek yerine, bunu gerçekleştirmek için bizzat kendilerinin harekete geçtiklerini görmekteyiz.(49) Özellikle Siyonistlerle Amerika da ki Muhafazakar Evanjelistlerin arasında ki ittifaka son bölümde değineceğiz. Arz-ı Mev'ud aslında iyi insanların, iyiliklerinin karşılıklarını ahirette alması durumu ile ilgilidir. Allah, insanlara iyi olmalarının ödülü olarak cenneti sunmaktadır. Arz-ı Mev'ud' u bu şekilde anlamak daha isabetli olur.

Bununla birlikte İsrailoğulları için asıl dönülecek "Altın Çağ" zamanın en basından ziyade Davud dönemidir. Genelde başlangıçtaki mutlu zamana dönme ideali hep olmakla birlikte özelde iktidarın, gücün olduğu, diğer toplumların Yahudilerin önünde diz çöktüğü ve en önemlisi bağımsız bir devlete ve ideal bir krala sahip oldukları döneme dönmektir. Yahudilik açısından da tarihsel bir şahsiyet olarak tarihin bir döneminde gelmiş olan ve zamanı, tarih boyunca yaşanan en mutlu dönem olan Davud'un soyundan olan bir kurtarıcı, Mesih gelecek ve onun yıkılan krallığını yeniden canlandıracaktır.

(48) Tekvin, 15:18.

(49) Roger GORAUDY : “ İsrail Mitler ve Terör”: Çev. Cemal AYDIN: (Pınar yay. 1999), 27-37, 157- 176.

Onun bu krallığı ise kıyamete kadar yeryüzünde hüküm sürecektir.(50)

Hıristiyan geleneğinde bu çağa Millenarianizm ya da Millennializm yani binyılcılık denir. Mesih, dünyanın son döneminde dünyaya geri dönerek krallığını kuracak, dünyaya yeni bir şekil vererek düzenlemeler yapacak ve insanların bin yıl süreyle mutluluk içinde yaşamalarını sağlayacaktır.

Bugün Hıristiyan dünyasında en iyi bilinen eskatolojik mitoslardan biri olan millenarianizmin en önemli dayanağı Yeni Ahit'in son kitabı olan "Vahiy"dir. Yuhanna'nın Vahyinin 20:2,3,4,5,6 ve 7'inci cümlelerinde geçen "binyıllık kesintisiz krallık ve krallık altında havariler ve azizlerle birlikte geçirilecek olan bin yıl, bir çok Hıristiyan Millenarianist için esin kaynağı olmuştur.

Hıristiyan binyılcılık mitosunun aşamalarını ya da genel özelliklerini şöyle sıralayabiliriz. Öncelikle dünyada dert, sıkıntı, keder ve zulümle dolu bir dönem olacaktır. Bu sıkıntı dönemi Matta'da şöyle ifade edilir:

O günlerde öyle korkunç bir sıkıntı olacak ki, dünyanın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, ondan sonra da olmayacaktır. (51)

Bu sıkıntı döneminin ardından İsa Mesih yeniden dönecektir onun dönüşüyle inananlar bedenen dirileceklerdir. Bu diriliş ilk diriliştir. Mesih İsa, bin yıl süreyle şeytanı bağlayacak ve onun Kudüs'te oturduğu tahtından bütün dünyayı yönetecektir. Bütün yeryüzüne adalet, barış, refah, mutluluk ve huzur dağıtacaktır.

(50) GREENSTONE: The Messiah idea in Jewish history, 22-23.

(51) Mat., 24:21.

Binyillik sürecin sonunda şeytan serbest bırakılacak. Serbest kalan şeytan Mesih ve onun halkına karşı topyekün bir başkaldırıya geçecektir. Şeytan ve onun takipçileri ateş gölüne atılacaklardır. (52)

İslam geleneğinde binyılcılık ya da bir altın çağ telakkisi genel olarak bulunmamaktadır. Geleneksel düşüncede Mehdi'nin egemenlik süresi 40 günle sınırlandırılmaktadır. Kur'an'da yeryüzü hayatının son günlerindeki bir mutluluk döneminden söz edilmemektedir. Mutluluk daha ziyade öteki dünya hayatına bırakılmaktadır. Bununla birlikte bir çok Müslümanın zihninde altın çağ mitosunun yansıması olarak kabul edilebilecek bir tasavvur bulunmaktadır. Peygamberin yaşadığı dönem ve ilk İslam toplumu aşırı yüceltmenin bir sonucu olarak "asr-ı saadet"(53) olarak telakki edilmiş olup onlardan sonraki hiçbir toplumun o seviyeye çıkamayacağı iddia edilmiştir. Yine bu iddialara göre en mükemmel İslam, o dönemde yaşanmış olup din en iyi şekliyle o dönemde anlaşılmıştır.

Dolayısıyla da onlardan sonraki herhangi bir dönemde onlardan daha mükemmel bir yaşam mümkün değildir. Bu yüzden hep o döneme özlem dile getirilmiş olup, tıpkı Yahudilerin Davud dönemine olan özlemleri gibi Peygamberin asrına hasret duyulmuştur. Peygamberin dönemi zirve olarak kabul edilip sonraki dönemler aşama aşama bu zirvenin daha alt tabakalarına yerleştirilmiştir. Mehdi gerek siyasal gerekse sosyal anlamda kaybolan iktidarı geri getirecektir. Böylelikle de tekrar peygamber dönemine eşdeğer ya da en azından yakın bir İslami dönem yaşanacaktır.

(52) Vah.,20: 1-15.

(53) Asr-ı saadet, "mutluluk dönemi, insanların en mutlu, bahtiyar oldukları çağ" anlamlarına gelmektedir. Geniş bilgi için bkz. Abdülkerim Özaydın, "Asr-ı Saadet" *T.D.V.L.A.*, c.III, 501-502.

Her ne kadar çoğu hadisler Mehdinin gelişini ahir zamana bağlamasalar da bir kısmı onun soyundan gelen bir dizi halifeyle takip edileceğini öngörmekte ve bir diğer kısmı ise dünyanın sonundan hemen önce Hz. İsa'nın semadan inişi ve bir çeşit İsa-Karşıtı (antichrist) olan Deccal'i (yalancı) öldürmesiyle onu irtibatlandırmaktadırlar. Hz. İsa'nın inişi ve Deccal inancı her ne kadar Kuran-dışı ve böylece ona eklemiş olsa da Mehdi fikrinden daha eskiydi. Müslüman cemaatin namazında Mehdi tarafından imamlığa takdim edilecekse de Hz.İsa evvela Mehdinin arkasında namaz kılacak ve böylece İslam hukukuyla Hıristiyanlığı ilga etmeyi kabul edecektir. O sırada Mehdi Deccal'in öldürülmesinde ona yardım edecektir. Mehdinin bu eskatolojik rolü zaman zaman birincisinden çok sonra geleceği beklenen ikinci bir Mehdi'ye atfedilmiştir. (54)

Altın Çağ beklentisi tarih boyunca oldukça farklı kültür ve toplumlarda ortaya çıkmış bir inançtır. Genel olarak bu inanç içinde yaşanan zaman diliminden hoşnut olmamayı ifade eder.

Etik, siyasal ve dinsel, çeşitli nedenlerden ötürü içinde yaşanan dünya acımasız, çekilmez, kötü, ahlaksız despot ve benzeri niteliklere haiz bir ortam olarak görülür. Ama daima bu ortamdaki bir çıkış, bir anlamda kaçış aranmıştır. Binyılcılık ya da Altın Çağ aslında bu kaçışın ya da ümidin ifadesidir. Zira sıkıntıdan bunalan insanlar beklentilerini, umutlarını gelecekte olmasını diledikleri güzel günlere bırakarak ya da o güzel günleri arayarak geçirmişlerdir.

(54) Bkz. Wilfred MADELUNG: İslami Millennializm, çev. Ali ÇOŞKUN: Mesih'i Beklerken Mesihçi Millenarist Hareketler (İstanbul, 2003),126.

Dikkat edileceği üzere bu tarz düşüncelere kaynaklık eden kitaplar siyasal ve dinsel baskının en yoğun olduğu, ahlaki bozukluğun had safhada olduğu dönemlerde yazılmışlardır. Bu da göstermektedir ki bu tarz eserler ya da beklentiler içinde bulunulan ortamla yakından ilgilidir.

Genel olarak tüm Altın Çağ beklentilerinde dünyanın belli dönemlere ayrıldığı görülmektedir. Başlangıç mükemmel ve iyi kabul edilmekte, ondan sonra gittikçe aşama aşama dünyanın kötüleştiği ama bu arada iyi ve kötü arasında bir mücadelenin olduğu düşünülmekte, sona yaklaşıldığında ise kötülüğün, ahlaksızlığın, acımasızlığın had safhaya varacağına ve tam bir kaos ortamının oluşacağına inanılmaktadır. Sonunda ise tanrı dünyanın bu gidişme müdahale etmektedir. Fakat bu müdahale ilk aşamada direkt bir müdahaleden ziyade kurtarıcı olarak seçip gönderdiği bir kişi aracılığıyla olacaktır. Bu kişi ya daha önce yaşamış ve dinsel bir şahsiyet ya da önemli bir dinsel ve siyasi Önderin soyundan gelen bir kisi olarak beklenilmektedir. Olağanüstü özelliklerle donatılmış olan bu kişi yeryüzüne gelerek kötülüğün kaynağı olarak görülen şeytan ya da kötü ruhları etkisiz hale getirecek ve onu bin yıllığına bağlayacaktır. Onun bağlı olduğu süre mükemmel bir mutluluk dönemi olacaktır. Bu mutluluk dönemi, bazı toplumlarda ya geçmişte yaşanan bir dönemle ya da dünyada yaşanan ilk günlerle ilişkilendirilmiştir. Dünyanın ilk kuruluşundan bugüne kadar insanlık belli dönemlerde her açıdan, “Altın Çağını” yaşamış; belli dönemlerde de kaos ve bunalım içerisinde olmuştur. Dolayısıyla içinde bulunulan ortam kaos ortamı ise insanlar hayal ettikleri, yaşamak istedikleri bir dünyanın özlemini duymuşlardır ve birilerinin içinde bulunulan kaos ortamını değiştirerek iyi günleri getireceğini ummuşlardır. Bazı dönemlerde bu istekleri gerçekleştirmiş ama en mükemmele özlem duymayı da sürdürmüşlerdir.

4. BÖLÜM

HZ İSA'NIN NÜZULÜ MESELESİNİ POLİTİK OKUYAN DİNİ AKIM “EVANJELİZM”

İsa Mesih'in yeryüzüne yeniden inişi politik ve stratejik okunuyor. İşte Yahudi, Hıristiyan ve İslam geleneğinde Montaitler, Mormonlar, Adventinistler, Yehova Şahitleri, İlimli İslam anlayışı... Ancak bu çalışmamız bu meseleyi Evanjelizm ile sınırlı tutuyor.

1.Evanjelizm Kavramı

Evanjelikalizm olarak da adlandırılan öğretisi pek çok Protestan grubu içine almaktadır. Bu terim, "iyi haber", "İncil, Hz. İsa'nın öğretileri" anlamına gelen Yunanca "evangelion" kelimesinden gelmektedir. Bu kelimenin aslı "Euaggelion"dur. Kutsal Kitaba dönmek, yönelmek gibi anlamları da vardır. Ayrıca Hz.İsa'nın gerçek öğretisi yerine de kullanılmaktadır. Reform hareketi esnasında Martin Luther kelimeyi, kendi kurduğu Evanjelik Kilise hareketi için uyarlamıştır. Bugün hala Almanya'da Lutheryen Kiliseler için Evanjelik Kilise terimi tercih edilmektedir. İngilizce konuşulan dünyada, Kuzey Atlantik Anglo-Sakson dini geleneğini, 18. ve 19. yüzyılda değiştiren ve farklılaştıran dini hareketler ve mezhepleri ifade eder. Bugün için evanjelizm, Amerika'daki Hıristiyan toplumunun tutucu kanadını temsil etmektedir.(1)

(1) Geniş Bilgi için Bkz. [http:// www. wheaton.edu / isae / defining_evanjelizm.html](http://www.wheaton.edu/isae/defining_evanjelizm.html).

2. Evanjelizm'in kökeni

Bugünkü Evanjelizm'in temelleri, gezgin İngiliz Evanjelik George Whitefield (1715-1770); Methodizm'in kurucusu John Wesley (1703-1791) ve Amerikalı filozof ve teolog Jonathan Edvards (1703-1758) tarafından ortaya atılmıştır diyebiliriz. Bu üç öncü adam, Amerika'nın en büyük iki Protestan mezhebi olan Babtistlerin ve Metodistlerin oluşumun temel taşlarıdır. Aslında 1820'lerde Evanjelik Protestanlık genellikle Birleşik Devletler'deki Hıristiyanlık inancı için kullanılan bir terimdi. 19. yüzyıl evanjelizmin iki ayrı koldan ilerlemesine yol açtı. Bir taraftan Charles G. Finney (1792-1875) gibi evanjeliklerin yorumlarıyla Evanjelizm kavramı, Amerikan Milletinin dönüştürülmesinin sağlanması ile bir devrimcilik anlamı da taşımaktaydı. Bir taraftan da radikal bir dini teolojik yorumu temsil ediyordu. Aslında bu iki yorum, liberal ve tutucu evanjelizm diye tasnif edilebilir. İç savaş döneminde evanjeliklerin "Cömert İmparatorluk" kavramı, Amerikan toplumunu kadın hareketleri, itidal hareketleri, çeşitli hoşgörü ve cömertlik toplulukları ile dönüştürmeye başlamıştı. (2)

Savaş sonrası Amerikan toplumundaki değişim kentleşme, endüstrileşme, yeni entelektüel ve teolojik akımlar ile kuşatılmaya başlamış ve bu dönemde o günkü liberal Evanjelikliğin Amerikan toplumunda etkisini azaltmıştır. Bu dönemde Protestanlık dışı Hıristiyanlardan müteşekkil göçler. Amerikan Protestanlığının mezhep içerisinde kısmen daha muhafazakar bir forma dönüşmesine yol açmıştı. Evanjelizmin kendisine yeni bir yol haritası yani tutuculuğu seçmeye başladığı dönem de aynı zamana denk gelmektedir. Bugün için de Evanjelizm, Amerika'daki Hıristiyan toplumunun tutucu kanadını ortaya koymaktadır.

(2) Bkz. <http://xroadsvirginia.edu/-MA95/finseth/evangel.html>.

20. yüzyıl başında ABD'de Protestanlar arasında liberaller ve tutucular ayrımı baş göstermiş, tutucular kendilerine önce "fundamentalist" (kökten-ci) adını vermiş, sonraları da Evanjelikler olarak tanımlanmaya başlamışlardır. 1970'lere kadar evanjeliklerin Demokratları, fakat 1970'li yıllardan sonra Cumhuriyetçilere destek verdiklerini görebiliyoruz. Bu nedenle, Amerika'daki Evanjeliklerin, pek çok yönden, ülkenin kurucusu olan tutucu Protestan mezhebi Püritenlerin bir devamı oldukları söylenebiliriz.(3)

3. Evanjelistlerin Teolojik Altyapıları: Dispensationalizm (Muafiyetçilik)

“Dispensation” kelimesi İngilizcede şu anlamlara gelmektedir:

1-Dağıtma, bölme, idare, tertip. 2-Muafiyet, af, hariç tutma, dışında bırakma, istisna. Hıristiyanlıkta ise terim olarak 'bir dinin etkili olduğu dönem ve kilise tarafından çok özel olarak verilen izin manalarına gelmektedir. Dispensationalizm, İncili ve dünya tarihini yedi bölüme ayıran bir doktrindir. Kitabı Mukaddes'te dönüm noktası olan yedi aşama, belirledikleri için kendilerine "dispensationalist" demektir. Aynı zamanda bu Hıristiyan gruplar kendilerini Armagedon savaşı öncesinde, o zamandaki felaket ve acılardan ayrı tuttukları, kendilerinin muaf tutulduklarına inandıkları için onlara Türkçede "muafiyetçi" denilmesi uygundur.(4)

(3) Bkz. http://www.wheaton.edu/isae/defining_evanjelizm.html ., W. Montgomery WATT: İslam Nedir. Çev. Elif RIZA (İstanbul:1993), 253.

(4) Grace HALLSELL: Tanrıyı Kıyamete Zorlamak Armagedon Hıristiyan Kıyametçiliği ve İsrail. Çev. Mustafa ACAR, Hüsnü ACAR (Ankara, 2003),47-48.

Dispensasyonalizm Semaya Yükselmek, modern fundamentalizmde popüler bir anlayış olarak doğmuştur. 200 yıldan daha az bir geçmişe sahiptir. 1800 yıllık Hristiyanlık tarihi boyunca, Hz. İsa'nın takipçileri O'nun bir gün tekrar döneceği inancını benimsemişlerdir. Ve Dönüşünden önce dünyada felaketler depremler, seller, savaşlar olacak. Kötü güçler dünyayı istila edecek ve özellikle İsrail ve Hıristiyanlar bu dönemi görecek. Bu sıkıntılı dönem Türbülasyon ismi ile adlandırılmıştır. Ancak Muafiyetçiler kendilerini bu sıkıntıdan ayrı tutmuşlar ve sıkıntı öncesi İsa Mesih'in kendilerini semaya yükselteceğine inanmışlardır. Bu inanış Evanjelistlerce dispensasyonalizm olarak isimlendirilmiştir. (5)

Bu İnanışın babası İngiltere Kilisesi eski papazı John Darby'dir. Darby dispensasyonalizm inancının 'önderi ve misyoneri' haline gelmiştir. Avrupayı etraflı bir şekilde gezdikten sonra Amerika'ya misyoner seyahatlerine başlamıştı. Darby 1875 ile 1920 arasında Kuzey Amerika'daki evanjelik ve fundamentalist hareketlere şekil veren Yeni Kitab-ı Mukaddes ve Kehanet Kongresi (New Bible and Prophecy Conference) hareketinin liderleriyle tanıştı ve onları etkiledi. Darby'nin. Philadeiphialı Presbiteriyen James Brookes. Chicagolu Dewight L. Moody erken dönem evanjelist yazar William E. Blackstone ve Scofield Referans İncil'ini yayınlayan Cyrus Scofield gibi evanjelik liderlerle doğrudan bağlantıları bulunmaktaydı ve bunlar üzerinde hatırı sayılır etkisi vardı. 1800'lerin ortalarına ve Darby ile Scofield'in vaazlarına kadar, Katolik ya da Protestan kimselerin, ahirzaman ızdırabından kurtulma gibi bir hayali yoktu. Jerry Falwell, Pat Robenson, Jacob Van Impe gibi Evanjelistlerin önde gelen dini önderleri diğer dispensasyonalistler;

(5) Grace HALLSELL: a.g.e., 48-49.

uzun bir zorluk döneminin bir saatine. hatta bir saniyesine bile katlanmamanın özlemini çeken kimselere cazip gelmektedir.(6) Evanjelistler'in en önemli inancı bu ızdıraptan muaf olmaları idi.

Evanjelist İnançına göre semaya yükselmek için Kitabı Mukaddes'te anlatılan bazı kehanetlerin gerçekleşmesi gerekiyordu. Dönüm noktası olan kehanetler şunlardır:

- 1-Yahudilerin Filistin'e geri dönmeleri.
- 2-Yahudi devletinin kurulması.

14 Mayıs 1948'de İsrail devletinin ilanı, muafiyetçi hareket için ilk kehanetlerinin yerine gelmesi anlamına geliyordu. Dünyanın dört bir tarafına dağılmış amaçsız Yahudilerin İncil'de tarif edilen atalarının yurduna dönmeleri ile yeni bir dönem başlıyordu. Haziran 1967'de altı günlük savaştan sonra Yahudilerin Kudüs'ün hepsini ve tarihi Tapınak Dağı'nı ele geçirmesi İsrail devleti ile ilgili kehanetlerin bir kez daha doğrulanması anlamına geliyordu muafiyetçiler için. Artık Yahudi olmayanların egemenliği son bulmuştu. Ve Kudüs tamamıyla Yahudi egemenliği girmişti. Doğal olarak kıyamet için muafiyetçi teolojinin kehanetleri doğru yolda ilerliyordu.(7)

- 3-Dünyanın, İsrailoğulları dahil, tüm uluslarına İncil'in vaaz edilmesi.

Bu kehanet doğrultusunda Misyonerlik faaliyetleri hız kazanmıştır. Nadim Macit günümüz misyonerlik anlayışı, ve misyonerliğin küresel hedefler için nasıl kullanıldığını şu şekilde açıklıyor:

(6) Encyclopadia Judaica: vol. 16 1036-., 1152-1153.

(7) Alan R. TAYLOR: a.g.e., 23-37.

Özellikle Evanjelist yoruma göre İsa'nın krallığı bu ABD' de kurulacaktı. Krallığın misyonu tüm dünyayı egemenliğine alarak Hıristiyanlaştırmaktı. Bu amaçla klasik misyonerlik anlayışı Mesih'in müjdesini ulaştırmak yerine modern ve post-modern zamanlarda bu faaliyet farklı ilgi ve amaçlarla birlikte yürütülür. Özellikle Protestan yorum ve onun radikal versiyonları klasik yöntemi yetersiz görürler, İsa Mesih'in mesajını dünya ölçeğinde etkili kılmak için Hıristiyan kültürünü evrensel etiketli görüşler ve araçlarla bütün insanlığa taşımanın gereğine inanırlar. İnsancıl etiketi ile paketlenen evrensel ahlak, evrensel insanî değerler, biçim değiştiren misyonerliğin gizemli ve inceltmiş uzantısıdır. Son zamanlarda ülkemizde dini; insancılık ve evrensel ahlakî değerler gibi ifadelerle anlatılan bazı din kılıklı faaliyetlerin ortaya çıkması, anılan faaliyetin yansımalarından sadece bir kaçıdır. Misyonerlik faaliyetlerinin tümü ve bunların merkezleri, diğer ülkelere yayılma biçimleri ve kullandıkları araçlar, buldukları yerlerde edindikleri konular hep birlikte düşünüldüğü zaman, dinin siyasî stratejik hedefler için nasıl kullanıldığı anlaşılabilir olur. Misyonerlerin kullandıkları yöntem öncelikle, içeriği ve yönü belirsiz ancak değer ifade eden kavramlarla farklı inanç ve değerleri benimseyen insanların bağlandıkları değerleri parçalamak ve kökleri sökmektir. Kendi değerlerinden şüphe eden, köksüz yani tarihsiz insanlar, farklı telkinlere açık olan insanlardır. İkinci olarak insanların sosyo-politik ve ekonomik ihtiyaçlarını ve zaafalarını kullanırlar. Bu yöntem farklı konum ve yaşantı biçimine sahip olan bütün insanlar için geçerli olmakla birlikte, sivil toplum kuruluşları etiketi altında daha çok yetenekli insanlara yöneliktir. Bir tarif yapmak gerekirse diyebiliriz ki, modern ve post-modern misyonerlik; siyaset, ekonomi, medya ve üniversite gibi mekanlarda etkin olabilecek insanlara bazen dolaylı bazen de doğrudan katkı ve destek sağlayarak devşirme zihin üretme faaliyetidir. Bu mantığa göre, seçilen adayın din değiştirmesi gerekmez. Hangi dinî inancı benimser ve ideolojiyi paylaşırsa paylaşsın, önemli olan kendini nasıl ifade ettiği değil, ne söylediğidir. Sözelimi evrensel ahlak, dinlerin aşkın birliği, dinler arası

diyalog, evrensel insanlık gibi içeriği boş, fakat oldukça insancıl görüntü altında bir söylemi seslendirmek bunun için yeterlidir.(8)

Misyonerliği yapan dini ve din içerikli dindışı akımların üç misyonundan bahseden Prof Dr. Nadim Macit bu üç misyonu şu şekilde açıklar.

Birinci misyonu; farklı kültürleri ve inançları kendi iç dinamiklerine çekmek, ikincisi; değer ifade eden ucu açık kavramlarla hedef toplumun tarihini ve kültürel köklerini aşağılamak. Üçüncüsü; anılan bölgede toprak elde etmek için etnik ve dinî ayrımcılığı körüklemek.

Bu akımların kavramları kullanarak toplumsal bilinci nasıl yok ediyor? Sorusunun cevabı ise: ise Demokrasi ve özgürlük, tek yanlı dayatmalara, güç merkezlerinin etkisi altına girmeye karşı direnmeyi, eşit ve dengeli anlaşmayı onaylar. Demokrasi ve özgürlük adı altında bir toplumu hem ekonomik hem de politik açıdan teslim almak, mandacılığın post-modern türünden başka bir şey değildir. Küresel güç merkezleri, stratejik hedefleri bulunan coğrafyalarda toplumsal bilinci tahrip ederek kültürel alanda kendine benzetmeye, ekonomik ve siyasî alanda da kendi stratejik amaçlarına uygun faaliyet içine itmeye çalışırlar. Eğer bunları başaramazlarsa son durumda stratejik bölgeleri işgal edeceklerini açık ve net olarak ilan ediyorlar. Bağımsız ve özgür olmayı değil, bağımlı olmayı ve kendi stratejik hedeflerine uygun davranmayı telkin eden bu anlayışı, değer ifade eden kavramlarla meşrulaştırmak ancak dışarıdan düşünmekle mümkün olabilir.

(8) Nadim MACİT: a.g.m.,33 ; Recep KILIÇ: Dini Anlamak Üzerine (İstanbul : Ötüken Neşriyat, 2004), 66-67.

Başarıyı ve toplumsal varoluşu dışarıdaki güç odaklarıyla işbirliği yapmaya bağlayan post-modern imparatorluk: bu dönemin dini ve etnik cemaatler dönemi olduğunu telkin ederek, millî bilinci ve toplumsal demokrasiyi tahrip ediyor. Çünkü küresel stratejinin önündeki en büyük engel; millî bilinç ve toplumsal demokrasidir.(9)

Küresel gücün hedefi dünyada kendisinin tek güç, tek kültür haline geldiğini hissettirmek, Dinde gizli yer altı örgütler vasıtasıyla oluşturulan Dünyayı yeniden inşa etmek için diğer kültürlerle karşı tavırlarına bakacak olursak. “Küresel politik stratejinin; dünyayı bütünleştirmenin imkanını küresel-siyasî ve ekonomik hedeflerde, özel bir kültür ve hayat biçiminde araması, bunun dışında kalan bütün kültürlerin ve hayat biçimlerinin geçerliliğini yitirdiğini göstermenin bir girişi olarak okunduğu zaman anlam kazanır. Ne yazık ki bu hem zihinlerde hem de politik dilde gerçekleştirilmiştir. Artık ABD, bütün dünyayı tesiri altına alan, biçimlendiren, modern değerlere ev sahipliği yapan ve bunun gerçekleşmesi için mücadele veren bir güç olarak algılanmakta ve her şey bu ölçüt bağlamında değerlendirilmektedir. Kendini daha derinden ve daha etkili hissettiren dinin aşırı yorumu, küresel stratejik planın zihinlerde yerleşip meşrulaşması için, ayrışma ve bütünleşme paradoksunun farklı alanlarda ürettiği krizi aşmak için post-modern kalıpların bütün türleriyle sunulmaktadır.” (10) Evanjeliklerin misyonerlik faaliyetleri son yıllarda açıkladığımız amaç etrafında hızla artmaktadır. Evanjelik misyonerliğin daha çarpıcı örneğini bugün Irak'ta yaşamaktayız.

(9) Nadim MACİT: a.g.m.,33.

(10) Nadim MACİT: a.g.m.,33.

4- Rapture (Vecd). Kilise'ye iman edenlerin Cennet'e yükseltilmesi.

5- Türbülasyon (Felaket dönemi). Yedi yıl sürecek olan felaket dönemi.

Bu dönemde, Yahudiler ve diğer imanlılar zulüm görecekler. Ancak yine bu dönemde iyilerle Deccal önderliğindeki kötüler savaşacaklar.

6-Armagedon savaşı. İsrail'deki Megiddo ovasında yapılacak savaş.

7-Deccal ve ordusunun yenilmesi ve Mesih'in krallığını kurması.(11)

Bu krallığın başkenti Kudüs olacak. Krallık Yahudiler tarafından yönetilecek. Hz. İsa'nın ilk gelişinde O'na bağlanmayıp yanlış yola düşen Yahudiler bu defa Mesih'e iman edecekler ve Hıristiyanlığa dönüş yapacaklar. Bin yıl daha sürecek. Olan milenyum başlayacak Mesih Krallığını kuracaktır .

Evanjelik Hıristiyanlar, bu kehanetler ışığında kıyametin bugünkü neslin üzerine kopacağına inanmaktadırlar. Kıyamet sahnesinin hazırlanması için bir hadisenin yerine gelmesi gerekiyor. Mesela Yahudilerin Filistin'e dönüp İsrail devletini kurmaları, Kudüs'ü başkent yapmaları, Mescid-i Aksa'nın yerine III. Süleyman Mabedi'nin inşa edilmesi, develerin kurban edilmesi gibi. Tüm bunların İncil tarafından öngörüldüğüne, bu çerçevede İsrail devletinin yaptıklarının Tanrı'nın iradesine uygun olduğuna inanıyorlar.

(11) Jacques G. RUELLAND: Kutsal Savaşlar Tarihi (İstanbul: İletişim yay. 2004), 9.

Yine Evanjelik öğretisine göre kıyamet sahnesinin hazırlanması konusunda İsrail'e yardım etmek ve kıyametin çabuklaştırılması için ne gerekiyorsa yapmak gerekmektedir. Tuhaf gelebilir, ama doğru: Yahudilerin yanı sıra İsrail'in en güçlü Amerikan destekçileri Evanjelik Hıristiyanlardır ki bunların çoğu Tanrı'nın Yahudilere tarihi Filistin üzerinde ilahi bir hakimiyet hakkı tanıdığına kuvvetle inanmaktadırlar. (12)

Şimdi son kehanet kalmıştır.Oda Mescid-i Aksa'nın yerine III. Süleyman Mabedi'nin inşa edilmesi, develerin burada kurban edilmesi . Yahudiler er geç Mescidi aksanın Yıkılacağına inanırlar bunun için planlar yaparlar. Daha da ilginç olan Mescid-i Aksa'nın maketler halinde sökülerek Mekke'ye götürülmesini iddia edenler vardır.(13)

Tüm bu aşamalar muafiyetçiliğin temelidir. Ancak değişik muafiyetçi gruplar arasında bazı farklılıklar olabilmektedir.

(12) Bkz. <http://nationalreview.com/dreher/dreher040502.asp>.

(13) Bkz.:// www.templemountfaithful.org.

4. Evanjelistlerin Yahudiler Hakkındaki Görüşleri

Aslında Hıristiyanlık tarihinde Anti-semitizm her zaman olmuştur. Özellikle Hıristiyanlığın ilk üçyüz yıllık döneminde anti semitizm katı idi. Reform hareketinin önderi Martin Luther, Yahudiliğe ve Yahudilere karşı çok büyük bir kin duyduğunu dile getiriyordu. Ona göre, Yahudiler ülkeden sürülmeli, Tanrı'ya ibadet etmeleri yasaklanmalı, dua kitaplarına ve Talmud'a el konulmalı, sinagogları yakılmalı ve evleri yıkılmalıydı. Ancak Reformla birlikte pek çok Hıristiyan Yahudilik ve Yahudilere karşı olan düşmanlıktan, philo-Semitizm (Yahudi sempatisi) adında bir başka ayrımcılığa yöneldi. Bu anlayışa göre, Yahudiler, Yahudi oldukları için ve Yahudilik dinini tatbik ettikleri için değil de, Hıristiyanların kurtuluşunda bir rolleri olduğu için "aziz" bir dost idi.(14)

Buna paralel olarak Hıristiyanlar'ın Yahudileri İsrail'e gönderme sonucunda özellikle Haçlı Seferleri ile oluşan Müslümanların Hıristiyanlığa olan düşmanlığını zayıflatmış. Bu Yahudi düşmanlığına dönüşmüştür. Bugün İsrail'in yaptıkları zulümler öldürdükleri Müslüman sayısı ile Hıristiyanların Bosna Hersek, Kosova, Karabağ, Cezayir vb. yerlerde Müslümanlara yaptıkları karşılaştırılmaz .

Evanjelistler Yahudilerin Deccal ordusu ile savaşıp üçte ikisinin yok olacağına inanırlar. Ve kendileri bu savaş Armegadondan önce gökyüzüne çıkacaklarına inanırlar. Bu savaşın olması olması Mesih'in, ikinci gelişi için;Yahudilerin Yeniden kurulmuş İsrail de yaşamaları gerekmektedir.Bu sebeple İsrail'e her türlü desteği yaparlar. Ki Armegadon gerçekleşsin.Bu ittifakın teolojik yanı. Acaba ABD İsrail'e verdiği desteği sadece bu teolojik sebepten dolayı mı yapıyor? Yoksa başka sebepler de var mı?

(14) Grace HALLSELL: a.g.e.,93-94.

5. İsrail Lobisi ile Evanjeliklerin ittifakı

Noam Chomsky, Kader Üçgeni adıyla Türkçe'ye çevrilen kitabında, Amerika'daki Yahudi lobisinin yalnızca Amerikalı Yahudilerden oluşmadığını belirtir. Genel inanın aksine İsrail'i ısrarlı bir şekilde destekleyen büyük bir Yahudi-olmayan çoğunluk vardır. Chomsky'ye göre bu çoğunluk şunlardan oluşmaktadır:

Öncelikle, Seth Tillman'ın 'İsrail lobisi' dediği olgunun Amerikalı Yahudi toplumu ile sınırlı olmadığı bilinmeli. Bu olgu, liberal zihniyetin büyük bir bölümünü, sendika liderlerini, dinsel fundamentalistleri, içeride devlet öncülüğündeki yüksek teknoloji üretilen (yani askeri üretim) ile dışarıda askeri bakımdan tehditkar ve maceracı, bunun yanında bu kategorileri yatay kesen ateşli ve savaşmaya hazır her renk sırmadan apoletleriyle güçlü devlet aygıtından yana 'tutucular' kapsamaktadır.(15)

Chomsky, İsrail yanlısı Amerikalıları böylece kategorize ettikten sonra Evanjeliklerin İsrail'e destek olmasının ardındaki mantığa da değinir. Ona göre Evanjeliklerin bu tutumunun iki nedeni vardır. Birincisi yukarıda belirtilen teolojik nedenlerdir (Eski Ahit kehanetleri, Yahudilerin "Seçilmiş Halk" olduğu düşüncesi vs.). İkincisi ise iki tarafın da özellikle son dönemlerde ortak bir düşmana sahip olmalarıdır. Ortak düşman İslam'dır. Chomsky şöyle diyor: Evanjeliklerle Siyonistlerin iki temel noktada yakınlığı söz konusuydu. (Birincisi Evanjeliklerin dini inançları... İkincisi ve dolaylı olanı ise Evanjeliklerin İslam'la ilgili yorumlarıydı: Arap halkın esaretinden, dünyadaki antisemitizmin büyük bölümünden ve İsrail karşıtı hissiyattan, Tanrı'nın adım kirleten İslam sorumluydu.(16)

(15) Noam CHOMSKY: Kader Üçgeni (İstanbul, 2000), 36-37.

(16) Noam CHOMSKY: a.g.e., 38.

Amerika'daki Evanjeliklerin Yahudi lobisi ile kurmuş oldukları dayanışma ve ittifak ile ilgili bilgilere, Evanjeîik liderler ve kiliseler, İsrail'e yapılan Amerikan yardımın her yıl artarak sürdürülmesinde aktif bir baskı unsuru olarak yer alırlar Maddi yardımla beraber İsrail'in mitleştirilmesinde ve İsrail'in eleştirilmesi pek de mümkün olmayan bir tabu haline getirilmesinde de Evanjelik propagandanın büyük bir rolü vardır. Evanjeliklerin en önemli liderlerinden biri ve Amerika'daki Hıristiyan fundamentalizmin sembolü olan Moral Majority (Ahlaki Çoğunluk) adlı kurumun yöneticisi Jerry Falwell, Püriten feolojisindeki "judaizer" geleneği, politikaya aktararak şöyle demektedir:

"Sanmıyorum ki Amerika İsrail'e sırtını dönsün ve sonra da ayakta kalmaya devam edebilsin. Diğer milletler İsrail milletine nasıl davranıyorsa. Tanrı da onlara öyle davranır.(17)

Falwell'in söylediklerinin manası gayet açıktır; Amerika eğer Tanrı'nın desteğini hak etmek istiyorsa, İsrail'e destek olmak zorundadır. Amerika'nın bekasını İsrail'e verdiği desteğe endeksleyen bu düşünce, oldukça etkilidir. Ve 70-80 milyon evanjeliğin yanında diğer Amerikalı Protestanları da zaman zaman etkilemektedir.

Evanjelikler televizyon programları, radyo yayınları, yayımladıkları çok sayıda dergi ve gazete vasıtasıyla söz konusu telkinin propogandasın Amerikan toplumuna yapmaktadırlar. Ve Kudüs'e yapılan gezilerle bu teoloji pekiştirilmekte. Kudüs'ten gelenler İsrail büyük elçisi olmaktadır.(18)

(17) Paul FİNDLEY: They Dare to Speak Out, 240.

(18) Bkz. Heather HENDERSHOT: Evanjelizm Medya ve Muhafazakarlık (İstanbul, 2006)

Evanjelicler, inançlarının doğal bir sonucu olarak İsrail'in Filistin'i işgal politikasını da şimdiye kadar ısrarla desteklemişlerdir. Bazıları daha da ileri giderek İsrail'den daha fazla toprak işgal ederek tüm Vaadedilmiş Topraklar'ı egemenlik altına alması istemişlerdir. İsrail'in daha saldırgan bir üslup takınması, bölgede gerginliği devamlı üst seviyede tutacak ve Evanjelic inanışlarına göre Mesih'in gelişinin yolunu açacaktır. Mesela Jerry Falwell, 6 Şubat 1983'te yaptığı bir konuşmada, İsrail'in Nil ve Fırat nehirleri arasında kalan tüm toprakları işgal etmesini "rica" etmiştir. Falwell'in isteği İsrail'in, vaadedilmiş topraklar inancına ulaşabilmek için Irak, Suriye, Türkiye, Suudi Arabistan, Mısır, Sudan'ın kısmen bir bölümü Ürdün, Lübnan ve Kuveyt'in ise tamamen işgal edilmesi ile mümkün olabilecektir. Falwell, bu açık işgal taraftarlığının peşi sıra da şunu eklemiştir: "Tanrı, kendisi için değerli olanı, yani İsrail'i desteklediğimiz için, Amerika'yı kutsamıştır.(19)

Tüm bu ilginç demeçlerin sahibi olan, kraldan çok kralcı olan Mora Majority lideri Falwell, İsrail liderleri ile çok yakın ilişkilere sahiptir. Bu konuda Hallsell :

"1967'ye kadar, Falwell, yaptığı vaazlarda İsrail'in adını hiç anmadığını söylüyor. Bu ilişkiyi şöyle açıklıyor.

"İsraililer Falwell'i bütün masrafları karşılanmış bir seyahate davet etmişler ve kendisini ağırlamışlardı. Genareller ona, helikopterle Golan Tepeleri'ni gezdirdiler. Daha sonraları Jerry Falwelli Ormanı adı verilecek yere ağaç dikmiş, orada diz çökmüş bir şekilde fotoğrafları çekilmişti."

(19) Grace HALLSELL: Prophecy and Politics, 141.

"İsrail Başbakanı Begin, Fahwell'den Filistin tarafına giderek Tanrı'nın Batı Şeria'yı Yahudilere verdiğini ilan etmesini istemişti" "Bunun üzerine Falwell, korumalarını ve muhabirleri yanına alarak oraya gitti. Oradaki Yahudi yerleşimcilerle etrafı sarılmış olduğu bir halde, Tanrı'nın Amerika'ya merhametli davranmış olmasının yegane nedeninin 'Amerika'nın Yahudiye merhametli davranması olduğunu ilan etmişti. Bunları yapan Fahwell'in bu hizmetleri unutulmamıştır.

Geçmişte özellikle Likud liderleri Menahem Begin ve Yitzhak Şamir ile çok yakın olan Falwell, Siyonizme yaptığı hizmetler adına Begin'den sağ kanat siyonizmin ve Likud Partisi'nin ideolojik öncüsü Vladimir Jabotinsky adına verilen bir madalyayı almıştır. Falwell, dünyada bu madalyayı alan ilk Yahudi olmayan insandır. Tabi bununla birlikte Fahvell'in İsrail'e bu denli mutlak bir destek vermesinin nedenleri arasında temsil ettiği dini akımın teolojisinin yanısıra kişisel çıkarlarının da rol oynadığı söylenebilir. Çünkü İsraililer Fahvell'in ve diğer Evanjelik liderlerin hizmetlerini karşılıksız bırakmamaktadırlar. Grace Halsell, Likud hükümetindeki Savunma Bakanı Moşe Arens'in, Falwell'e özel bir jet uçağı "hediye ettiğim" yazar.(20)

6. Yahudilerin Hristiyan Sağı İle İttifakı

Amerikan Yahudilerinin niçin Hristiyan Sağı destekledikleri Perimutter'e göre , evanjelik-fundamentalistlerin Kutsal Kitap'ı, bütün Yahudiler, en sonunda ya Hz. İsa'ya inanmak zorunda kalacaklar veya Armagedon savaşında öldürülecekler şeklinde yorumladıklarının farkındadır. Fakat şu sırada, , İsrail'i desteklemek gerektiğine inanan dostlara ihtiyacımız var . Der Perlmutter.

(20) Bkz. " The Clintons: American hostages in the holy land" Washington report on Middle East Affairs., Ocak / Şubat 1995.

Şayet Mesih gelirse, önümüzdeki seçenekleri o gün değerlendiririz. Şu an için, Efendiyi övüp mühimmatımızı geçirmeye bakalım. Derken Aralarındaki ilişkinin dinden ziyade Stratejik hedefler olduğunu söylüyor.(21)

Bu örnekten anlaşılacağı üzere İsrail'in kendilerine anti-semitik bakış açısıyla bakan bu fundamentalist gruplar ile bir ittifak kurması Özellikle Evanjelik liderlerin propagandasını yaptığı muafiyetçi anlayıştır. Evanjelistler İsrail'in güvenliğini ve topraklarını genişletmesi hedeflerinin mutlak bir dini mesele olarak görmektedirler. Doğal olarak İsrail'in istila ettiği topraklardan çekilmemesinin en büyük destekçileridir. Diğer taraftan İsrail de muafiyetçilerin bu içten bağlılıklarından kazanmaktadır.İsrail Büyük İsrail ve Arzı Mev'ud hedefleri için Evanjelistleri dolayısıyla Amerikalıları kullanmaktadır.

Muafiyetçiler İsrail'i inançlarının merkezi olarak görmekte ve oraya gitmekten İsrail ekonomisine para kazandırmaktan memnuniyet duymaktadırlar. İsrail hükümetinin üst kademelerinde bulunan bazı kimseler Evanjelik liderlere VIP hizmeti sağlamakta ve onlarla birlikte maksimum karlı paket turlar düzenlemektedirler. Bu turlardan en göze çarpanları Jerry Falwell ve ICEJ turlarıdır. İsrail kanunlarına göre İsrail topraklarındaki turlara sadece İsraili kişiler rehberlik edeceği için bu turlara da İsraililer rehberlik etmektedir.(22)

Hıristiyan Fundamentalist hareketin Ortadoğu'daki etkisi büyüktür. Bu durum İsrail devletinin kurulmasının yolunu açmış, Amerika'nın İsrail'e kayıtsız şartsız destek vermesini ve Filistinlileri görmezden gelmesini sağlamıştır.

(21) Bkz. Grace HALLSELL: a.g.e.,102-103.

(22) <http://teds.edu/articles/rethinkingevangel.htm>.

7. Hristiyan Sağın Yahudilerle İttifakı

Evanjelik Yeni Sağ. sistemli bir şekilde en geniş Protestan cemaati olan Güney Baptist Cemaatinin yönetiminin kontrolünü ele geçirmiş olup. uzun bir geçmişe sahip teolojik geleneği siyasi çıkarlar doğrultusunda değiştirmektedir.

1970 sonları. Jerry Fahwell, iç meselelerde kendilerine verilen talimatlar doğrultusunda oy vermeye söz vermiş bir takipçi topluluğuyla Moral Majority'yi (Manevî Çoğunluk) kurdu. Arkasından, Memphis, Tennessee'li E.E. McAteer tarafından kurulan Religious Roundtable (Dinî Yuvarlak masa) gibi benzer gruplar ortaya çıktı.

Her biri seçilmesini Yeni Hristiyan Sağ'a borçlu olan Ronald Reagan ve George Bush'un başkanlıkları sırasında bu grupların gelişmeleri için uygun zeminler yaratıldı. Amerika da başkan, vali vb. yerlere gelmek isteyen kimseler evanjelik oy potansiyelinden faydalanmaktadırlar.

Başkan Reagan, "Hz. İsa kapıda" olduğu için iç sorunlara kaynak harcamanın çok da ciddiye alınmaması gerektiği şeklinde bir dispansyonalist görüşü temsil ediyordu.(23)

İşin Aslı Hristiyan sağın özellikle yöneticileri Yahudilerle kendi küresel hedefleri için işbirliği yapıyorlardı. Politikacılar dini söylem altında İsa Mesih'in nüzulu meselesini Küresel Stratejileri için kullanıyorlardı. ABD İsrail'e yardım etmese İsrail Yok olsa Evanjelist öğretisi temelden çöker ve Bu dini söylem altında İsrail ve ABD istedikleri yerleri işgal edemez. Ve Evanjelist dindarlar tarafından akan yardımlar son bulurdu.

(23) Heather HENDERSHOT: a.g.e., 300-301.

Bu söylemin günümüzde en önemli ismi olan A.B.D. Başkanı George W. BUSH'un bu söylemi hangi Stratejik hedefler için kullandığını inceleyeceğiz.

11 Eylül olayları, kıyamet paranoyasının yayılmasını hızlandırdığı gibi, Amerikan yönetiminin bu paranoya üzerine militarist bir dış politika tesis etmesine yardımcı oldu. Başkan Bush'un tanımlamaları ile “şer eksenine karşı savaş”, ‘iyi ile kötünün savaşı’ gibi kavramlarla dünyayı yeniden inşa etmeye başladı. Ve arkasına gizli örgütleri ve alarak ve onları 'ilahi bir misyon' algılaması ile destekleyen kamuoyu oluşturarak destekleyen radikal bir kitle mevcut olacaktır. Öyle ki bu kitle, savaşı barışa tercih etmektedir. Dünyada yükselen barış çılgınlıklarını bile Deccal'ın alameti olarak yorumlayabilecek bir inanmışlık içerisindedirler. George Bush'un iktidarı, 60-70 milyon köktenci Hıristiyan üzerinde yükseliyor. Onlar, aynı Bush gibi. İsa'yı gördüklerine ve Tanrı'nın ülkesinde Tanrı adına çalışmak için bulduklarına inanıyorlar.(24)

ABD bu söylemle küresel imparatorluğu geliştirmeye büyümeye başladı. Dünyayı yeniden inşa etmeye Afganistan'dan başladı Irak ile devam etmektedir. Ve Öncelikle inşa edilecek alan Ortadoğu idi. Neden Ortadoğu? Çünkü savaş ilan edilen coğrafyaların dünya enerji kaynakları ile direkt irtibatı vardır. Bu bölge İslam, Çin ve Hint gibi üç büyük medeniyetin birbirleri ile arakesit oluşturdukları, buluştukları bir bölgedir. Batı medeniyetinin burada ciddi bir varlığı yoktur. Bu coğrafya, kara, deniz ve hava ulaşımında stratejik geçitlere sahiptir. Dünyanın en zengin petrol ve doğal gaz kaynakları bu bölgededir. Alternatif enerji kaynakları bulunmadığı takdirde gelecekte de bu üstünlüğü devam edecektir.

(24) Hamdi KALYONCU: Liderlere Tapınma Psikolojisi (İstanbul: Marifet yay. 2001), 99.

Enerji açısından Japonya tamamen, Batı Avrupa ise %60 civarında bu bölgeye bağımlıdır. ABD'nin enerji ihtiyacının çok küçük bir bölümü bu bölgeden sağlanmaktadır. Bu bölge bugüne kadar ABD'nin giremediği, kontrol edemediği bir bölgedir.

Bölgenin neredeyse tamamında Müslümanlar yaşamaktadır. (25) Yani dini sebeblere dayanarak siyasi ve ekonomik hedefleri gerçekleştirmek istemektedirler.

Daha birçok sebep sayılabilir. Ama gerçek amaç Yukarıda belirttiğimiz meşruluğunu peşinen kabul ettiği dini eksenli söylemler ile küresel imparatorluğu kurmak. Amerika'da bulunan 70-80 milyon fundamentalist Hıristiyan, Bush'u devlet yönetiminde lider kabul ettikleri gibi 'dini lider' olarak da kabulleniyorlar. Tehlikeli olan ise, Bush ve ekibinin niyeti ister dünya kaynaklarını ele geçirmek, ister Amerikan hegemonyası esasına dayalı Amerikan yüzyılı projesini ortaya koymak ve militarist bir imparatorluk kurmak olsun. (26) George W. Bush "şer eksenli", "Tanrı'nın isteği" inancını yansıtan cümleler sarfetmekten hiç çekinmiyor. Mesela 2001 yılı Eylül ayında kongreye seslenirken "Ve biliyoruz ki Tanrı tarafsız değil" demişti. 11 Eylül'den sonra yaptığı bir konuşmada "Bu meydan okumalarla karşı karşıya kalıyoruz çünkü mukadderatımız bu" demişti. (27)

Amerikanın ve İsrail'in tüm dünyayı ele geçirme politikasının temelinde, Tanrı'nın isteğini yerine getirmek amacı bahane ise de ekonomik ve siyasi kazanımlar elde etmek düşüncesi de vardır.

(25) İsmail VURAL: a.g.e.,48.

(26) Bkz. Mahir KAYNAK: Dünyayı Kimler Yönetiyor (İstanbul: Timaş yay. 2006)

(27) Bkz. [http:// www.yarindergisi.com/kasim02/6-7.htm](http://www.yarindergisi.com/kasim02/6-7.htm).

SONUÇ

Tezimizde Hz: İsa'nın Nüzulü meselesi, çerçevesinde İslam öncesinde dinlerde , kültürlerde, Yahudilik Hristiyanlık ve İslam geleneğindeki Kurtarıcı Mesih anlayışına bakılmıştır. Ve genel manada Her din toplum ve kültürde isimleri farklı olmakla birlikte bu inançın olduğu görülmüştür.

Yahudilikteki kurtarıcı Davut soyundan gelecek ve Yahudileri Mutluluğa ulaştıracak Tanrı Krallığını kuracaktır. Hristiyanlıktaki Kurtarıcı ise Mesih İsa'dır. Ve ahir zamanda gelip Tanrı Krallığını deccali yok ederek kuracak Milenyum başlatacaktır. İslam geleneğinde ise Nüzulü İsa meselesi ile ilgili Kuran da Bilgi bulunmamaktadır. Hadis külliyyatında bu konuda rivayetler olsa da bu rivayetlerin hem sened hemde metin açısından birçok zayıf yönleri olduğu görülmüştür.

Kuran ve hadis birbirine muhalif olmaz. Kuralından hareketle Kuranın Son peygamberin Hz. Muhammed olduğu ondan sonra peygamber gelmeyeceği, her canlının fani olduğu ilkelerinden hareketle Nüzulü İsa meselesinin olmayacağı belirtilmiş. Ve İslam geleneğine bu meselenin daha çok diğer din ve kültürlerden geçtiği şüphesini uyandırmakta ve bu konudaki ortaklıklar bu şüpheyi kuvvetlendirmektedir.

Tezimizde Nüzulü İsa Meselesini Siyasi ve politik olarak kullanan günümüz Hristiyan cemaatlarından Evanjelizm konusu irdelenmiş ve bu teolojinin Küresel amaçlar için Bush'un önderliğinde Evanjelistlerin ve Fundamentalist Hristiyanların Mesih'i Söylemi kullanmalarının birçok amaçlarına olduğu görülmüş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Aslında bu muhafazakar grupların Evanjelistlerin Yahudileri kollamalarının arkasında dünyanın Hristiyanlaştırılması ideali yatmaktadır.

Ortadoğu'ya Yahudilerin yerleştirilmesi planlanarak o bölgedeki kaos ve kargaşadan da faydalanarak Hıristiyanların dünya misyonerlik faaliyetlerini rahatça yapmalarına katkı sağlanmak istenmiştir. Evanjelik Hıristiyanların esas amacı, Yahudilerin dünya hakimiyetini gerçekleştirmek değil, bilakis Hıristiyanlığın ve Amerikalıların dünyaya tamamen hakim olabilmesi için Yahudilerden yararlanmaktır. Bunu Yahudiler biliyorlardı ama Yahudiler de Büyük İsrail'i gerçekleştirmek için Amerika'luların desteğinden güç kazanıyorlardı. Bu sebeple Evanjeliklerle devamlı irtibat halinde idiler.

Evanjelistler ve Fundamentalist gruplar için önemli olan tek şey, bir an önce İsa Mesih'in yeryüzüne gelişini gerçekleştirmektir. Mesih'in yeryüzüne gelmesi ve "Bin Yıllık Tanrısal Krallığın" kurulması için ise dünyanın bir an önce Hıristiyanlaştırılması gerekmektedir. Onlara göre dünya Hıristiyanlığının önündeki en büyük engeli Müslümanlar oluşturmaktaydı. Yahudilerin arz-ı mev'udu üzerinde bulunan Müslümanlarla en iyi mücadeleyi verecek olan da hiç şüphesiz Yahudiler olacaktır. Kutsal Kitaba dayalı yeni dünya düzeninin kurulması, İsa Mesih'in dünyaya gelişi anlamına geleceği gibi beklenen kıyametin de kopuşu olacaktır. Dolayısıyla bu zannedildiği gibi "Yahudi Kıyameti" değil, bilakis bir Hıristiyan "Armagedonu" (kıyameti) olacaktır

11 Eylül 2001 tarihindeki ABD'ye yapılan terörist saldırılarından sonra yapılan istatistiklere göre Amerikan halkının % 50'si kıyametin kendileri hayattayken kopacağına inanmaya başlamıştır. Eskiden sadece marjinal gruplar bu arzu ve beklenti içerisindeyken, artık günümüzde dünyanın bilhassa da Amerika'nın yaşadığı bazı felaketler, insanları kıyametin kopacağına inandırmaya başlamıştır. Zaten Amerika Halkı devletin güttüğü siyaset yüzünden şu anda büyük bir kaos ve korku ortamı yaşamaktadırlar.

Hıristiyan yayılmasının önündeki en büyük engelin Müslümanlar Müslümanlar içinde de Türkler olduğu düşünülmektedir. Oysa bu dönemde Hz. İsa'nın yeryüzüne gelebilmesi için dünyanın hızla Hıristiyanlaştırılması gerekmektedir. Zira dünyanın Hıristiyanlaşmasını sağlamadan İsa Mesih'in gelişini beklemek hayal olacaktır. Bundan dolayı fundamentalist gruplar, Anadolu'nun parçalanmasını Armagedon (Kıyamet alameti) olarak algılamışlar ve bu düşüncelerini kutsal metinleri olan Yeni Ahit'in Vahiy Kitabı'nın 9. ve 16. bablarına dayandırmışlardır: "Altıncı melek borazanım çaldı. Tanrının önündeki altın sunağın dört boynuzundan gelen bir ses işittim. Ses, 'elinde borazan olan altıncı meleğe, Büyük Fırat Irmağı'nın yanında bağlı duran dört meleği çöz' dedi. Tam o saat, gün, ay ve yıl için hazır tutulan dört melek, insanların üçte birini öldürmek üzere çözüldü ", "Altıncı melek tasım Büyük Fırat Irmağını boşalttı. Gündoğusundan gelen kralların yolu acılsın diye Fırat Irmağı kurudu... " Buradaki İncil ifadelerinden anlaşılan mana şudur ki, Tanrının bizzat meleklerini kıyametin kopmasında görevlendirmiş olmasıdır.

Dicle ve Fırat ırmaklarının görevli melekler tarafından kurutulması ve bu bölgedeki kaosun ve savaşların ortaya çıkartılması ise kıyametin başlaması olarak algılanmaktadır. Türklerin Anadolu'yu fethi, İncil ifadelerinin kaleme alınışından bin yıl sonraya denk düşmektedir. Dolayısıyla bu ifadelerden, doğrudan Türkiye'nin parçalanması gibi bir mana çıkarmak zordur.

Ancak İncil'e göre kıyametin zuhurunda vuku bulacak hadiseler Anadolu topraklarında başlayacaktır. Anadolu'nun şu anki sakinleri Türklerdir. Günümüzde bazı Evanjeliklerin kıyametin kopmasını hızlandırmak için çırpınmalarının ülkemize zarar verme ihtimali vardır.

Büyük Ortadoğu Projesi, Evanjelik yeni dünya düzenini gerçekleştirmede, Evanjelik Hıristiyanlarının Mesih planının en önemli sacayaklarından biridir.

Malum olduğu üzere Ortadoğu, büyük oranda Müslüman ülkelerden oluşmaktadır. Evanjelik Hıristiyanlara göre yeni dünya düzeni kurabilmenin yolu Ortadoğu'dan geçmektedir. Çünkü İslam ülkelerinin gücü tamamen kırılmadan, güçsüz ve yetersiz hale getirilmeden, dünyaya şekil vermenin zor olduğu düşünülmektedir. Günümüzde Müslüman ülkelerin görünürde çok fazla güçlü olduklarını da söylemek zordur. Ancak Evanjelik kurguya göre, Müslüman ülkelerin İslam'dan aldıkları ilhamla kendilerine yeniden çeki düzen verebilmesi ve güç birliği yapmaları da ihtimal dahilindedir; Yeni dünya düzeni kurma arzusundaki Evanjelikler, bu ve buna benzer pek çok ihtimali de hesaplamaktadırlar, ince eleyip sık dokumaktadırlar.

Irakla başlayan sözde demokratikleştirme hareketi, dalgalar halinde bölge ülkelere de kaydırılmaya çalışılmaktadır. Unutmamak gerekir ki Türkiye de bu ülkelerden birisidir. Dolayısıyla gönlümüz hiçbir zaman arzu etmese de Türkiye de, komşularının kaderini paylaşmak durumunda kalabilir. Temennimiz ülkemizin başına asla bir belanın gelmemesidir; ancak temenniler olacakları önlemeye yeterli de olmayabilir. Yani çok dikkatli ve tedbirli olmalıyız., böyle bir tehlike ile karşı karşıya kalmamız için bütün alanlarda çalışmaya devam etmeliyiz.

Büyük ülkelerin tek bir sebep ve gerekçeyle Ortadoğu'ya çeki düzen vermeye çalışmaları da düşünülemez ve bu girişimi tek bir sebebe bağlamak da gerçeklerle bağdaşmaz. Dini gerekçeler de bu sebeplerden biridir. Ancak emperyalist emeller, dini arzuların önünde engel teşkil etmez. Siyasi, ekonomik, kültürel yatırım ve yaptırımları da dini dizaynlarına paralel olarak pekala işleyebilirler. Nitekim tarihte emperyalizmin, bazı zamanlarda misyonerizmin öncü kolu olarak çalıştığını söylemek mümkündür. Hatta bu projede dinden ziyade Emperyalist emeller birinci sıradadır. Ortadoğunun petrol havzası olması, Ortadoğu'nun enerji kaynakları, bunları küresel pazarlara açan ulaştırma

hatları, Ortadoğu'nun su kaynakları, bölgedeki insan kaynakları, Amerikanın iştahını kabartmaktadır. Ayrıca üç kıtaya yakınlığı bulunan Ortadoğuda Amerika üssü olması Amerikanın dünyanın jandarmalığını yapması açısından önemlidir.

11 Eylül süreci, daha çok imparatorluk iştahını kabartan bir rol oynamış; stratejinin siyasete dönüşmesini mümkün kılmıştır. Küresel kapitalizmin kutsal mabetlerini hedef alan eylemin çapı ve faillerinin "radikal İslâmcı" bir kimlikle ilişkilendirilmesi, Ortaçağ'ın karabasanı olan "Haçlı ruhu"nun çağırılması için yeterli olmuştur.(28)

Bu sebeple tekrar hortlayan Haçlı zihniyetine yem olmamak için tüm Müslümanların birlik beraberlik içerisinde olmaları gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki Haçlı zihniyetinin, istedikleri ortamı oluşturabilmeleri için Müslümanların özellikle Türklerin ilerlememesi gerektiğini düşünmektedirler. Daha doğrusu Türklerin yok olması gerekmektedir. Bunu gerçekleştirmeleri için de Misyonerlik, İlimli ve Radikal İslam, İnsan Hakları vb kavramlar altında sinsî planlar yapmaktadırlar. Bu sinsî planlara karşı uyanık olmak lazımdır. Ve kendimize ait değerlere sahip çıkarak küresel güçlerin oyunlarına gelmemeliyiz.

(28) Esat ÖZ : "Küresel İmparatorluk Stratejisinin Bir Aracı Olarak Din ve "İlimli İslâm" Projesi" 2023 dergisi 06/04/2005.

KAYNAKÇA

- KURA'N-I KERİM. Diyanet Yayınları. Ankara, 1990.
- KİTAB-I MUKADDES. İstanbul: Kitab-ı Mukaddes Şirketi, 1987.
- ABDUH, Muhammed Rıza Reşit. **Tefsirü'l Münir**. Kahire,1954.
- ABDULBAKİ, Muhammed Fuad. **El-Mu'cemü'l Müfehres Li El fazıl Kur'ani'l Kerim**, İstanbul,1982.
- AKDEMİR, Salih. **Hıristiyan Kaynaklarına ve Kur'anı Kerim'e Göre Hz. İsa**. (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara, 1992.
- ALTINDAL , Aytunç. **Gül ve Haç Kardeşliği**. İstanbul, 2005.
- ASKERİ, Necmeddin b. Cafer b. Muhammed. **El –Mehdi El-Mevud El Muntazar**. Beyrut,1997.
- ATAY, Hüseyin. **Ehli Sünnet ve Şia**. Ank: Ankara Okulu yay. 1986.
-"**Mesih Hakkında Bazı Düşünceler**", *Ehl-Sünnet Tetkikleri*. İstanbul: Eksen Yayıncılık,1989.
- ATEŞ, Süleyman. **Yüce Kuran'ın Çağdaş Kur'an Tefsiri**. İstanbul, 1989.
- AYDINLI, Abdullah. **Hadis İstılahları Sözlüğü**. Timaş Yay.1987.
- BAĞDADİ. **El fark beynel firak** ter. E.ruhi FİĞLALI . İstanbul, 1979.
- BAYRAKTAR, Mehmed. **İslam Felsefesine Giriş**, Ank. 1988.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi. **Kuran-ı Kerim'in Türkçe Meal-i Alisi ve Tefsiri**.
- BUHARİ, Muhammed b. İsmail. **El –Camiüs Sahih**. İstanbul,1979.

BURSEVİ, İsmail Hakkı. **Ruhu'l Beyan**. İstanbul, 1389.

ÇANTAY, Hasan Basri. **Kuran-ı Hakim ve Meal-i Kerim**. İstanbul,1979.

“ The Clintons: **American hostages in the holy land**” Washington **report on Middle East Affairs.**, Ocak / Şubat 1995.

COHN, Norman. **The Pursuit of the Millennium** (new Jersey, 1957.

CHOMSKY, Noam. **Kader Üçgeni**, çev Bahadır Sina ŞENER. İstanbul: iletişim Yayınları,2000.

DAVIS, John D. **The Westminster Dictionary of the bible**, The Westminster press,London ve New York, 1944.

DEMİRCİ, Kürşat. "Deccal" T.D.V.I.A.

DOĞRUL, Ömer Rıza. **Tanrı Buyruğu** . İstanbul,1980.

DURMUŞ, Mehmed Ali. **Mehdi Hadislerinin Tetkiki**, A.Ü.İ.F., Ank. 1999. (Basılmamış yüksek lisans tezi)

Ebu DAVUD, Süleyman b. Eşas es Sicistani. **Sünen-i Ebi Davud**. İstanbul : Çağrı yay .1982.

ELİADE, Mircea. **Dinin Anlamı ve Sosyal Fonksiyonu**. (terc: Mehmet AYDIN. Ankara, 1980.

ELMALILI, Hamdi Yazır. **Hak Dini Kur'an Dili**. İstanbul: Eser Neşriyat, 1979.

ERTÜRK, Mustafa. **Metin Tenkidi Prensipleri Açısından Sahih-i Buhari'de ki Bazı Fiten Hadislerinin Değerlendirilmesi**, MÜSBE., İstanbul, 1995. (basılmamış doktora tezi)

ESED, Muhammed. **Kur'an Mesajı Meal Tefsir**, terc: Cahit KOYTAK, Ahmet ERTÜRK. İstanbul,1996.

Encyclopadia Judaica

FİĞLALI, Ethem Ruhi . **Mesih ve Mehdi Üzerine**. A.Ü.İ.F.D., XXV, Ankara,1981.

GÜNAY , Ünver. **Din Sosyolojisi**. İstanbul: insan yay. 2000.

HAKİM , En-Nişaburi. **El Müstedrek Ales Sahihayni Fi'l Hadis**. Riyad, 1968.

HAMMAD, Nuaym b.El-Mervezi. **Kitabü'l Fiten**. Tahkik: Süheyl BEZZAR. Beyrut, 1963.

HALSELL, Grace. **Tanrıyı Kıyamete Zorlamak Armagedon Hıristiyan Kıyametçiliği ve İsrail**. çev.Mustafa ACAR, Hüsnü ACAR Ankara, 2003.

HASAN , Sa'd b. Muhammed. **El Mehdiyyetü'l Fi'l İslam**. 1953. (I.baskı)

HATİPOĞLU, M.Said. **"Hilafetin Kureşliliği"** . A.Ü.İ.F.D.XXII, Ank, 1978.

HENDERSHOT, Heather. **Evanjelizm Medya ve Muhafazakarlık**. İst. 2006.

HERRAS , M.Halil. **Faslü'l Makal Fi Ref'i İsa**. Kahire,1969.

HODGSON, Marshall G.S. **İslam'ın Serüveni**. terc: Heyet, İst, 1993.

GOLDZİHER, I. **El-Akide ve's Şeria Fi'l İslam** . terc:M.Yusuf Musa v.dğr. Kahire, 1366/ 1946

GORAUDY, Roger. **İsrail Mitler ve Terör.** çev Çemal AYDIN. Pınar yay, 1999.

GREENSTONE. **The Messiah idea in Jewish history.**

İbn HALDUN. **Mukaddime.** terc:Ahmed Cevdet Paşa. İst, 1275.

İbn HANBEL, Ahmed Muhammed. **Müsned.** İstanbul, 1992.

İbn KESİR, Ebu'l Fida İsmail. **Tefsirü'l Kur'anil Azim,** Darül Fikr. Beyrut, 1401.

İbn MACE, Ebu Abdullah Muhammed b. Yezid El-Kazvini. **Sünen.** İstanbul, 1981.

İbn SA'D, İbn Muni' El-Basri Ez Zuhri. **Et –Tabakatü'l Kübra.** Darü's Sadr, Darü'l Beyrut, Beyrut, 1960.

İbnü'l ESİR. **En-Nihaye Fi Garibi'l Hadis ve'l Eser.** nşr: Tahir Ahmed Er-Razi-Mahmud Muhammed Et-Tenahi., Beyrut, 1968.

İLHAN, Avni. **Mehdilik.** İzmir: Beyan yayınları, 1976.

KALYONCU, Hamdi. **Liderlere Tapınma Psikolojisi.** Marifet yay. İst. 2001.

KAUFMAN F., J. EISENBERG. **"Yahudi Kaynaklarına göre Yahudilik"** çev. Mehmet , AYDIN. *Din Fenomeni,* Konya, 1995.

KAYDU, Ekrem. **Dinlerde Mehdi İnancı ve Tasavvurları.** Doçentlik Tezi. Atatürk Üniv. İslami İlimler Fak. Erzurum,1976. Basılmamış.

KAYNAK , Mahir. **Dünyayı Kimler Yönetiyor.** İstanbul: Timaş yayınları, 2006.

KRAMER, Samuel Noah. **Sümer Mitolojisi.** çev. Hamide KOYUKAN. İstanbul : Kabalcı yay. 1999.

.....**Kramer Tarih Sümerle Başlar.** çev.
Hamide KOYUKAN. İstanbul : Kabalıcı yay. 1999.

KEŞMİRİ, Muhammed Enver Şah El-Hindi. **Et-Tasrih bima Tevatera Fi Nüzulül Mesih.** nşr:Abdulfettah Ebu Gudde. Halep,1965.

KEVSERİ. **Nazratün Abire.** Kahire, 1408/1987.

KILIÇ, Reçep. **Dini Anlamak Üzerine.** İst: Ötüken Neşriyat 2004.

KIRBAŞOĞLU, M.Hayri. **İslam Düşüncesinde Sünnet.**, Ankara: Ank. Okulu Yay.1996. (II.baskı)

_____,”**Hz. İsa’yı Gökten İndiren Hadislerin Tenkidi**”, İslamiyat, III, 2000, sayı. 4.

_____, **Alternatif Hadis Metodolojisi.** Ankara, 2002.

_____, **İslam Düşüncesinde Hadis Metodolojisi.** Ankara: Ank. Okulu Yayınları, 1999.

KOÇYİĞİT, Talat. **Hadis İstilahları.** Ankara,1985. (II.baskı)

KÖPRÜLÜ,Fuad. **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar.** Ankara,1991. (7.baskı).

KUTUP, Seyyid. **Fi Zilali’l- Kur’an.** Kahire, 1405/1985

LORIE ,Peter. **Mesih ve Armagedon Kehanetleri Din Alimlerinin Göremediği Şifreler Dünyanın Sonu 2009.** İstanbul, 2004.

LİNGS, Martin . **Antik İnançlar ve Modern Hurafeler.** terc: Nabi AVCI , Ufuk UYAN. İstanbul, 1991.

İbn MANZUR. **Lisanü’l Arap.** m-s-h mad. Asım Efendi. **Kamus tercümesi.** İstanbul,1305.

MACDONALD. "Mehdi" İ.A. C, 7. İstanbul: M.E.B. yay. 1979.

MADELUNG, Wilfred. **İslami Millennializm.** çev. Ali ÇOŞKUN. Mesih'i Beklerken Mesihçi Millenarist Hareketler. İstanbul, 2003.

MAZHAR, Sülayman.**Kıssatül Edyan.** Beyrut, 1984.

MEVDUDİ,Ebu'l A'la.**Tefhimü'l Kur'an** (terc:Muhammed Han Kayani v.dğr) İstanbul,1991.

MÜSLİM, Ebu'l Hüseyin b.Haccac, **Sahih-i Müslim.**İst. Çağrı Yay., 1992.

NESEİ, Ebu Abdurrahman Ahmed b.Şuayb b. Ali. **Sünen,** Beyrut, tarihsiz.

NURSI, Said. **Mektubat.** İstanbul: Nesil yay.1996.

..... **Kastamonu Lahikası.** İstanbul: Nesil yay.1996.

..... **Emirdağ Lahikası.** İstanbul: Nesil yay.1996.

ÖMER, A. Hilmi. **İsa Meselesi.** İstanbul,1931.

ÖZAYDIN , Abdulkerim. " **Asr-ı Saadet**" T.D.V.I.A.

ÖZ, Esat. **Küresel İmparatorluk Stratejisinin Bir Aracı Olarak Din ve "İlimli İslâm" Projesi:**2023 dergisi 06/04/2005

ÖZ, Mustafa. **İmamiyye Şiasında onikinci imam ve Mehdi inancı.** İstanbul, 1995.

PACAÇI, Mehmed. "**Allah'ın Krallığı Sendromu ve Günümüz Müslümanları**", *İslami Araştırmalar*, c. 7, sayı: 2, Bahar Dönemi, 1994, ss.184-185.

PAŞAOĞLU, Sarkiř ve Harambos, BOSTANCIOĞLU. **Mesih'in Dönüşü ve Dünyanın Sonu.** İstanbul, 2004.

RAZİ . **Mefatihü'l Gayb, Tefsirül Kebir.** Akçağ yay. 1994.

RUSSELL. **The Method and Message of jewish Apocalpytic.** Philadelphia, 1964.

SABRİ , Mustafa. **Mevkiful Akl.** Beyrut,1981.

SAMİ, Şemsettin. **Kamusu'l A'lam,** I-V, İstanbul, 1898.

SARIKÇIOĞLU, Ekrem. **Dinlerde Mehdi Tasavvurları.** Samsun, 1997.

_____, "**Mehdi**". T.D.V.İslam Ansiklopedisi, Ankara, 2003.

Sarıtoprak, Zeki, **İslam İnancı Açısından Nüzulü İsa Meselesi,**Çağlayan yay.İzmir,1977

.....: **İslam'a ve Diğer Dinlere Göre Deccal,** Yeni Asya Yayınları, istanbul, 1992,

ŞEHRİSTANİ. **el milel ven Nihal I. II.** Kahire ,1962.

ŞELTUT. **İsa'nın Ref'i.** çev. Ethem Ruhi FİĞLALI. AÜİFD, XXIII. Ankara, 1978.

SUYUTİ, İmam . **Celaleyn Tefsiri Tercümesi.** Beyrut. Darül Marife.

SUYUTİ, Celaluddin Abdurrahman Ebubekr. **El Camiüs Sağir,** Mısır,1973.

TABERANİ, Ebu'l Kasım Süleyman b. Ahmed. **El-Mu'cemü'l Evsat.** Riyad: Mektebü'l Mearif, 1986.

TABERİ, Ebu Cafer Muhammed b. Cerir. **Tarihü't Taberi.** Beyrut,1988.

TAYLOR, Alan R. **İsrailin Doğuşu** . Pınar yay.2001.

TİRMİZİ, Ebu İsa Muhammed b. İsa. **Sünen.** İstanbul, 1981.

ÜLKEN, Hilmi Ziya. **İslam Düşüncesi.** İstanbul, 1983.

ÜNAL, Mehmet. **Tefsir Kaynaklarına Göre Hz. İsa'nın Ölümü, Ref'i, ve Nüzülü Meselesi.** İslamiyet .C.3.Sayı 4.

ÜNAL, Zeki. **Nüzülü İsa Meselesi.** (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir,1982.

YAHYA, Harun. **Hız İsa Ölmedi.** İstanbul, 2004.

YAVUZ, Yusuf Şevki. **"Mehdi"**T.D.V.İ.A., c.28, Ank. 2003.

YILDIRIM, Celal. **Asrın Kur'an Tefsiri.** İstanbul, 1991.

WATT, W. Montgomery. **İslam Nedir.** Çev. Elif RIZA. İstanbul,1993.

İNTERNET SAYFALARI

[http:// www. wheaton.edu / isae / defining_evanjelizm.html](http://www.wheaton.edu/isae/defining_evanjelizm.html)

<http://xroadsvirginia.edu/-MA95/finseth/evangel.html>.

[www. wheaton.edu / isae / defining_evanjelizm.html](http://www.wheaton.edu/isae/defining_evanjelizm.html) .,

[http:// nationalreview.com/ dreher/dreher040502.asp](http://nationalreview.com/dreher/dreher040502.asp).

www.templemountfaithful.org.

[http:// teds.edu/ articles/ rethinkingevangel.htm](http://teds.edu/articles/rethinkingevangel.htm).

[http:// www.yarindergisi.com/kasim02/6-7.htm](http://www.yarindergisi.com/kasim02/6-7.htm)

ÖZET

Kıyamet alametleri arasında yer alan “Nüzulü İsa Meselesi” tarih boyunca insanların zihinlerini meşgul etmiştir. Ve ahir zaman da Hz. İsa'nın bir kurtarıcı olarak ineceği, adaleti tesis edeceği inancı yaygınlık kazanmıştır.

Bu çalışmada I. bölümde Mesih Mehdi motifinin kökenlerinden, semantik yapılarından ve dini literatürdeki konumlarından bahsettik.

II. Bölümde Hz.İsa'nın ölmediğine,öldürülmediğine bilakis Onun Allah tarafından göğe yükseltildiğine ve ahir zamanda dünyaya ineceğine dair ; Müslüman kitleleri, yüzyıllar boyunca etkisi altına almış olan bu inancın nakli ve akli olarak imkansızlığını açıklamaya çalıştık.

Araştırmamızın III.bölümünde Mesih Motifi ile ilgili Yahudilik Hıristiyanlık ve İslamiyet geleneğinde var olan inanışlar ve bu inanışların benzerlikleri ve farklılıkları incelenmiştir.

Araştırmamızın son bölümünde ise Mesih'in İnişi konusunu, dini politik olarak yorumlayan ve günümüzde sayıları hızla artan Evanjelizm Cemaati incelenmiştir.

ABSTRACT

People's minds have been busy with the "Matter of Jesus Christ's Descent" which takes place among the signs of apocalypse, through the history. And the belief for "Jesus Christ's Descent in the time of eternal existence as a Messiah and his establishing the justice" has become common.

In the first part of this study, the roots of Messiah Mehdi motif, semantic structures and its situation in the religious literature are mentioned.

We tried to explain the impossibility of the belief both commentarial and reasonably - that has affected Muslim Civilizations for centuries – considering Jesus Christ not had been killed but had been raised to sky by God and his descent to the earth in the time of eternal existence.

In the third part of our research, existing beliefs in Judaism, Christianity and Islamic traditions concerning the Messiah motif and the similarities and differences of these beliefs have been studied.

In the last part of our research, the Evangelist Community which has an increasing population today and interpreting the subject of Messiah's Descent from the political and religious views, has been studied.

